

Gemeente
Scherpenzeel

BEGROTING 2025-2028

Inhoudsopgave

Inleiding	3
Samenstelling bestuur	6
Leeswijzer	7
1. Financiën	9
1.1 Financieel beeld	10
1.2 Begrotingsrichtlijnen provincie	10
1.3 Budgetteringsproces en dynamiek	12
1.4 Ontwikkelingen exploitatie	13
1.5 Beïnvloedbaarheid van de lasten	13
1.6 Uitgangspunten begroting	15
1.7 Begrotingsevenwicht	16
1.8 Financiële hoofdlijnen	16
2. Programma's	24
2.0 Programma 0: Bestuur en Ondersteuning	25
2.1 Programma 1: Veiligheid	31
2.2 Programma 2: Verkeer en Vervoer	33
2.3 Programma 3: Economie	36
2.4 Programma 4: Onderwijs	40
2.5 Programma 5: Sport, Cultuur en Recreatie	43
2.6 Programma 6: Sociaal Domein	49
2.7 Programma 7: Volksgezondheid en Milieu	57
2.8 Programma 8: Volkshuisvesting, Leefomgeving en Stedelijke Vernieuwing	60
3. Paragrafen	64
3.1 Lokale heffingen	65
3.2 Financiering	70
3.3 Weerstandsvermogen en risicobeheersing	77
3.4 Onderhoud kapitaalgoederen	84
3.5 Bedrijfsvoering	91
3.6 Wet open overheid	95
3.7 Verbonden partijen	96
3.8 Grondbeleid	101
3.9 Duurzaamheid	105
4. Financiële begroting	106
4.1 Overzicht van baten en lasten	107
4.2 Overzicht baten en lasten voor provincie	108
4.3 Overzicht incidentele baten en lasten	109
4.4 Structurele reservemutaties	110
4.5 Onvoorzien	110
5. Bijlagen	111
5.1 Nieuwe investeringen	112
5.2 Stand van zaken lopende investeringen	113
5.3 Reserves en voorzieningen	114
5.4 Taakvelden	116
5.5 Kerngegevens	118
5.6 Subsidieprogramma	119
5.7 Begroting in een oogopslag	123

Inleiding

Met genoeg presenteren wij u de begroting voor het komende jaar.

Deze begroting weerspiegelt onze visie, ambities en plannen om de kwaliteit van onze gemeente te verbeteren en te waarborgen. Als gemeente streven we ernaar om een diverse, gelijkwaardige en bloeiende omgeving te creëren waarin al onze inwoners zich kunnen ontwikkelen, gedijen en gelukkig kunnen zijn.

In deze begroting hebben we voortgeborduurd op de uitgangspunten uit de door de raad vastgestelde Kadernota 2025-2028 en het Bestuursakkoord 2022-2026.

Hierbij hebben we dezelfde financiële principes gehanteerd als in voorgaande jaren. We begroten scherp, maar realistisch.

De samenleving vraagt steeds meer van de overheid, en een groot deel van die vragen komt bij gemeenten terecht. Dit is niet alleen een gevolg van de groeiende verwachtingen van burgers, maar ook van de strategische keuzes die het Rijk heeft gemaakt. De afgelopen jaren heeft het Rijk ervoor gekozen om veel taken en verantwoordelijkheden te decentraliseren, waardoor gemeenten meer zeggenschap, maar ook meer werk hebben gekregen.

Gemeenten worden hierdoor geconfronteerd met een scala aan nieuwe uitdagingen en verplichtingen. Burgers verwachten tegenwoordig dat de overheid maatwerk levert, dat diensten snel en efficiënt worden aangeboden en dat er meer ruimte is voor participatie en inspraak. Tegelijkertijd zijn de sociale problemen waarmee we te maken hebben complexer geworden. Denk aan de zorg voor kwetsbare groepen, het tegengaan van armoede en het aanpakken van werkloosheid. Deze problemen vragen om lokale oplossingen die aansluiten bij de specifieke omstandigheden en behoeften van onze inwoners.

De druk op onze middelen en capaciteit neemt hierdoor toe. We moeten steeds meer doen met dezelfde of zelfs minder middelen. Het vinden van de juiste balans tussen efficiëntie en kwaliteit is een voortdurende uitdaging. Dit vraagt om innovatieve oplossingen en een flexibelere manier van werken. We zijn als organisatie kwalitatief gegroeid en staan in onze kracht.

Samenwerking speelt een cruciale rol. Door de handen ineen te slaan met andere gemeenten, maatschappelijke organisaties en de inwoners zelf, kunnen we gezamenlijk effectieve en duurzame oplossingen vinden. Deze partnerschappen vragen om goede communicatie, coördinatie en een gedeelde verantwoordelijkheid voor het bereiken van onze doelen. Wij spelen onze rol in de regio en dat wordt gewaardeerd door onze partners in de regio.

Daarnaast is het belangrijk dat we als gemeente niet alleen reageren op de druk vanuit de samenleving, maar ook proactief handelen. Dit betekent dat we onze prioriteiten scherp moeten stellen en strategische keuzes moeten maken waar we onze inspanningen op richten. We moeten streven naar efficiëntere processen en beter gebruik van onze middelen, zodat we de best mogelijke dienstverlening kunnen bieden aan onze burgers. Wij werken daarom ook aan een nieuwe toekomstvisie die voortbouwt op de Toekomstvisie Scherpenzeel 2030.

De uitdaging is om open en transparant te blijven communiceren met de inwoners over de beperkingen en mogelijkheden die we hebben. Door de burger te betrekken bij de planvorming, besluitvorming en uitvoering, kunnen we ervoor zorgen dat onze oplossingen aansluiten bij de behoeften van de samenleving. Samen kunnen we werken aan een overheid die niet alleen reageert op vragen en problemen, maar ook actief bijdraagt aan het verbeteren van de leefbaarheid en het welzijn van onze inwoners.

Hoewel het nieuwe kabinet al een aantal plannen heeft gepresenteerd, zijn deze plannen nog niet concreet uitgewerkt. Hierdoor is het voor ons lastig om alle mogelijke effecten en gevolgen van het beleid volledig te overzien. Het ontbreekt ons nog aan de details en de specifieke uitwerking van de voorgenomen maatregelen, waardoor er een zekere mate van onzekerheid bestaat over de toekomstige ontwikkelingen en impact op onze gemeente. Zolang de nieuwe wetgeving nog niet is ingevoerd, moeten we ons houden aan de bestaande regels en voorschriften, zoals bijvoorbeeld de spreidingswet. Deze wetgeving bepaalt onze huidige verplichtingen en verantwoordelijkheden, en blijft van kracht totdat er nieuwe wetten worden vastgesteld en geïmplementeerd. In de tussentijd blijven we waakzaam en voorbereid om zo snel mogelijk in te kunnen spelen op de veranderingen die de nieuwe wetgeving met zich mee zal brengen.

Investeren in de organisatie betekent tegelijkertijd investeren in de samenleving. Door de organisatie te versterken, leggen we de basis voor een beter functionerende overheid en een leefbaardere gemeente. We hebben op vele gebieden de basis op orde gebracht, wat betekent dat we de nodige stappen hebben gezet om een sterke en effectieve organisatie te creëren. De meeste afspraken en doelstellingen uit het bestuursakkoord zijn inmiddels opgepakt en uitgevoerd. Waar nodig zetten we een tandje bij om verdere verbeteringen door te voeren en te zorgen dat we aan de verwachtingen en behoeften van onze inwoners kunnen voldoen.

Economische situatie

De Nederlandse economie laat in 2024 en 2025 een gematigde groei zien. De verwachte groei voor 2024 ligt rond 0,5% en stijgt licht naar 1,3% in 2025. Deze bescheiden groei wordt deels toegeschreven aan hogere overheidsuitgaven en een herstel in huishoudelijke consumptie, aangezien de koopkracht van huishoudens weer begint te stijgen na een periode van hoge inflatie.

De inflatie, die in 2022 een piek bereikte van 11,6%, is inmiddels gedaald en zal naar verwachting in 2024 op 2,8% uitkomen. Dit herstel wordt gestimuleerd door lagere energieprijzen en de renteverhogingen van de Europese Centrale Bank.

De arbeidsmarkt blijft krap, ondanks een hoge arbeidsparticipatie. Dit veroorzaakt problemen voor scholen, zorginstellingen en bedrijven, die moeite hebben om voldoende personeel te vinden. De werkloosheid zal naar verwachting licht stijgen, van 3,6% in 2023 naar 4,0% in 2026.

Bedrijfsinvesteringen worden echter geremd door de hogere rente, wat investeren duurder maakt. Dit heeft geleid tot een daling in de bedrijfsinvesteringen in 2024, hoewel er voor 2025 een lichte opleving wordt verwacht.

Samenvattend kan gesteld worden dat de Nederlandse economie zich in een fase van gematigde groei bevindt met uitdagingen zoals arbeidsmarktkrapte en hoge rentekosten voor bedrijven, maar ook met positieve ontwikkelingen zoals dalende inflatie en een stijgende koopkracht.

De armoede in Nederland vertoont echter een stijging, vooral door de beëindiging van de tijdelijke overheidssteun en de aanhoudende inflatie. Het Centraal Planbureau (CPB) verwacht dat bijna een miljoen Nederlanders in 2024 onder de armoedegrens zullen vallen.

Financiële beschouwing

De meicirculaire 2024 is verwerkt in deze begroting, alsmede de structurele effecten van de Kadernota 2025-2028, nieuwe ontwikkelingen en overige bijstellingen.

Op financieel gebied blijft het zogeheten ravijnjaar een grote uitdaging voor ons. Om deze uitdaging het hoofd te bieden, is het noodzakelijk dat we realistisch blijven begroten. Op deze manier kunnen we goed inzicht houden in de omvang van de financiële opgaven die voor ons liggen. Bij het opstellen van onze totale begroting streven we ernaar om een maximale afwijking van vijf procent tussen de begrote bedragen en het uiteindelijke resultaat aan te houden. Dit is een duurzaam streven dat ons helpt de financiële stabiliteit van onze organisatie te waarborgen.

Deze begroting doet recht aan het doelmatig besteden van de beschikbare gemeentemiddelen ten gunste van de samenleving. Het totale begrotingsresultaat laat m.u.v. 2026 een overschot zien:

	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Totaal begrotingsresultaat	114.991	-661.371	459.014	104.073
Structureel resultaat	1.016.640	349.889	1.238.501	682.810

De eis van de provinciale toezichthouder is dat het eerste jaar van de begroting structureel sluitend moet zijn, en als dat niet lukt minimaal het laatste jaar weer structureel sluitend moet zijn. Onze begroting voldoet hieraan.

Het structurele saldo pakt goed uit door de toevoeging aan de bestemmingsreserve Grondexploitaties (deze geldt als incidentele mutatie). Het laat wel zien, dat we erg afhankelijk zijn van de huidige grondexploitaties (deze lopen niet onbeperkt door). Het begrotingssaldo laat daarmee weinig ruimte voor tegenvallers.

Onze ambities zijn nog steeds hoog en deze zijn financieel verwerkt in deze begroting. We zijn ons ervan bewust dat we realistisch moeten blijven zeker met de huidige krapte op de arbeidsmarkt, de reeds geschetste beperkte middelen en de afhankelijkheid van de grondexploitaties. In de nieuwe toekomstvisie brengen we daarom focus aan in onze ambities en creëren we waar mogelijk financiële ruimte. In de toekomstvisie richten we ons ook op het dichten van het tekort voor 2026.

Taakstellingen en stelposten

Het gebruik van stelposten en taakstellingen moet vanuit het perspectief van verantwoord financieel beleid worden beperkt. In de begroting is slechts een taakstelling opgenomen. De taakstelling betreft de reeds in de vorige begrotingen opgenomen taakstelling Sociaal Domein.

Samenstelling bestuur

Burgemeester M.C. Teunissen-Willemsen

Openbare Orde en Veiligheid, algemene plaatselijke verordening, toezicht en handhaving, kabinetszaken, communicatie en voorlichting, commissie bezwaarschriften, algemeen juridische zaken, verkiezingen, bestuurlijke organisatie, regionale en externe betrekkingen, AB-lid Regio Foodvalley.

Wethouder H. Vlastuin (1e loco-burgemeester)

Sociaal domein en sport

Wet Maatschappelijke ondersteuning, minimabeleid en schuldhulpverlening, jeugdzorg, participatiewet, inburgering, participatie/inclusieve samenleving gezondheidszorg, sportbeleid en binnensport, buitensportaccommodaties, sportpark De Bree, onderwijs en educatie, welzijn, acquisitiesubsidies, Scherpenzeel800.

Wethouder G. van Deelen (2e loco-burgemeester)

Economie, cultuur, verkeer en dienstverlening

Begraafplaatsen, (revitalisering) bedrijfsterreinen, bedrijfscontacten, verkeer, vervoer en parkeerbeleid, recreatie, cultuur en toerisme, openbare bibliotheek, muziekschool, markt- en standplaatsenbeleid, citymarketing, onderwijshuisvesting, interne en externe dienstverlening, platteland anders, Portefeuillehouder food regio Foodvalley.

Wethouder E. van de Glind (3e loco-burgemeester)

Duurzaamheid en fysieke leefomgeving

Duurzaamheid, regionale energiestrategie, afvalinzameling, riolering, openbaar groen, wegen en bruggen, speelvoorzieningen, landgoed Scherpenzeel, informatisering en automatisering, gemeentelijk vastgoed, vergunningverlening bouwen en wonen (inbreiding en overige projecten), warmtevisie, informatieveiligheid.

Wethouder I. van Ekeren (4e loco-burgemeester)

Ruimtelijke Ordening en financiën

Woningbouwambities en verstedelijkingsagenda, woningtoewijzing, grondbeleid, financiën en belastingen, omgevingsvisie/omgevingswet, agrarische sector, volkstuinen, monumenten en cultuurhistorie, zwembad en scouting, organisatieontwikkeling en personeel, vluchtelingenasiel, statushouders en handhaving.

R. 't Hoen

Gemeentesecretaris/directeur

Leeswijzer

Met deze leeswijzer willen we u door de begroting laten navigeren. Per onderwerp wordt aangegeven waar u deze in de begroting kunt vinden. Via verschillende stappen kunt u steeds meer gedetailleerde informatie krijgen.

Voor de meest gedetailleerde informatie wordt u verwezen naar de programmatoelichting en de paragrafen. In deze programmatoelichting wordt aangegeven wat we willen bereiken, wat we daarvoor gaan doen en hoeveel dit gaat kosten.

De paragrafen zijn een soort dwarsdoorsnede van de programma's. Hierin staat informatie over de financiële positie van de gemeente, over beheersmatige aspecten en over risico's. Daarna treft u in het financiële deel van de begroting het overzicht van baten en lasten aan. Als laatste zijn bijlagen opgenomen die dieper ingaan op een aantal onderwerpen, met name financieel gerelateerd. Hieronder volgt een verdere uitleg per onderdeel.

Voor deze hele begroting geldt bedragen met een – teken ervoor betekenen lasten of negatieve baten en geven een negatief effect op het resultaat weer, positieve bedragen betekenen baten of negatieve lasten en geven een positief effect op het resultaat weer.

Financiën

In dit onderdeel wordt het financieel beeld geschetst en zijn de financiële uitgangspunten opgenomen. Hiermee wordt inzicht gegeven hoe de begroting is opgebouwd en wordt een aansluiting gemaakt met de kadernota. De gemaakte keuzes worden hier financieel zichtbaar gemaakt. Ook gaan we hier in op het budgetteringsproces.

Programmabegroting

De gemeenteraad stelt de begroting vast op programmaniveau. Per programma wordt de begroting op zowel beleidsmatig als op financieel gebied vermeld.

Er zijn 9 programma's:

Programma 0: Bestuur en Ondersteuning

Programma 1: Veiligheid

Programma 2: Verkeer en Vervoer

Programma 3: Economie

Programma 4: Onderwijs

Programma 5: Sport, Cultuur en Recreatie

Programma 6: Sociaal Domein

Programma 7: Volksgezondheid en Milieu

Programma 8: Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing

Paragrafen

In de paragrafen staat informatie over de financiële positie van de gemeente, de beheersmatige aspecten en de risico's. Er zijn acht (verplichte) paragrafen, daarnaast hanteren we een negende paragraaf over duurzaamheid:

- Lokale heffingen In deze paragraaf wordt stilgestaan bij de diverse gemeentelijke belastingen en heffingen en de consequenties daarvan voor de inwoners. Ook worden hier de voorlopige tarieven voor het komende begrotingsjaar genoemd.
- Financiering In deze paragraaf wordt toegelicht op welke wijze met de financieringsbehoefte van de gemeente wordt omgegaan.

- Weerstandsvermogen en risicobeheersing Het weerstandsvermogen geeft aan hoe solide de financiële positie van de gemeente is. Het weerstandsvermogen wordt bepaald door de weerstandscapaciteit af te zetten tegen de omvang van de risico's. In deze paragraaf zijn ook de financiële kengetallen opgenomen.
- Onderhoud kapitaalgoederen In deze paragraaf wordt per onderdeel toegelicht op welke wijze het onderhoud van de gemeentelijke kapitaalgoederen gewaarborgd is.
- Bedrijfsvoering Deze paragraaf gaat in op allerlei interne ontwikkelingen binnen de gemeentelijke organisatie, die erop gericht zijn een zo goed mogelijke dienstverlening aan de burgers te kunnen verstrekken en een zorgvuldige besluitvorming te kunnen garanderen.
- Wet open overheid Deze paragraaf bevat de beleidsvoornemens en uitvoering van de Wet open overheid (Woo).
- Verbonden partijen De gemeente werkt vaak samen met andere partijen om bepaalde doelen te bereiken. Een verbonden partij is een privaatrechtelijke- of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een bestuurlijk en/of financieel belang heeft. In deze paragraaf worden alle verbonden partijen nader toegelicht.
- Grondbeleid De gemeente speelt een actieve rol in het kopen en verkopen van gronden. In deze paragraaf wordt dieper op het grondbeleid van de gemeente ingegaan.
- Duurzaamheid Hierin staan de uitgangspunten opgenomen voor een duurzame ontwikkeling.

Financiële begroting

De financiële begroting geeft inzicht in de financiële meerjarenbegroting organisatiebreed en op programmaniveau, de incidentele baten en lasten en de mutaties in de reserves. Inzicht hierin is belangrijk voor de structurele financiële houdbaarheid.

Bijlagen

In de bijlagen wordt informatie gegeven over de reserves en voorzieningen maar ook worden de investeringen verder toegelicht, staat het subsidieprogramma opgenomen en wordt een overzicht op taakveld verstrekt.

Tenslotte staat hier ook een Begroting in een oogopslag opgenomen.

1. Financiën

- 1.1 Financieel beeld
- 1.2 Begrotingsrichtlijnen provincie
- 1.3 Budgetteringsproces en dynamiek
- 1.4 Ontwikkelingen exploitatie
- 1.5 Beïnvloedbaarheid van de lasten
- 1.6 Uitgangspunten begroting
- 1.7 [Begrotingsevenwicht](#)
- 1.8 Financiële hoofdlijnen

1.1 Financieel beeld

In 2024 is de nieuwe systematiek van de algemene uitkering vervroegd ingegaan (oorspronkelijk in 2027), waarbij het bruto binnenlands product (BBP) het uitgangspunt is voor de accressen, en niet meer het principe van trap op trap af geldt. De negatieve effecten van de nieuwe systematiek worden in 2024 gerepareerd. Voor het jaar 2025 vindt slecht gedeeltelijke compensatie plaats. Daarnaast wordt de opschalingskorting definitief afgeschaft. Maar de algemene uitkering blijft vanaf 2026 lager dan in eerdere jaren, zodat nog steeds sprake is van een financieel ravijn.

Het begrote resultaat is voor 2025 en 2028 positief maar laag (net boven de € 0,1 mln.).

In 2027 vindt een onttrekking uit de voorziening Riolering plaats, zonder deze onttrekking zou de begroting ook in 2027 licht negatief zijn.

Het structurele saldo is elk jaar positief en erg hoog, dit komt met name door de mutaties in de bestemmingsreserve grondexploitatie.

Het blijft daarom van vitaal belang dat we onze financiën goed beheren, met een evenwichtige aanpak die zowel de behoeften van onze inwoners als de lange termijn financiële gezondheid van de gemeente in acht neemt.

1.2 Begrotingsrichtlijnen provincie

De provincie komt elk jaar met richtlijnen voor de begroting. Wij verwerken deze altijd in de begroting. Voor de helderheid hebben wij deze richtlijnen dit jaar ook opgenomen in de begroting, alsmede de wijze waarop deze zijn verwerkt in onze begroting.

1. Eenmalige korting

Gemeenten kunnen de eenmalige daling van het gemeentefonds van landelijk € 675 miljoen in 2025 aanmerken als negatieve incidentele baat. Zij zijn hiertoe niet verplicht.

[Scherpenzeel heeft hier geen gebruik van gemaakt.](#)

2. Extra middelen indexatie Wmo

In de voorjaarsnota reserveert het Rijk een bedrag van € 75 miljoen in 2026 oplopend naar € 300 miljoen in 2029 voor de kostenontwikkeling en demografie/vergrijzing Wmo. Deze middelen zijn op een aanvullende post gereserveerd en nog niet verwerkt in het gemeentefonds. Ons kader blijft dat gemeenten de algemene uitkering op basis van minimaal de meicirculaire moeten ramen. Zo lang deze middelen nog niet verwerkt zijn in de circulaire van het gemeentefonds kunnen gemeenten deze dus niet ramen.

[Wij hebben deze middelen daarom ook niet geraamd.](#)

3. Verlengen richtlijn extra middelen jeugdzorg voor 2025-2028

Op basis van de financiële reeks, zoals opgenomen in de uitspraak van de Commissie van Wijzen (CvW), zijn in eerdere meicirculaires voor de jaren 2022, 2023, 2024 en 2025 aanvullende, incidentele middelen toegevoegd aan het gemeentefonds. De beschikbaarstelling van deze middelen voor de jaren 2026 en verder vindt plaats na het advies van de deskundigencommissie en de besluitvorming daarover.

Naast de besparingsopgave die volgt uit de uitspraak van de CvW heeft het kabinet besloten tot het realiseren van een aanvullende besparing van structureel € 511 miljoen, welke een Rijksverantwoordelijkheid is gemaakt.

De provincies als financieel toezichthouder erkennen de noodzaak om op deze ontwikkelingen te anticiperen en brengen daarom een actualisatie van de gezamenlijke richtlijn uit:

- Gemeenten mogen in de jaarschijven 2026, 2027 en 2028 de middelen zoals die in de Hervormingsagenda zijn afgesproken als structurele en reële raming meenemen in hun meerjarenraming;
- Daarnaast mogen gemeenten in hun begroting rekening houden met een besparing op de uitgaven van € 500 miljoen in 2026 en vanaf 2027 € 511 miljoen (structureel) als gevolg van maatregelen die het Rijk zal uitwerken.

De vertaling van de genoemde bedragen naar gemeentelijk niveau is aan de gemeenten zelf (eventueel in overleg met de toezichthouder), bijvoorbeeld op basis van het aandeel in het cluster jeugd van de Algemene Uitkering.

[Wij hadden deze besparingen al verwerkt in de Begroting 2024-2027. Voor de begroting 2025-2028 hebben we deze lijn doorgetrokken.](#)

4. Verlengen richtlijn extra middelen klimaat voor 2025-2028

De provincie heeft gemeenten eerder geïnformeerd over de wijze waarop gemeenten de middelen voor de uitvoering van het klimaat- en energiebeleid kunt ramen. Gemeenten spelen een belangrijke rol in de uitvoering van het klimaat- en energiebeleid. Het Rijk ondersteunt gemeenten hierbij met geld voor de jaren 2023 tot en met 2025.

Voor de jaren 2023 tot en met 2030 is er in totaal € 5,38 miljard beschikbaar voor de uitvoeringskosten voor gemeenten en provincies. Voor het jaar 2023 verdeelt het Rijk ca. € 341 miljoen aan gemeenten.

Over het vervolg na 2026 zijn bestuurlijke afspraken gemaakt dat deze regeling wordt vastgelegd in een wet. Hoe dit verder vorm wordt gegeven is op dit moment nog niet duidelijk. Rijk, provincies en gemeenten overleggen over hoe vorm wordt gegeven aan de langjarige zekerheid na 2025.

Gemeenten kunnen erop rekenen dat ze voor de jaren na 2023 in ieder geval hetzelfde bedrag ontvangen als in 2023 voor de basisfinanciering. Gemeenten mogen het bedrag wat zij in 2023 ontvangen voor de klimaat- en energiegelden opnemen als structurele baat in de begroting 2025 voor de jaren 2025 tot en met 2028. Voor wat betreft de planfinanciering is nog veel onzeker. Gemeenten kunnen dit ramen op basis van de verkregen beschikking. We gaan er voor zowel de basis- als de planfinanciering vanuit dat gemeenten een gelijk bedrag aan extra lasten opnemen voor de klimaat- en energietaken.

[Wij hebben dit evenals in de vorige begroting meegenomen als structurele baat.](#)

5. Raming BTW Compensatiefonds

Gemeenten kunnen in de ramingen in hun begroting en meerjarenraming rekening houden met de ruimte onder het plafond van het BTW compensatiefonds (BCF). Omdat de hoogte van deze ruimte erg onzeker is zijn in het verleden afspraken tussen de gezamenlijke toezichthouders en BZK gemaakt over wat een reële hoogte van deze ruimte is.

Afgesproken is dat de laatst gerealiseerde ruimte onder het BCF-plafond de maximaal toegestane ruimte is die gemeenten mogen ramen in hun begroting en meerjarenraming. Deze gerealiseerde ruimte wordt bekendgemaakt in de meicirculaire. Voor de raming in de begroting 2025 en meerjarenraming 2026-2028 wordt dus de definitieve afrekening van de ruimte onder het BCF-plafond gebruikt van het jaar 2023.

Bij gemeenten die de ruimte onder het BCF-plafond hoger ramen dan maximaal de meest recente, gerealiseerde ruimte onder het BCF-plafond, merken wij het hogere bedrag aan als niet reëel en zal het structureel saldo in de begroting of meerjarenraming negatief bijgesteld worden.

[Wij nemen de raming van de ruimte onder BCF-plafond nooit mee vanwege de te grote risicofactor.](#)

1.3 Budgetteringsproces en dynamiek

We stellen al jaren een strakke begroting op, zonder extra marge, om verspilling te voorkomen.

We hebben daarmee te maken met (voorafgaande onzekerheden):

- Tijdens het opstellen van de begroting in de zomer voorafgaand aan het begrotingsjaar zijn niet alle details van nieuwe regelingen en wetgevingen bekend.
- Er is een mogelijkheid om een inschatting te maken van toekomstige wijzigingen, maar dit leidt vaak tot een risico-opslag vanwege onzekerheden, wat weer tot extra 'lucht' in de begroting kan leiden.

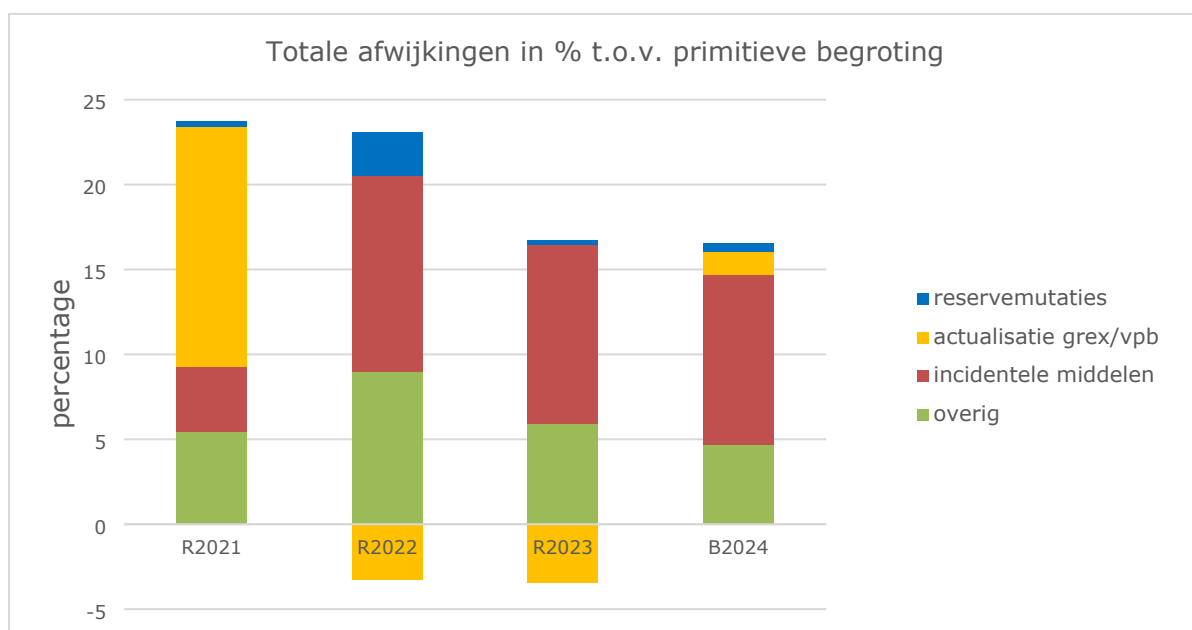
De voorjaars- en najaarsrapportages worden gebruikt om de begroting bij te stellen wanneer meer informatie beschikbaar is. Dit voorkomt dat er te veel marge (lucht) in de initiële begroting wordt opgenomen en later onnodige bezuinigingen nodig zijn.

Als inschattingen vooraf te ruim blijken, resulteert dit in een groter voordelig saldo bij de jaarrekening, wat erop wijst dat er mogelijk onnodig bezuinigd is.

Maar we kijken kritisch naar alle tussentijdse aanpassingen en proberen deze zoveel mogelijk te beperken.

Aan de batenkant ontstaan aanpassingen t.o.v. de primitieve begroting vooral door wijzigingen in de algemene uitkering (gemeentefonds) en de toekenning van incidentele middelen (specifieke uitkeringen, Covid-gelden, Oekraïneopvang).

Bij de lasten zien we de afgelopen jaren onderstaand beeld.

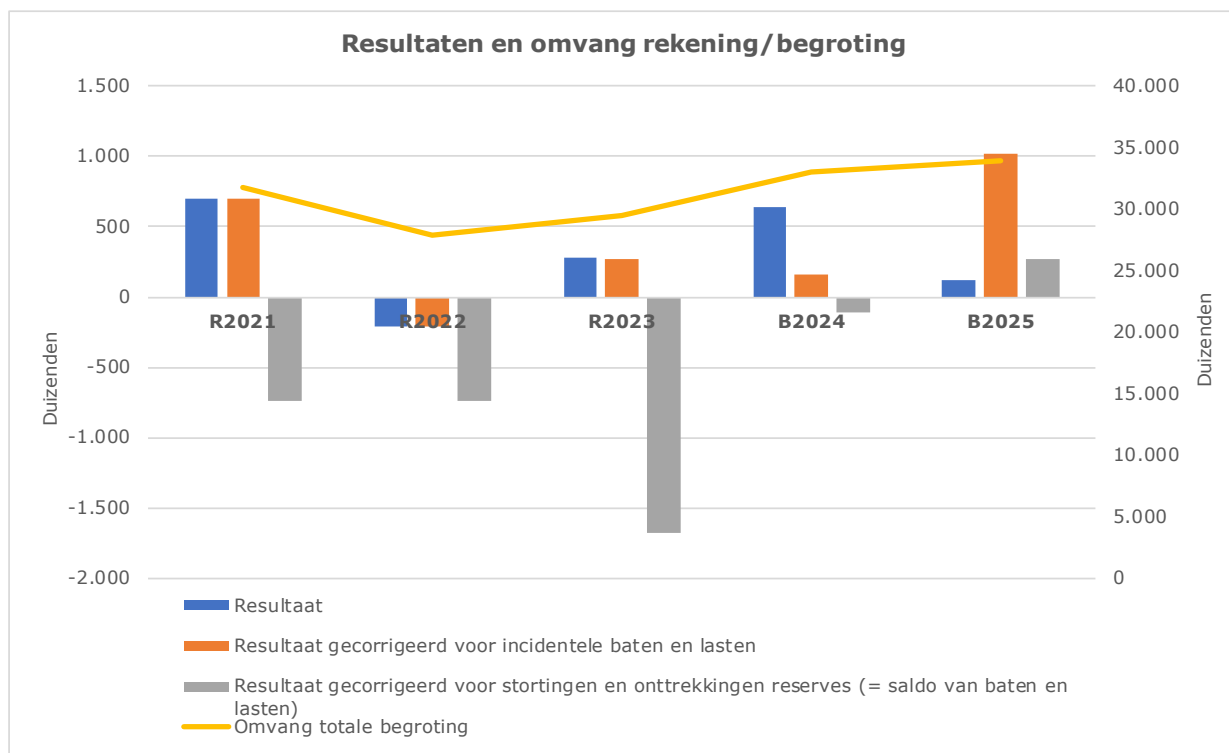
NB: het betreft de realisatiecijfers van 2021 t/m 2023 en de stand van de Voorjaarsrapportage 2024.

Ook aan de lastenkant ontstaat de grootste afwijking door incidentele middelen die toegekend zijn na het opstellen van de begroting. De post 'overig' schommelt al jaren rond de vijf procent. Dit betekent, dat zo'n vijf procent van de lasten zich anders ontwikkelde dan vooraf begroot.

We proberen constant om zo nauwkeurig mogelijk vooraf inschattingen te maken en daarmee de noodzaak van risico-opslagen te verminderen. Tussentijdse aanpassingen monitoren we kritisch en we passen de begroting alleen aan wanneer strikt noodzakelijk. Hiermee zoeken we steeds de balans tussen voldoende voorzichtigheid om risico's af te dekken en nauwkeurigheid om onnodige bezuinigingen te voorkomen.

1.4 Ontwikkelingen exploitatie

Onderstaande grafiek laat drie resultaatberekeningen per jaar zien.

Voor de eerste drie punten is de schaalverdeling aan de linkerkant van de grafiek van belang. In de grafiek is ook de lijn van de begrotingsomvang te zien. De schaalverdeling hiervoor staat aan de rechterkant. We zien een jaarlijkse stijging van de begrotingsomvang. Dit heeft te maken met de groei van de taken die we uitvoeren en waarvoor extra middelen beschikbaar zijn gekomen.

1. De eerste kolom betreft het totaal resultaat. Het jaarrekeningresultaat was in 2021 en 2023 positief. Voor 2024 en 2025 zijn sluitende begrotingen vastgesteld.
2. Bij de tweede berekening wordt het resultaat gecorrigeerd voor de incidentele baten en lasten. Dit geeft het resultaat weer van de structurele baten en lasten en geeft daarmee een beeld van het structurele begrotingsevenwicht.
3. Bij de derde berekening zijn de stortingen en dotaties aan de reserves niet opgenomen (het zogenaamde resultaat voor bestemming). Dit was de afgelopen jaren negatief, maar is in 2025 weer positief. Een negatief resultaat wil zeggen dat er per saldo meer onttrekkingen dan stortingen zijn gedaan. Dit heeft met name te maken met de dekking van de kapitaallasten. Hiervoor zijn in het verleden reserves gevormd. De kapitaallasten worden gedekt uit deze reserves, waardoor het resultaat voor bestemming negatief is. In 2023 was er bovendien een grotere (geplande) mutatie op de bestemmingsreserve grondexploitatie dan eerdere jaren. In 2025 zorgt de mutatie op de bestemmingsreserve juist weer voor een positief resultaat voor bestemming.

1.5 Beïnvloedbaarheid van de lasten

Gemeenten voeren veel wettelijke taken uit. Daardoor zijn de gemeentelijke lasten lang niet allemaal beïnvloedbaar, waardoor keuzes in beleid beperkt zijn.

Grosso modo vallen de lasten uiteen in vier categorieën van beïnvloedbaarheid:

Niet beïnvloedbaar

- Wettelijke taken, waarbij de minimumvariant het beleid is en uitgevoerd wordt. Er is daarmee geen sturing mogelijk op deze kosten.
- Een taak waar een-op-een een subsidie tegenover staat. Door in deze categorie lasten te verlagen, worden ook de baten verlaagd. Dit levert daarom geen middelen op. Een voorbeeld is de specifieke uitkering voor het onderwijsachterstandenbeleid.
- Kapitaallasten. De investering is reeds gedaan, in de exploitatie zijn de afschrijvingskosten zichtbaar. Deze lasten zijn daarmee niet meer beïnvloedbaar.
- Kosten voor heffingen waar wettelijk gezien maximaal kostendekkende tarieven voor geheven mogen worden. Door het verlagen van de lasten, zouden de baten daarmee ook verlaagd worden. Dit levert daarom geen middelen op.
- Mutaties in voorzieningen. De toevoeging aan een voorziening is in veel gevallen wettelijk voorgeschreven (zoals een te verwachten verplichting of een van derden verkregen middel dat specifiek besteed dient te worden). Deze lasten zijn daarmee niet beïnvloedbaar.
- Lasten in het kader van gebiedsontwikkeling. Gebiedsontwikkeling wordt gezien als een gesloten systeem, alleen het saldo van de lasten en baten wordt op de balans gemuteerd. Winsten worden genomen volgens de bereikte voortgang van de verkopen en verliezen volgens het voorzichtigheidsprincipe. De lasten worden daarom als niet beïnvloedbaar gekwalificeerd.

Beperkt beïnvloedbaar

Hieronder vallen wettelijke taken, waarbij enige ruimte is voor sturing of keuzes. Voorbeelden zijn de jeugdhulp, uitvoering wegenbeheer, onderhoudskosten openbare ruimte, huisvesting. Er zijn keuzes te maken in het kwaliteitsniveau, in beleid of in aantallen waarmee (beperkte) sturing mogelijk is op de hoogte van de uitgaven.

Op middellange termijn beïnvloedbaar

Dit gaat om kosten die beïnvloedbaar zijn binnen twee tot vier jaar. Voorbeelden zijn subsidietoekenningen. Ook de directe personeelskosten vallen hieronder. Er kunnen keuzes worden gemaakt om deze kosten te beïnvloeden, bijvoorbeeld door bepaalde subsidies niet meer toe te kennen of met minder fte te werken. Maar het kost tijd om dit te realiseren.

Beïnvloedbaar

Dit gaat om kosten die beïnvloedbaar zijn binnen een jaar. Het betreft lasten die niet wettelijk verplicht zijn, vaak onder eigen gemeentelijk beleid vallen en die daarmee een eigen keuze zijn. Voorbeelden zijn de opleidingsbudgetten, klimaatuitgaven en gemeentelijke projecten. Ook de reservemutaties vallen hieronder, behalve reservemutaties voor dekking kapitaallasten (niet beïnvloedbaar) en reserves met afspraken derden (beperkt beïnvloedbaar).

1.6 Uitgangspunten begroting

Dit hoofdstuk bevat de grondslagen en kaders waarlangs de Begroting 2025-2028 is uitgewerkt. Hierbij gaat het onder meer om de te hanteren indexpercentages en belastingen en tarieven.

Hieronder staan de uitgangspunten die zijn gehanteerd voor deze begroting.

- De begroting voldoet aan de kaders zoals die door uw raad zijn gesteld in de Financiële Verordening en de Kadernota 2025-2028.
- De begroting voldoet aan de Begrotingsrichtlijnen zoals de provinciale toezichthouder die uitgevaardigd heeft voor de meerjarenbegroting 2025-2028.
- Een reëel, materieel en structureel sluitende begroting (2025) en meerjarenraming (jaarschijven 2027 en 2028).
- Een weerstandsratio van tenminste 1,30.
Zoals in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing is te lezen, bedraagt de weerstandsratio in 2025 1,3. In 2026 stijgt de ratio naar 1,4, in 2028 is deze weer 1,3 onder voorbehoud van een gelijkblijvend risicoprofiel voor de jaren na 2025. Deze ratio geldt als voldoende en past bij behoedzaam begroten.
- De lonen zijn bijgewerkt conform de CAO 2024. We gaan ervan uit, dat de kosten voor de CAO 2025 worden gecompenseerd in de meicirculaire 2025.
- De verhoging van de OZB bedraagt voor 2025 6% cf. eerdere afspraken en voor de jaren erna steeds 2,5%.
- Op 16 augustus 2024 heeft het Centraal Plan Bureau de augustusraming gepubliceerd. Daarin staan bijgestelde ramingen van de indices die wij gebruiken voor het opstellen van de begroting. De daarop gebaseerde prijsindex (prijs materiële overheidsconsumptie) bedraagt 2,6% in 2025.
- De aanpassing van de subsidies is opgenomen in de bijlage bij deze begroting.
- Prijsindex voor overige belastingen bedraagt 2,6%.
- De bijdragen aan de gemeenschappelijke regelingen zijn gebaseerd op de laatst bekende begrotingen van deze gemeenschappelijke regelingen.
- De interne rekenrente is vastgesteld op 0,0%.
- Er wordt gestreefd naar 100% kostendekkendheid voor leges en retributies, tenzij andere afspraken zijn gemaakt.
- Alle genoemde tarieven zijn onder voorbehoud van afzonderlijke vaststelling door uw raad.
- Tegenvallers binnen een beleidsprogramma worden zoveel als mogelijk binnen dat programma opgelost.
- De uitkomsten van de meicirculaire 2024 zijn meegenomen.
- Het saldo van de Voorjaarsrapportage 2024 is verwerkt in de algemene reserve.

1.7 Begrotingsevenwicht

De begroting laat voor alle jaren (m.u.v. 2026) een sluitend beeld zien.

De Provincie Gelderland toetst in haar rol als toezichthouder onder meer of het eerste dan wel het laatste jaar van de meerjarenbegroting 'structureel in evenwicht' is. Een begroting is structureel in evenwicht als de structurele lasten gedekt worden met structurele baten. Onderstaande tabel laat zien dat deze begroting alle jaren structureel in evenwicht is.

Structureel resultaat	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Resultaat				
Saldo van baten en lasten	268.023	-332.479	584.124	-106.507
Mutatie reserves	-153.032	-328.892	-125.110	210.580
Resultaat	114.991	-661.371	459.014	104.073
Af: incidentele baten en lasten				
Incidentele baten en lasten	-132.518	-43.882	0	-25.000
Incid. toevoegingen en onttrekkingen reserves	-769.131	-967.378	-779.487	-553.737
	-901.649	-1.011.260	-779.487	-578.737
Structureel resultaat	1.016.640	349.889	1.238.501	682.810

1.8 Financiële hoofdlijnen

In deze paragraaf gaan we in op de financiële mutaties die in deze begroting zijn doorgevoerd. Het overzicht begint met de vastgestelde begroting 2024 en de effecten uit de Kadernota 2025-2028. Vanaf dat punt worden de wijzigingen toegelicht.

	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Vastgestelde begroting 2024	849.024	-349.300	3.087	3.087
Effecten Kadernota 2025-2028	-1.620.208	-983.201	-724.115	-555.396
Startsaldo voor begroting 2025-2028	-771.184	-1.332.501	-721.028	-552.309
Meicirculaire 2024	969.016	891.707	895.138	895.042
Niet gerealiseerde besparing jeugd	-200.000	0	0	0
Compensatie besparingsverlies Jeugd	227.847	0	0	0
Taakmutaties meicirculaire 2024	-49.557	-45.329	-46.095	-48.864
Totaal beschikbaar	176.122	-486.123	128.015	293.869
Loon-/prijsindexatie	-242.074	-298.672	-225.993	-225.993
Bijstelling kapitaallasten	-2.000	-5.363	73.725	-4.384
Bijstelling bijdragen aan Gemeensch. regelingen	8.050	13.378	8.362	4.350
Geactualiseerd bestaand beleid na Kadernota	174.893	115.409	474.905	36.231
Resultaat	114.991	-661.371	459.014	104.073

1.8.1 Toelichting posten

Meicirculaire 2024

In de meicirculaire 2024 zien we voor alle jaren een toename van de middelen. Dit heeft verschillende oorzaken, zoals de versnelde invoering van de financieringssysteematiek en het afschaffen van de opschalingskorting.

Niet gerealiseerde besparing jeugd

In de Hervormingsagenda Jeugd was ook door het Rijk een besparing opgenomen oplopend tot structureel € 511 miljoen. Omdat deze besparing een rijksverantwoordelijkheid was mochten gemeenten deze besparing inboeken als een voordeel (lagere lasten voor Jeugd). Wij hadden in de begroting voor 2024 een bedrag opgenomen van € 40.000 en voor 2025 en verder een besparing van € 200.000 per jaar.

Het Rijk heeft aangegeven, dat deze besparing nog niet gehaald wordt en gemeenten ontvangen daarvoor in 2025 compensatie. Het is nog de vraag hoe dit zich ontwikkelt vanaf 2026.

Taakmutaties meicirculaire

De meicirculaire bevat ook diverse taakmutaties die als uitgavebudget zijn opgenomen in de verschillende programma's.

Loon-/prijsindexatie

In de huidige begroting is anders dan voorheen rekening gehouden met inhuur op vacatureruimte. Dit leidt tot extra begrote lasten.

In de Kadernota was al rekening gehouden met een prijsindexatie van 2,2%. Op basis van de augustuscijfers van het CPB komt deze index uit op 2,6%. De begroting is hier op aangepast.

Bijstelling kapitaallasten

Doordat investeringen verschuiven in tijd, treedt ook een verandering op in de bijbehorende kapitaallasten. In de Kadernota 2025-2028 waren de meeste bijstellingen van de kapitaallasten al opgenomen. Er hebben in de begroting nog kleine correcties plaatsgevonden. Alleen in 2027 is sprake van een grotere aanpassing vanwege het feit, dat de nieuwbouw van de Dorpsbeuk pas in 2027 gerealiseerd wordt.

Bijstelling bijdragen aan Gemeenschappelijke regelingen

De bijdragen aan de Gemeenschappelijke regelingen waren in de Kadernota 2025-2028 al bijgesteld. O.b.v. de laatst bekende gegevens is er nog sprake van kleine aanpassingen.

Geactualiseerd bestaand beleid na de Kadernota

Geactualiseerd bestaand beleid na Kadernota		Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
P0	Belastingen	-12.300	-12.300	-12.300	40.256
P0	Aanpassing Vpb	109.271	-73.442	-42.938	8.061
P0	Overige personeelskosten	-122.980	-112.980	-112.980	-112.980
P0	Jaarlijkse lymescreening	-6.000	-6.000	-6.000	-6.000
P0	Aanpassing bijdrage personeelsvereniging	-5.000	-5.000	-5.000	-5.000
P0	Rente kasgeldlening	-12.196	0	0	0
	Bijstelling leges	69.885	113.032	164.289	217.167
P8	Bijstelling leges vanuit Kadernota	80.000	100.000	100.000	100.000
	Energiekosten	60.814	47.358	47.358	47.358
	Subsidies	-18.212	-18.212	-18.212	-18.212
P1	Piketvergoeding VGGM	3.400	3.400	3.400	3.400
P2	Maatregelen verkeersveiligheid	-17.000	0	0	0
P2	Onderhoud wegen	138.750	138.750	131.322	106.890
P2	Onderhoudsbudget openbare verlichting	-75.000	-75.000	-75.000	-75.000
P3	Samenwerking en projecten	-12.000	-12.000	-12.000	-12.000
P3	Stimuleren ondernemersklimaat	-4.000	-4.000	-4.000	-4.000
P3	Gezamenlijke campagne Grebbelinie	-5.000	-5.000	0	0
P4	Vergoeding OZB scholen	-23.100	-23.100	-23.100	-23.100
P5	Budget sport	-5.000	-5.000	-5.000	-5.000
P5	Bijdrage sportverenigingen was dubbel	-34.469	-34.469	-34.469	-34.469
P5	Cultuureducatie	-9.000	-9.000	-9.000	-9.000
P5	Subsidie Bibliotheek	-15.602	-15.602	-15.602	-15.602
P5	Lagere kosten participatieopdracht Groen	14.750	14.750	14.750	14.750
P6	Oekraïne-opvang	329.230	0	0	0
P6	Bijzondere bijstand	-65.000	-65.000	-65.000	-65.000
P6	Veilig Thuis	-12.280	-12.280	-12.280	-12.280
P6	Woonvoorzieningen gehandicapten Wmo	-53.100	-53.100	-53.100	-53.100
P6	Lagere kosten PGB Wmo	15.000	15.000	15.000	15.000
P6	Stijging kosten SOH	-5.500	-5.500	-5.500	-5.500
P6	Kosten telefonie CJG	-8.850	-8.850	-8.850	-8.850
P6	Hervormingsagenda Jeugd	-20.000	-20.000	-20.000	-20.000
P6	Kosten Jeugd, Ernstige Dyslexie	29.000	29.000	29.000	29.000
P7	Aanpassing baten/lasten afval	-10.988	-26.891	-27.660	-27.373
P7	Wijziging baten/lasten Riolerig	-25.798	160.119	459.485	-58.968
P7	Onderzoek effect aangelegd drainagesyst.	-10.000	0	0	0
P7	Actualiseren basiswaterketenplan	0	0	0	-25.000
P8	Opstellen beleid rondom arbeidsmigranten	-25.000	0	0	0
P8	Actualisatie grondexploitatie	-109.271	73.442	123.838	-8.061
	Overige diverse kleine aanpassingen	-21.907	-21.157	-21.157	-21.157
	Reservemutaties	69.346	44.441	-24.389	80.001
Geactualiseerd bestaand beleid na Kadernota		174.893	115.409	474.905	36.231

Belastingen

Voor de inning van de gemeentelijke belastingen hebben we te maken met gestegen proceskosten. De totale kosten liggen echter nog steeds $\pm$ € 35.000 onder het niveau van 2023.

In 2028 zijn daarnaast de extra baten meegenomen (de reguliere stijging van 2,5% was nog niet in de begroting verwerkt).

Aanpassing Vennootschapsbelasting (Vpb)

Door actualisaties in de grondexploitatie verandert ook de vennootschapsbelasting (Vpb) last. De afdracht hiervan wordt gedekt uit de bestemmingsreserve grondexploitatie.

Overige personeelskosten

De afgelopen jaren zien we door de groei van de organisatie de overige personeelskosten toenemen. In de begroting was daar nog geen rekening mee gehouden. Ook is nu een bedrag per nieuwe fte opgenomen voor kantoor-devices.

De toevoeging is fors, doordat de begrote budgetten te laag waren, t.o.v. 2023 is de stijging € 29.300 (dit is inclusief eenmalige kosten van € 10.000 voor een medewerkersonderzoek).

Jaarlijkse lymescreening

De verwachting is dat in de komende jaren het aantal teken en het aantal mensen dat een tekenbeetziekte oploopt, toeneemt, maar ook het aantal voor Nederland nieuwe tekensoorten en nieuwe tekenbeetziekten. Periodieke screening van onze buitendienstmedewerkers vinden we daarom van groot belang. We ramen hiervoor € 6.000.

Aanpassing bijdrage personeelsvereniging

De bijdrage aan de personeelsvereniging is al jaren onveranderd. We vinden het belangrijk dat er voldoende georganiseerd kan worden voor onze medewerkers. Daarom is besloten de bijdrage te verhogen.

Rente kasgeldlening

In 2024 is een kasgeldlening afgesloten die in 2025 afloopt. De rente voor het deel in 2025 bedraagt € 12.196.

Bijstelling leges/bijstelling leges vanuit Kadernota

In de Kadernota 2025-2028 was al aangegeven, dat de kosten voor omgevingsvergunningen toenemen door o.a. de toename van werkzaamheden rondom de Buitenplanse Omgevingsplanactiviteiten (bopa's). Verder hebben we o.b.v. onderzoek naar de kostendekkendheid besloten de leges te verhogen wanneer deze nog niet kostendekkend zijn. In de paragraaf Lokale heffingen gaan we hier verder op in.

Energiekosten

De energiekosten zijn de afgelopen tijd weer gedaald en als gevolg van de nieuwe contracten verwachten we een daling van de begrote energiekosten.

Subsidies

Het nieuwe subsidieprogramma leidt tot een aanpassing in de begroting, zie hiervoor ook bijlage 5.6.

Piketvergoeding VGGM

Jaarlijks ontvangen we een piketvergoeding van de VGGM. Deze vergoeding was voorheen niet begroot.

Maatregelen verkeersveiligheid

Het budget voor kleinschalige verkeersmaatregelen is beperkt (was ruim € 13.000). In 2025 wordt het budget daarom verhoogd met € 17.000. We kijken nog naar wat er structureel

nodig is voor dit onderdeel. Bij gemeenten met een vergelijkbare omvang is een budget van rond de € 35.000 gebruikelijk.

Onderhoud wegen

In de Kadernota 2025-2028 was al aangegeven dat een deel van het onderhoud via de exploitatie gaat, en dat is formeel in strijd met de wettelijke voorschriften voor gemeentelijke begrotingen en jaarstukken (besluit begroting en verantwoording, BBV). We hebben nu in kaart gebracht wat er aan investeringen (kredieten) de komende jaren nodig is. Deze nieuwe kredieten leiden tot nieuwe kapitaallasten. Doordat de afschrijving 40 tot 60 jaar is, dalen de exploitatielasten.

Onderhoudsbudget openbare verlichting

Het bleek dat het onderhoudsbudget voor de komende jaren ten onrechte was afgeboekt. Dit is nu weer gecorrigeerd.

Samenwerking en projecten

We willen blijven samenwerken met het Regionaal Bureau voor Toerisme Heuvelrug & Vallei en de Veluwe. Voor deze samenwerking zijn al jaren onvoldoende middelen beschikbaar.

Stimuleren ondernemersklimaat

Voor het stimuleren van het ondernemersklimaat in Scherpenzeel begroten we structureel € 4.000.

Gezamenlijke campagne Grebbelinie

We willen de komende jaren (2025 en 2026) met de omliggende gemeenten meer aandacht vestigen op de Grebbelinie.

Vergoeding OZB-scholen

De OZB die de scholen betalen worden door de gemeenten achteraf vergoed. Deze vergoeding was door de gestegen OZB onvoldoende.

Budget sport

Afgelopen tijd is de (budgettaire) aandacht voor sport en bewegen minder groot geweest, terwijl we het wel als belangrijk zien. Voor het stimuleren van activiteiten rondom sport en bewegen begroten we structureel € 5.000 extra.

Bijdrage sportverenigingen

De bijdrage die de sportverenigingen betalen voor ondermeer het meerjaren onderhoudsplan (MJOP) was dubbel begroot.

Cultuureducatie

Het budget voor cultuureducatie was vanaf 2024 ten onrechte verlaagd. Vanaf 2025 wordt structureel € 9.000 opgenomen en zetten we in op een cultuurcoördinator.

Subsidie Bibliotheek

Per 1 januari 2025 verwachten we een wetwijziging over de gemeentelijke taken ten aanzien van het bibliotheekwerk. In de septembercircular 2024 volgt meer informatie over de zorgplicht van gemeenten aan bibliotheken. Op basis van de verplichtingen die daaruit voortkomen, stellen we het precieze subsidiebedrag voor de bibliotheek vast. In deze begroting is het subsidiebedrag van 2024 plus indexatie aangehouden.

Voor de subsidie aan de bibliotheek nemen we ook de ontwikkelingen rondom De Breehoek mee zodra hierover overeenstemming is.

Participatieopdracht Groen

O.b.v. de gerealiseerde lasten van de afgelopen jaren kan het budget naar beneden bijgesteld worden.

Vluchtelingenopvang Oekraïne

Sinds mei 2022 vangt de gemeente Scherpenzeel vluchtelingen op uit Oekraïne in overleg en in afstemming met de regio. Het einde van de oorlog is nog niet in zicht, de verwachting is dat de opvang van vluchtelingen ook in 2025 nodig zal zijn. Als gemeente lopen wij hier financieel geen risico, daar de kosten voor deze opvang gedekt worden uit door het Rijk beschikbaar gestelde middelen.

Voor de opvang gaan we uit van ruim € 1,4 miljoen aan kosten. De bijdrage van het Rijk o.b.v. het normbedrag begroten we op € 1,8 miljoen.

Bijzondere bijstand

In 2023 was er sprake van een tekort van € 56.000 op de bijzondere bijstand en de minimaregelingen. Ook in 2024 lijkt een tekort van vergelijkbare omvang te ontstaan.

Eind 2023 is er een onderzoek uitgevoerd naar het bereik en de effecten van onze minimaregelingen. Uit dit onderzoek blijkt dat het bereik van de meeste van onze regelingen 20% onder het landelijk gemiddelde ligt. Door actiever te communiceren over onze regelingen hopen we meer inwoners te bereiken die recht hebben op deze ondersteuning.

Daarom is er structureel een bedrag van € 65.000 extra nodig voor de bijzondere bijstand en de minimaregelingen, zodat de tekorten worden opgelost en er middelen zijn om meer inwoners te bereiken.

Veilig Thuis

Door gestegen loonkosten en gestegen prijzen neemt onze bijdrage aan Veilig Thuis de komende jaren toe.

Woonvoorzieningen gehandicapten Wmo

De kosten voor woonvoorzieningen kunnen per jaar fors fluctueren. We zien echter dat het huidige budget van € 46.900 structureel te laag is.

Lagere kosten PGB Wmo

De afgelopen jaren zijn de kosten voor Pgb's bij Wmo fors gedaald. Het budget wordt daarom met € 15.000 naar beneden bijgesteld.

Stijging kosten spreekuur ondersteuning huisarts (SOH)

De kosten voor de spreekuurondersteuning nemen toe van € 48.500 naar jaarlijks € 54.000.

Kosten telefonie CJG

De afgelopen jaren zijn deze kosten niet of onvoldoende in rekening gebracht bij ons. Door de benodigde aanpassing van de contracten is ook een bijstelling van het budget noodzakelijk.

Hervormingsagenda Jeugd

De hervormingsagenda vraagt om het inzetten van een beweging naar voren. Meer in het voorveld minder in de specialistische jeugdhulp. Dit betekent dat we meer moeten investeren in het ontwikkelen van o.a. collectief aanbod. Hiervoor begroten we jaarlijks € 20.000.

Kosten Jeugd, Ernstige Dyslexie.

De meeste kosten lopen via de regio, daarmee kan het budget voor lokaal ingekochte zorg omlaag met € 29.000.

Aanpassing baten/lasten afval

Voor afval vindt een bijstelling plaats van de baten en lasten op basis van het feit dat deze kostendekkend dienen te zijn.

Wijzigen baten/lasten Riolering

Voor riolering vindt ook een bijstelling plaats op basis van het feit dat deze kostendekkend dienen te zijn.

Onderzoek effect aangelegd drainagesysteem

In 2025 doen we onderzoek naar het effect van drainagesystemen die in 2016 zijn aangelegd.

Actualiseren basiswaterketenplan

Het basiswaterketenplan, wordt Systeemoverzicht Stedelijk Water (SSW), dient een keer in de vijf jaar te worden aangepast. In 2028 begroten we daarom € 25.000 voor het opstellen van een nieuw SSW.

Opstellen beleid rondom arbeidsmigranten

Vanuit diverse beleidsterreinen is geconstateerd dat er behoefte bestaat aan duidelijkheid in de omgang met Arbeidsmigranten. We hebben geen regels voor huisvesting, handhaving en ruimtelijke sturing. Hierdoor zien we regelmatig casuïstiek voorbijkomen waar we geen richting aan kunnen geven en niet adequaat op kunnen sturen en handhaven.

De kans op ondermijnende criminaliteit is hierdoor aanwezig. Bij controles blijken er regelmatig misstanden voor te komen in het kader van onveilige huisvesting en vermoedens van uitbuiting of zelfs mensenhandel. Daarnaast hebben we geen richtlijnen bij nieuwe initiatieven voor bouw- en woonprojecten. Ook bij burgerzaken zijn grote zorgen doordat ze regelmatig illegale praktijken vermoeden en hier niet op kunnen sturen door het ontbreken van duidelijke regels of afspraken.

Voor het opstellen van een projectplan reserveren we € 25.000. Dit wordt gefinancierd uit de bestemmingsreserve Woningbouw.

Actualisatie grondexploitatie

Twee keer per jaar vindt een actualisatie van de grondexploitatie plaats.

Overige diverse aanpassingen

In de verschillende programma's zijn op onderdelen kleine bijstellingen gedaan.

Mutaties reserves

De hierboven reeds genoemde aanpassing van het onderhoudsbudget voor wegen en nieuwe investeringen leiden tot een mutatie in de bestemmingsreserve Wegen.

De realisatie van de nieuwe basisschool De Dorpsbeuk in 2027 (i.p.v. in 2026) betekent, dat de daarmee gemoeide kapitaallasten ook een jaar later starten. Omdat deze kapitaallasten gedekt worden uit de bestemmingsreserve schuift de onttrekking ook een jaar op. Zoals reeds hierboven vermeld worden de kosten van het opstellen van beleid rondom arbeidsmigranten gedekt uit de bestemmingsreserve Woningbouw.

Reservemutaties		Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
P2	BR onderhoud wegen	44.346	44.441	53.719	80.001
P4	BR onderwijsgebouwen	0	0	-78.108	0
P8	Sociale Woningbouw	25.000	0	0	0
Totaal		69.346	44.441	-24.389	80.001

1.8.2 Kostendeekkende tarieven en leges

Wij hebben onderzoek laten doen naar de kostendeekkende tarieven en leges. Uit dit onderzoek kwam dat mede door de laatste jaren gewijzigde organisatie de leges niet volledig kostendeekkend zijn.

In de paragraaf Lokale heffingen gaan we nader in de op de kostendeekkendheid van de verschillende leges. Wanneer leges nog niet kostendeekkend zijn, staat ook aangegeven wanneer de kostendeekkendheid wordt bereikt.

Daarnaast laten we ook nog onderzoek doen naar de mogelijkheid om leges te heffen waar dat nu nog niet gebeurt.

1.8.3 Taakstellingen en stelposten

We hebben gekozen voor een scherpe, maar realistische begroting zonder stelposten of nog in te vullen besparingen. De enige taakstelling is de sinds 2022 opgenomen post bij het Sociaal Domein. Deze taakstelling was oorspronkelijk € 400.000. In de jaarrekening 2022 was al zichtbaar dat de taakstelling reeds voor een deel was ingevuld. In de begroting 2024 was de taakstelling daarom al verlaagd naar € 200.000. Voor 2025 is nog maar € 150.000 opgenomen.

Deze taakstelling maakt ook onderdeel uit van de risicoparagraaf.

2. Programma's

Programma 0: Bestuur en Ondersteuning

Programma 1: Veiligheid

Programma 2: Verkeer en Vervoer

Programma 3: Economie

Programma 4: Onderwijs

Programma 5: Sport, Cultuur en Recreatie

Programma 6: Sociaal Domein

Programma 7: Volksgezondheid en Milieu

Programma 8: Volkshuisvesting, Leefomgeving en Stedelijke Vernieuwing

2.0 Programma 0: Bestuur en Ondersteuning

De kleine schaal van Scherpenzeel maakt het mogelijk om maatwerk te leveren. Dat is onze kracht. We vinden het belangrijk dat inwoners ervaren dat de gemeente er echt voor hen is. Omdat het soms beter is om de krachten te bundelen, kijken we op deelgebieden naar slimme samenwerkingen met regiogemeenten.

Bestuur

Beoogd maatschappelijk effect: Door samenwerking vanuit zelfstandigheid worden onze inwoners optimaal bediend.

Doel	Zichtbare en functionele samenwerking in de regio	
Wat gaan we daar voor doen:		
• We dragen bij aan de regionale samenwerking d.m.v. de portefeuille Voedseltransitie in de regio Foodvalley.		
• We nemen actief deel in de nieuwe GR Jeugdhulpregio.		
• We maken gebruik van natuurlijke momenten om onze actieve deelname te laten zien (zoals de strategische agenda regio Foodvalley).		
• We leveren ambtelijke capaciteit voor regionale vraagstukken.		
• We betrekken de gemeenteraad bij de ontwikkelingen in de regionale samenwerking.		
• We zetten concrete stappen en durven scherpe keuzes te maken.		
In het wetsvoorstel 'Beschikbaarheid zorg voor Jeugdigen' is een onderdeel van het voorstel het in de Jeugdwet toevoegen van aanvullende verplichtingen voor gemeenten voor regionale samenwerking. De gemeenten van de Jeugdhulpregio FoodValley hebben naar aanleiding hiervan te kennen gegeven om de huidige samenwerking vorm te gaan geven in een gemeenschappelijke regeling (GR). De ingangsdatum van deze GR zal 1 januari 2026 zijn. Het jaar 2025 zal worden gebruikt om de GR te implementeren. Zelfbewust bouwen we samen verder aan een krachtige zelfstandige toekomst. Alleen door samen te werken in onze Foodvalley regio bereiken wij dit. We kunnen en willen het niet alleen. Wij willen samenwerken om kwetsbaarheden over en weer te verminderen, elkaars kwaliteiten te benutten en om schaalgrootte te benutten en daarbij lokaal maatwerk in te zetten om herkenbaar en passend bij lokale behoeftes te blijven werken. Op een aantal beleidsterreinen zijn wij kwetsbaar dat vraagt om het maken van keuzes. De burgemeester is lid van het algemeen bestuur van de regio Foodvalley.		

Beoogd maatschappelijk effect: Een goed functionerende lokale democratie.

Doel	Een vergadermodel dat past bij deze tijd en waarin ook de goede debatten gevoerd kunnen worden	
Wat gaan we daar voor doen:		
• We houden het besluitvormingsproces van de gemeenteraad tegen het licht en stellen daarvoor een werkgroep in.		
• We organiseren debat- en voorzitterstrainingen.		
Elke vergadermodel heeft een houdbaarheid, en doorontwikkeling van het vergaderstelsel is een kwestie van lokaal maatwerk. Daarbij wordt steeds gekeken naar de mate van interactie tussen fracties, rol van fracties versus gezamenlijkheid, werkverhouding tussen raad en college etc. Tegelijkertijd kijken we naar de organisatie van de vergaderingen. Waar ligt de focus in het model? Op welke wijze is in Scherpenzeel de deliberatieve democratie georganiseerd? Waar willen of moeten we aanpassen? Deliberatieve democratie is een vorm van publieke besluitvorming waarin informatievergaring, overleg en de uitwisseling van argumenten centraal staan. Helder spreken en goed betogen kun je leren. De juiste training brengt de besluitvorming in de lokale democratie vooruit.		

Beheer overige gebouwen en gronden

Beoogd maatschappelijk effect: Een duurzame en leefbare omgeving.

Doel	Het reduceren van milieubelastende activiteiten van de gemeente	
Wat gaan we daar voor doen:		
• We verduurzamen onze gemeentelijke panden.		
• We vergroten de bewustwording van de gemeentelijke organisatie t.a.v. duurzaamheid.		
• We nemen deel in EnergieWEB.		
Als gemeente hebben we een voorbeeldfunctie in de energie- en warmtetransitie. We hebben de opgave om op een kosteneffectieve manier toe te werken naar CO₂-arm en aardgasvrij vastgoed. We moeten elke 4 jaar aangeven hoe we dit aanpakken. We krijgen hierbij ondersteuning vanuit de provincie. Ook voor andere kleine maatschappelijk-vastgoedeigenaren is er een ontzorgingsprogramma. Met EnergieWEB geven we een stimulans voor de realisatie van lokale opwek. EnergieWEB is daarbij ook afnemer van de lokaal opgewekte energie. Intern zijn we bewust bezig met duurzaamheid door het zowel pragmatisch als beleidsmatig in te passen.		

Organisatie

Beoogd maatschappelijk effect: Inwoners krijgen waar voor hun geld.

Doel	Onze dienstverlening is betrouwbaar, betrokken en toegankelijk
Wat gaan we daar voor doen:	
• We communiceren duidelijk, begrijpelijk en tijdig naar inwoners, bedrijven en instellingen.	
• We handhaven de openstelling van het gemeentehuis op maandagavond.	
• We onderzoeken de wenselijkheid en haalbaarheid van het implementeren van eDiensten bij Burgerzaken.	
• We optimaliseren ons klantcontactstelsel.	
• We werken aan een Scherpenzeels participatiebeleid.	
Het gemeentebestuur staat dicht bij haar inwoners. Een professionele toegankelijke houding is hierbij het uitgangspunt. Onze dienstverlening komt tot uitdrukking in het meedenken met onze inwoners, het voorkomen van bureaucratie en het bewerkstelligen van snellere doorlooptijden. Digitaliseren is hierbij een belangrijk instrument. Daarnaast worden onze inwoners en bedrijven tijdig betrokken bij nieuwe ontwikkelingen. Wij communiceren op een directe en actieve wijze. Raad, college en organisatie werken gezamenlijk aan het opzetten van meer betrokkenheid van inwoners, bedrijven en instellingen. Onder andere door afspraken te maken wat we verstaan onder inwonersbetrokkenheid en hoe we dat op de Scherpenzeelse wijze doen.	

Doel	Een verantwoorde huisvesting die de gemeentelijke organisatie in staat stelt haar doelen te behalen
Wat gaan we daar voor doen:	
• We voeren het HINK-STAP-SPRONG-plan voor huisvesting van de gemeentelijke organisatie uit.	
De gemeentelijke organisatie is gehuisvest in De Buitenplaats, de naastgelegen locatie De Buren, de gemeentewerf en Het Foort. Onderhoud en vervanging heeft met name voor de Buitenplaats de afgelopen jaren zo beperkt als verantwoord plaatsgevonden. Dit met het oog op de gewenste huisvesting van de gemeentelijke organisatie in Kulturhus de Breehoek. Wij blijven nog een periode gehuisvest in de huidige locaties. Een aantal investeringen moet daarom nu plaatsvinden om te voldoen aan de wetgeving voor arbeidsomstandigheden, de vereisten voor goed werkgeverschap en onze aantrekkelijkheid op de arbeidsmarkt. Wij kiezen daarbij zoveel als mogelijk voor oplossingen die mee kunnen naar een toekomstige locatie. Deze oplossingen zijn daarom bij voorkeur modulair, flexibel en niet nagelvast. We dekken de kosten uit bestaande budgetten zoals de ruimte die is ontstaan in de voorziening 'Onderhoud gemeente-eigendommen' doordat onderhoud aan De Buitenplaats de afgelopen jaren beperkt heeft plaatsgevonden. Op basis van uitgangspunten voor huisvesting op de lange termijn is daarom een HINK-STAP-SPRONG-plan opgesteld:	

- HINK: We hebben eind 2023 een aantal eenvoudige aanpassingen gedaan waarmee we de werkomgeving op punten vlot hebben verbeterd.
- STAP: In de eerste helft van 2024 realiseren wij een inrichtingsconcept voor De Buitenplaats en De Buren. Uitgangspunt daarbij is een optimale mix van werken in het gemeentehuis en werken vanuit huis.
- SPRONG: We richten ons hierbij op huisvesting in De Breehoek (in hoofdstuk 2.0.4 staat een nadere planning opgenomen).

Doel	Effectieve en efficiënte belastingprocessen
Wat gaan we daar voor doen:	
• De kwaliteit van de belastinggegevens en -processen verbeteren.	
De Waarderingskamer controleert en beoordeelt gemeenten op de uitvoering van de Wet Waardering onroerende zaken (Wet WOZ). Zij beoordeelt onze gemeente op dit moment met drie (van de vijf) sterren. Wij werken aan een verdere verbetering van de kwaliteit van onze belastinggegevens en -processen. Wij streven daarbij naar een score van minimaal 4 sterren. Een dergelijke score maakt ons interessant als mogelijk toekomstige samenwerkingspartner. Dit vraagt extra personele inzet.	

Doel	Het effectief en efficiënt inzetten van de beschikbare middelen
Wat gaan we daar voor doen:	
• Het tijdig opstellen van planning en control producten die een goed inzicht geven in de realisatie van de doelen en de stand van de middelen. • We zetten in op minder interim-personeel en meer vaste krachten.	

2.0.1 BBV-indicatoren

Naam indicator	Eenheid	Realisatie				Begroot	
		2020	2021	2022	2023	2024	2025
Formatie	Fte per 1.000 inwoners	8,1	8,9	9,0	9,0	9,5	9,8
Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	7,6	9,0	7,7	8,8	9,5	9,8
Apparaatskosten	Kosten per inwoner	739	788	973	1080	1025	1128
Externe inhuur	% van loonsom + totale kosten inhuur externen	27%	24%	30%	25%	14%	9%
Overhead	% van totale lasten	12%	12%	16%	16%	16%	16%

2.0.2 Financiën

P0	Realisatie 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Saldo van baten en lasten						
Lasten						
0.1 Bestuur	-1.280.556	-1.245.888	-1.403.624	-1.413.304	-1.402.385	-1.405.850
0.2 Burgerzaken	-348.890	-317.133	-327.329	-329.443	-328.116	-328.116
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	-86.316	-65.497	-81.851	-81.993	-81.513	-81.513
0.4 Overhead	-4.822.077	-4.932.154	-5.275.997	-5.256.308	-5.286.816	-5.300.024
0.5 Treasury	-88.864	-178.041	-93.031	-73.350	-65.751	-58.251
0.61/0.62 OZB	-470.459	-407.675	-431.901	-435.263	-434.231	-434.231
0.64 Belastingen overig	-39.271	-24.169	-31.903	-31.902	-31.645	-31.645
0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	-5.675	-6.136	-6.160	-6.160	-6.160	-6.160
0.8 Overige baten en lasten	-17.495	-25.973	-25.858	-25.858	-25.858	-25.858
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	-7.012	-39	-62.000	-296.500	-347.750	-272.500
Totaal Lasten	-7.166.614	-7.202.705	-7.739.654	-7.950.081	-8.010.225	-7.944.148
Baten						
0.1 Bestuur	9.104	8.640	8.830	8.830	8.830	8.830
0.2 Burgerzaken	131.584	159.293	162.028	166.334	178.232	190.540
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	58.279	236.550	111.890	49.390	49.390	49.390
0.4 Overhead	112.951	1.050	560	560	560	560
0.5 Treasury	16.865	11.485	11.905	11.825	11.744	11.744
0.61/0.62 OZB	2.172.600	2.229.224	2.537.828	2.633.867	2.733.117	2.785.673
0.64 Belastingen overig	42.545	47.539	48.779	48.779	48.779	48.779
0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	17.477.903	18.297.615	18.724.249	17.757.666	17.921.910	18.099.153
Totaal Baten	20.021.831	20.991.396	21.606.069	20.677.251	20.952.562	21.194.669
Saldo van baten en lasten	12.855.216	13.788.692	13.866.415	12.727.170	12.942.337	13.250.521
Mutatie reserves						
Toevoegingen						
Algemene reserve	-59.439	-248.820	0	0	0	0
Organisatie	0	0	0	0	0	0
Individuele trajecten	0	-150.000	-25.000	-25.000	-25.000	-25.000
Automatisering	0	0	-624.288	0	0	0
Totaal toevoegingen	-59.439	-398.820	-649.288	-25.000	-25.000	-25.000
Onttrekkingen						
Algemene reserve	156.000	404.357	824.288	0	0	0
Huisvesting	40.446	40.446	40.446	40.446	40.446	40.446
Foodvalley	18.025	0	0	0	0	0
Individuele trajecten	0	99.794	0	0	0	0
Automatisering	76.765	61.609	123.171	157.931	164.544	171.251
Organisatie	275.000	275.000	50.000	31.183	0	0
Totaal onttrekkingen	566.236	881.206	1.037.905	229.560	204.990	211.697
Mutatie reserves	506.797	482.386	388.617	204.560	179.990	186.697
Resultaat	13.362.013	14.271.078	14.255.032	12.931.730	13.122.327	13.437.218

2.0.3 Toelichting financiële mutaties 2024-2025

	Overzicht mutaties
Saldo begroting 2024	14.271.078
T/m kadernota 2025-2028 vastgestelde mutaties	- 1.009.574
Startsaldo voor begroting 2025-2028	13.261.504
Loon-/prijsindexatie	- 369.968
Belastingen	- 12.300
Aanpassing Vpb	109.271
Overige personeelskosten	- 122.980
Jaarlijkse lymescreening	- 6.000
Bijstelling leges	2.275
Energiekosten	38.994
Meicirculaire 2024	1.196.863
Aanpassing bijdrage personeelsvereniging	- 5.000
Rente kasgeldlening	- 12.196
Bijstelling kapitaallasten	- 2.000
Bijstelling bijdragen aan Gemeenschappelijke regelingen	8.312
Technische mutatie	- 11.858
Reservemutaties	200.000
Overige diverse kleine aanpassingen	- 19.885
Saldo begroting 2025	14.255.032

2.0.4 Planning aanpassing De Breehoek

Voor de herinrichting van De Breehoek en inhuizing door de gemeente gaan we uit van de volgende planning:

Planning Breehoek	periode
Invullen klankbordgroep gemeenteraad over multifunctionele raadszaal	september/oktober 2024
Scenario's voorlopig ontwerp	september/oktober 2024
Actualisatie voorlopig ontwerp inclusief doorrekening en besluitvorming college gevolgd door Definitief Ontwerp	november 2024
Vaststelling Definitief ontwerp en bijbehorend krediet door gemeenteraad	eind 2024/begin 2025
Vorbereiden technisch ontwerp	september-december 2024
Vorbereiden ruimtelijke procedure	september-december 2024
Aanbesteding en gunning	januari-juni 2025
Start uitvoering	september 2025
Oplevering	september 2026
Inrichting en verhuizing	september-december 2026

2.1 Programma 1: Veiligheid

De regio Scherpenzeel wordt gezien als een veilige en fijne plek om te wonen. Het is belangrijk om ons dorp goed functionerend, leefbaar en veilig te houden.

Beoogd maatschappelijk effect: Scherpenzeel is een veilige gemeente.

Doel	Onveiligheid wordt voorkomen en/of effectief aangepakt	
Wat gaan we daar voor doen:		
• Boa's zijn zichtbaar en aanspreekbaar.		
• Onze beleidsstukken, vergunningen en APV sluiten aan bij (landelijke) ontwikkelingen en (lokale) wensen.		
• Ondermijning krijgt prioriteit.		
• We vergroten de digitale weerbaarheid van onze inwoners.		
• We zorgen voor een effectieve verbinding tussen zorg en veiligheid.		
• We pakken overlast aan, waaronder overlast vanuit drugs- en/of alcohol.		
• We monitoren en adviseren over de relevante onderdelen binnen de VGGM (veiligheids- en gezondheidsregio Gelderland-Midden), o.a. het behartigen van de lokale belangen van de brandweer en crisisbeheersingsorganisatie.		
• We willen een dekkend netwerk van automatische externe defibrillatoren (AED's) en Whatsappgroepen.		
De prioriteiten op het gebied van openbare orde en veiligheid worden beschreven in het nieuwe Integrale Veiligheidsplan 2024-2027.		
We geven uitvoering aan dit Integraal Veiligheidsplan om de gemeente leefbaar en veilig te houden. Hiervoor hebben we samen met lokale samenwerkingspartners, politie, het Openbaar Ministerie en de gemeenten Nijkerk en Barneveld het Uitvoeringsprogramma 2024 opgesteld.		
Naast de bovengenoemde prioriteiten krijgen urgente en belangrijke nieuwe onderwerpen/ casuïstiek, zoals maatschappelijke onrust en crises voorrang.		

2.1.1 BBV-indicatoren

Naam indicator	Eenheid	Realisatie			
		2020	2021	2022	2023
Verwijzingen Halt	Aantal per 1.000 jongeren	17	19	3	3
Winkeldiefstallen	Aantal per 1.000 inwoners	0,5	0,5	0,5	0,5
Geweldsmisdrijven	Aantal per 1.000 inwoners	2,5	1,5	1,9	1,0
Diefstallen uit woning	Aantal per 1.000 inwoners	3,0	2,0	1,5	1,0
Vernielingen en beschadigingen in openbare ruimte	Aantal per 1.000 inwoners	4,0	4,4	3,9	3,9

Bron: waarstaatjegemeente.nl

2.1.2 Financiën

P1	Realisatie 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Saldo van baten en lasten						
Lasten						
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	-633.910	-674.502	-739.893	-739.893	-739.693	-737.022
1.2 Openbare orde en veiligheid	-339.738	-439.855	-424.113	-424.110	-421.129	-421.129
Totaal Lasten	-973.649	-1.114.357	-1.164.006	-1.164.003	-1.160.822	-1.158.151
Baten						
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	9.497	0	3.400	3.400	3.400	3.400
1.2 Openbare orde en veiligheid	14.144	12.572	19.185	20.703	22.182	23.716
Totaal Baten	23.641	12.572	22.585	24.103	25.582	27.116
Saldo van baten en lasten	-950.008	-1.101.785	-1.141.421	-1.139.900	-1.135.240	-1.131.035
Mutatie reserves						
Er is geen sprake van reservemutaties	0	0	0	0	0	0
Mutatie reserves	0	0	0	0	0	0
Resultaat	-950.008	-1.101.785	-1.141.421	-1.139.900	-1.135.240	-1.131.035

2.1.3 Toelichting financiële mutaties 2024-2025

	Overzicht mutaties
Saldo begroting 2024	-1.101.785
T/m kademota 2025-2028 vastgestelde mutaties	-36.343
Startsaldo voor begroting 2025-2028	-1.138.128
Loon-/prijsindexatie	-14.293
Bijstelling bijdragen aan Gemeenschappelijke regelingen	-94
Piketvergoeding VGGM	3.400
Energiekosten	-500
Subsidies	-979
Bijstelling leges	6.523
Overige diverse kleine aanpassingen	2.650
Saldo begroting 2025	-1.141.421

2.2 Programma 2: Verkeer en Vervoer

Voor Verkeer streven we naar een efficiënt, duurzaam en veilig verkeerssysteem met de daarbij behorende infrastructuur en maatregelen.

Openbaar vervoer is een netwerk dat over gemeente- en provinciegrenzen heen gaat. De provincies zijn verantwoordelijk voor het faciliteren, coördineren en financieren van het openbaar vervoer binnen hun grenzen. De gemeente heeft hierin slechts een beperkte rol. Werken aan toekomstbestendige openbaar vervoer verbindingen betekent daarom werken aan- en in regionale netwerken. Door onze geografische positie zijn contacten met de provincie Utrecht net zo belangrijk als die met de provincie Gelderland.

We streven naar een goed en doelmatig beheer van de wegen.

Beoogd maatschappelijk effect: Een duurzame, leefbare en verkeersveilige openbare ruimte met voldoende aandacht voor bereikbaarheid.

Doel	We zorgen voor een verbetering van de verkeersinfrastructuur	
Wat gaan we daar voor doen:		
• We stellen een integraal mobiliteitsplan op, waarin parkeren, duurzaamheid, leefbaarheid, bereikbaarheid en verkeersveiligheid een plaats krijgen.		
• We werken de gekozen maatregelen/maatregelrichtingen uit het Verkeersonderzoek 2023 uit.		
• We zorgen voor een houdbaar openbaar wegennetwerk middels het te maken wegenbeheer en beleidsplan.		
In 2024 stellen we het mobiliteitsplan op. Hierin brengen we de verschillende thema's in onderlinge samenhang. Een dergelijk plan sluit aan bij de wensen in het kader van Mobiliteit vanuit Regio FoodValley. Een mobiliteitsplan biedt ook de noodzakelijke basis voor ruimtelijke ontwikkelingen en bestemmingsplannen (onder de Omgevingswet; omgevingsplannen). Bij het mobiliteitsplan nemen we ook de effecten van de nieuwe locatie van basisschool De Dorpsbeuk mee.		
In 2025 voeren we een grondig parkeeronderzoek uit. Dit zorgt voor een objectieve onderbouwing bij het vormgeven van ons parkeerbeleid en het implementeren van passende maatregelen.		
Per taakveld (openbaar groen, riolering enz.) is vastgelegd aan welke kwaliteitseisen het onderhoud en beheer moeten voldoen. Dit is vastgelegd in een beleids-/beheerplan. Daarmee wordt duidelijkheid gegeven aan de gemeenteraad en aan inwoners. Voor wegen is een nieuw beleids-beheerplan gemaakt. Dit heeft geresulteerd in ondermeer een onderhoudsplanning met bijbehorende kredietaanvraag voor de komende jaren.		

Doel	We streven naar een toekomstbestendige bereikbaarheid van Scherpenzeel, voor alle vervoersvormen	
Wat gaan we daar voor doen:		
• We behouden en verbeteren (waar mogelijk) onze OV-verbindingen en de toegankelijkheid van onze OV-haltes en nemen daartoe actief deel aan het regio-overleg (Ambtelijk Overleg-mobiliteit, werkgroep OV en werkgroep Fiets).		
• We nemen deel aan de uitvraag voor een modelstudie/knelpuntenanalyse voor de N224, in verband met de te verwachten ontwikkelingen op lokaal, regionaal en landelijk niveau die gevolgen hebben voor de bereikbaarheid van Scherpenzeel		
• We zorgen voor voldoende laadinfrastructuur voor elektrisch vervoer (logistiek en particulier).		
Zoals in onze vastgestelde integrale laadvisie is opgenomen werken we aan een toegankelijke, betaalbare, betrouwbare en veilige laadinfrastructuur voor elektrische voertuigen. Dit in navolging van de Nationale Agenda Laadinfrastructuur (NAL), een bijlage van het Klimaatakkoord.		

2.2.1 BBV-indicatoren

Voor Programma 2 is er geen sprake van wettelijke indicatoren.

2.2.2 Financiën

P2	Realisatie 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Saldo van baten en lasten						
Lasten						
2.1 Verkeer en vervoer	-1.124.746	-1.416.583	-1.511.666	-1.496.406	-1.501.363	-1.528.026
2.2 Parkeren	0	0	-19.250	0	0	0
2.5 Openbaar vervoer	-14.916	-10.800	-13.492	-13.516	-13.454	-13.454
Totaal Lasten	-1.139.662	-1.427.383	-1.544.408	-1.509.922	-1.514.817	-1.541.480
Baten						
2.1 Verkeer en vervoer	34.294	37.996	41.516	45.807	50.257	54.869
Totaal Baten	34.294	37.996	41.516	45.807	50.257	54.869
Saldo van baten en lasten	-1.105.368	-1.389.387	-1.502.892	-1.464.115	-1.464.560	-1.486.611
Mutatie reserves						
Toevoegingen						
Wegen	-147.000	-147.000	-209.207	-221.534	-221.534	-221.534
Totaal toevoegingen	-147.000	-147.000	-209.207	-221.534	-221.534	-221.534
Onttrekkingen						
Wegen	220.559	221.534	265.880	265.975	275.253	301.535
Totaal onttrekkingen	220.559	221.534	265.880	265.975	275.253	301.535
Mutatie reserves	73.559	74.534	56.673	44.441	53.719	80.001
Resultaat	-1.031.809	-1.314.853	-1.446.219	-1.419.674	-1.410.841	-1.406.610

2.2.3 Toelichting financiële mutaties 2024-2025

	Overzicht mutaties
Saldo begroting 2024	-1.314.853
T/m kadernota 2025-2028 vastgestelde mutaties	-113.518
Startsaldo voor begroting 2025-2028	-1.428.371
Loon-/prijsindexatie	-19.996
Bijstelling bijdragen aan Gemeenschappelijke regelingen	202
Bijstelling leges	2.680
Energiekosten	12.000
Onderhoud wegen	138.750
Onderhoudsbudget openbare verlichting	-75.000
Maatregelen verkeersveiligheid	-17.000
Technische mutatie	-103.830
Reservemutaties	44.346
Saldo begroting 2025	-1.446.219

2.3 Programma 3: Economie

Mensen kennen Scherpenzeel als ondernemend dorp in het groen. Omdat aandacht voor ondernemen ons dorp ook op de lange termijn leefbaar houdt, doen we er alles aan om dat zo te houden. Een vitaal en goed bereikbaar winkelcentrum is daarbij essentieel evenals passende activiteiten in ons agrarische buitengebied en ruimte voor innovatie en groei van Scherpenzeelse bedrijven.

Voor de komende periode hebben we de volgende speerpunten: toekomstbestendige bedrijventerreinen, levendig centrum, duurzaamheid, mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt begeleiden naar werk, MKB-dienstverlening, agrariërs en platteland, toerisme en recreatie.

Economie

Beoogd maatschappelijk effect: Een economische structuur die ondernemerschap, werkgelegenheid, bestaanszekerheid en daarmee de leefbaarheid versterkt.

Doel	Verduurzaming en toekomstbestendigheid bedrijven/ MKB/ bedrijventerreinen
Wat gaan we daar voor doen:	
• We revitaliseren 't Zwarte Land.	
• We ontwikkelen het bedrijventerrein Stationsweg.	
• We blijven ruimte bieden aan ondernemers om zich te vestigen of verder te ontwikkelen binnen Scherpenzeel.	
• We zorgen dat ondernemers kunnen inzetten op energie- en warmtetransitie met behulp van het Regionaal Energieteam voor Agrariërs en Bedrijven.	
Bij de revitalisatie van het Zwarte Land pakken we plannen gezamenlijk op om zo het optimaal gebruik van lopende en nieuwe programma's te benutten. Interface, Provincie, regio Foodvalley en de gemeente zijn hierbij gezamenlijke partners. We bekijken hoe het groot onderhoud aan de openbare weg kan bijdragen aan het revitaliseren van het bedrijventerrein. Wat betreft de ontwikkeling bedrijventerrein Stationsweg is het wachten op de ontwikkelaar en zijn toekomstplannen. We werken samen in de regio Foodvalley en we continueren gestructureerd overleg over ontwikkelingen met de Ondernemersvereniging/Bedrijvenkring. Voor het thema energie- en warmtetransitie doen we dit samen met de ondernemers en het Regionaal Energieteam voor Agrariërs en Bedrijven. Zie ook Programma 7: Volksgezondheid en Milieu.	

Bedrijven

Beoogd maatschappelijk effect: Scherpenzeel heeft een aantrekkelijk werkklimaat.

Doel	Stimuleren van werkgevers en werknemers tot duurzaam werkgeverschap	
Wat gaan we daar voor doen:		
• We stimuleren werkgevers om kwetsbare mensen kansen te bieden op de arbeidsmarkt.		
• We zetten in op bereikbaarheid (buslijn) van arbeidsplaatsen in Scherpenzeel en stimuleren werkgevers om woon-werkverkeer met de fiets aantrekkelijk te maken (duurzame mobiliteit).		
• We stimuleren een goed opleidingsklimaat en actief bewegen bij werkgevers, en we zetten in op herkenning, signalering en aanpakken van laaggeletterdheid.		
Om werkgevers te stimuleren tot duurzaam werkgeverschap en werknemers aan te jagen hier gebruik van te maken, brengen we kansen en voorbeelden uit de regio onder de aandacht. Ook maken we werkgevers bewust van landelijke regelgeving. Wij beschikken over een jobcoach en zijn aangesloten bij ION Vallei (Inclusief Ondernemers Netwerk).		

Doel	Een stimulerend ondernemersklimaat voor alle economische entiteiten passend bij de gemeente	
Wat gaan we daar voor doen:		
	• We voeren service- en contactgesprekken en zijn eerste aanspreekpunt voor ondernemers.	
	• We zijn zichtbaar voor ondernemers door aan te haken bij ondernemersbijeenkomsten en we gaan regelmatig op bedrijfsbezoek.	
	• We stellen een nieuw subsidiebeleid op waarbij belangen beter worden gewogen en gekwantificeerd.	
	• We stimuleren samenwerking tussen ondernemers onderling en tussen branches.	
We richten ons op het bezoeken van 20 bedrijven per jaar, waarvan 2-3 van de bezoeken gezamenlijk wordt afgelegd met (een deel van) het College van burgemeester en wethouders. We organiseren bijeenkomsten om relevante ontwikkelingen te bespreken. Deze themabijeenkomsten kunnen in samenwerking met verschillende afdelingen worden vormgegeven. Daarnaast willen we ook aansluiten bij de bijeenkomsten van de ondernemersverenigingen om daar informatie op te halen. We onderzoeken de mogelijkheid om reclame-uitingen in de openbare ruimte uit te besteden aan een derde partij.		

Doel	Een sociaal en economisch vitaal platteland
Wat gaan we daar voor doen:	
• We stimuleren contact tussen agrarische ondernemers en de gemeente.	
• We faciliteren afgewogen functieveranderingsbeleid.	
• We faciliteren waar mogelijk innovatieve ontwikkelingen.	
We staan klaar voor de agrarische ondernemers uit Scherpenzeel en zetten ons waar mogelijk in voor een sociaal en economisch vitaal platteland.	

Toerisme en recreatie

Beoogd maatschappelijk effect: Een aantrekkelijke bestemming voor toeristen.

Doel	Er is een aantrekkelijk en variërend recreatief en toeristisch aanbod
Wat gaan we daar voor doen:	
• We versterken Heerlijk Scherpenzeel als toeristisch en cultureel platform.	
• We continueren de VVV-informatievoorziening.	
• Huidige TOP aantrekkelijker maken en extra TOP bij de Breehoek realiseren.	
• We promoten evenementen, de weekmarkt en toeristische activiteiten.	
• We faciliteren samenwerking in en met de toeristische sector, winkeliers en horeca.	
• We stimuleren en faciliteren evenementen.	
We positioneren Scherpenzeel als toeristisch knooppunt tussen Veluwe en Heuvelrug en continueren samenwerkingen om dit doel te bewerkstelligen. Vanuit het Heerlijk Scherpenzeel programma is de lokale marketing geborgd.	

2.3.1 BBV-indicatoren

Naam indicator	Eenheid	Realisatie			
		2020	2021	2022	2023
Vestigingen van bedrijven	Aantal per 1.000 inwoners (van 15 t/m 64 jaar)	150,0	148,4	153,7	166
Funciemenging: Verhouding tussen banen en woningen	%	54,3	51,6	50,3	50,9

Bron: waarstaatjegemeente.nl

2.3.2 Financiën

P3	Realisatie 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Saldo van baten en lasten						
Lasten						
3.1 Economische ontwikkeling	-60.399	-57.304	-61.950	-61.950	-61.625	-61.625
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-67.012	-115.532	-85.109	-85.346	-84.811	-84.811
3.4 Economische promotie	-97.753	-64.580	-78.145	-88.145	-72.912	-72.912
Totaal Lasten	-225.164	-237.416	-225.204	-235.441	-219.348	-219.348
Baten						
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	48.223	39.704	35.805	35.805	35.805	35.805
3.4 Economische promotie	164.979	159.526	165.163	165.163	165.163	165.163
Totaal Baten	213.202	199.230	200.968	200.968	200.968	200.968
Saldo van baten en lasten	-11.962	-38.186	-24.236	-34.473	-18.380	-18.380
Mutatie reserves						
Onttrekkingen						
Centrumvisie	1.030	9.410	0	0	0	0
Totaal onttrekkingen	1.030	9.410	0	0	0	0
Mutatie reserves	1.030	9.410	0	0	0	0
Resultaat	-10.932	-28.776	-24.236	-34.473	-18.380	-18.380

2.3.3 Toelichting financiële mutaties 2024-2025

	Overzicht mutaties
Saldo begroting 2024	-28.776
T/m kadernota 2025-2028 vastgestelde mutaties	-9.365
Startsaldo voor begroting 2025-2028	-38.141
Loon-/prijsindexatie	15.655
Samenwerking en projecten	-12.000
Stimuleren ondernemersklimaat	-4.000
Gezamenlijke campagne Grebbelinie	-5.000
Technische mutatie	19.250
Saldo begroting 2025	-24.236

2.4 Programma 4: Onderwijs

Wij faciliteren toegankelijk en modern onderwijs voor onze jongeren en bieden educatieve activiteiten die stimuleren tot persoonlijke ontplooiing en ontwikkeling van alle inwoners van Scherpenzeel.

Onderwijshuisvesting en leerlingenvervoer

Beoogd maatschappelijk effect: Onze basisscholen beschikken over voldoende en duurzame huisvesting en er is voldoende ruimte voor bewegingsonderwijs. De scholen zijn voor alle kinderen toegankelijk.

Doel	Onderwijshuisvesting en leerlingenvervoer voldoen aan vastgestelde norm	
Wat gaan we daarvoor doen:		
• We voeren het Integraal Huisvestingsplan (IHP) primair onderwijs uit en stellen het waar nodig bij.		
• We zorgen voor actuele leerlingenprognose zodat tijdig kan worden geanticipeerd op de ruimtebehoeftes bij de scholen.		
• We voeren de verordening leerlingenvervoer uit en leveren een bijdrage aan passend onderwijs waardoor onze kinderen een passende onderwijsplek krijgen met afgestemde (jeugd)zorg.		
Het project voor vervangende nieuwbouw van basisschool De Dorpsbeuk is gestart. De nieuwe school kan op z'n vroegst in september 2027 (i.p.v. 2026) worden opgeleverd. De normvergoeding van het rijk voor vervangende nieuwbouw is mogelijk niet voldoende, wanneer de definitieve cijfers bekend zijn komen we met een voorstel voor aanpassing. Er ligt ook een aanvraag voor een permanente uitbreiding met 2 lokalen voor De Wittenberg m.i.v. 1 januari 2026.		

Onderwijsbeleid en leerlingenzaken

Beoogd maatschappelijk effect: We bevorderen de zelfredzaamheid. Inwoners hebben voldoende basisvaardigheden om zelfstandig mee te doen in de samenleving.

Doel	Onderwijsachterstanden zijn teruggedrongen en schoolverzuim en voortijdig schoolverlaten wordt voorkomen	
Wat gaan we daarvoor doen:		
	• We subsidiëren peuteropvang en voorschoolse educatie (VE) zodat zoveel mogelijk kinderen van 2,5-4 jaar een aanbod krijgen.	
	• We onderzoeken de mogelijkheden om het toezicht op de naleving leerplichtwet, kwalificatieplicht en verzuimpreventie elders onder te brengen om de efficiëntie te vergroten en de kwetsbaarheid te verkleinen.	
	• We zetten in op preventie door ambulante jeugdhulp op de vier Scherpenzeelse basisscholen te faciliteren.	

• We staan garant voor de in Woudenberg opgerichte Taalklas Woudenberg-Scherpenzeel voor het onderwijs aan kinderen van Oekraïense vluchtelingen en statushouders in de basisschoolleeftijd.	
Op 1 april 2024 is het toezicht op de naleving van de leerplichtwet ondergebracht bij de gemeente Veenendaal.	

Doel	We zetten in op verbeteren van (digitale) geletterdheid en basisvaardigheden van volwassenen		
Wat gaan we daarvoor doen:			
	• We werken regionaal samen en geven uitvoering aan de Wet Educatie en Beroepsonderwijs (WEB) en het daaruit voortvloeiende lokale uitvoeringsplan laaggeletterdheid, onder andere het opzetten van een (digi)Taalhuis in De Breehoek.		
	• We gaan vrijwilligers en professionals scholen in het herkennen, signaleren en doorverwijzen van met name laaggeletterde NT1-ers (inwoners met Nederlands als moedertaal).		
	• We zetten in op de Gemeentelijke Gezinsaanpak Geletterdheid (GGG) en leggen bij het vinden en doorgeleiden van laaggeletterden de focus op ouders van jonge kinderen om de vicieuze cirkel te doorbreken.		
In 2025 krijgt het (digi) Taalhuis Scherpenzeel verder vorm. De kosten voor het formele en non-formele taalaanbod worden gefinancierd uit de WEB-middelen. Voor de kosten van de Taalhuiscoördinator en de –docent zijn wellicht aanvullende gemeentelijke middelen nodig. De hoogte is afhankelijk van de inzet van de bestaande reserves in 2024 en het aantal deelnemers aan de taaltrajecten. In de Voorjaarsrapportage 2025 komen we hierover met een voorstel.			

2.4.1 BBV-indicatoren

Naam indicator	Eenheid	Realisatie			
		2020	2021	2022	2023
Absoluut verzuim; niet ingeschreven	Aantal per 1.000 leerlingen	0	0	0	0
Relatief verzuim; ongeoorloofd afwezig	Aantal per 1.000 leerlingen	15	22	19	21
Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	% deelnemers aan het VO en MBO onderwijs	0,9	1,6	1,2	1,4

Bron: waarstaatjegemeente.nl

2.4.2 Financiën

P4	Realisatie 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Saldo van baten en lasten						
Lasten						
4.2 Onderwijshuisvesting	-325.717	-303.205	-317.988	-317.847	-317.777	-395.733
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-701.805	-787.761	-690.886	-690.886	-502.705	-502.705
Totaal Lasten	-1.027.521	-1.090.966	-1.008.874	-1.008.733	-820.482	-898.438
Baten						
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	165.605	300.402	187.565	187.565	0	0
Totaal Baten	165.605	300.402	187.565	187.565	0	0
Saldo van baten en lasten	-861.916	-790.564	-821.309	-821.168	-820.482	-898.438
Mutatie reserves						
Toevoegingen						
Nieuwbouw onderwijsgebouwen	0	0	0	0	-3.150.000	0
Totaal toevoegingen	0	0	0	0	-3.150.000	0
Onttrekkingen						
Nieuwbouw onderwijsgebouwen	223.588	222.530	221.686	221.545	221.545	299.653
Leerlingenvervoer	59.439	0	0	0	0	0
Totaal onttrekkingen	283.027	222.530	221.686	221.545	221.545	299.653
Mutatie reserves	283.027	222.530	221.686	221.545	-2.928.455	299.653
Resultaat	-578.889	-568.034	-599.623	-599.623	-3.748.937	-598.785

2.4.3 Toelichting financiële mutaties 2024-2025

	Overzicht mutaties
Saldo begroting 2024	-568.034
T/m kadernota 2025-2028 vastgestelde mutaties	-3.148.082
Startsaldo voor begroting 2025-2028	-3.716.116
Loon-/prijsindexatie	6.431
Taakmutaties meicirculaire 2024	-302
Vergoeding ozb scholen	-23.100
Technische mutatie	-16.036
Reservemutaties	3.150.000
Overige diverse kleine aanpassingen	-500
Saldo begroting 2025	-599.623

2.5 Programma 5: Sport, Cultuur en Recreatie

Als dorp mogen we trots zijn op onze uitstekende voorzieningen, zoals het zwembad, de sportclubs en De Breehoek. Om Scherpenzeel aantrekkelijk te houden, ook voor jonge gezinnen en ouderen, blijven we ons daarvoor inzetten, dit doen we vooral samen met de inzet van talloze vrijwilligers. Daarbij ontkomen we niet aan het zoeken naar een goede balans tussen de inzet van gemeenschapsgeld en het vragen van een eigen bijdrage aan gebruikers van de voorzieningen.

Sport

Bevorderen van sport, meer bewegen en verbeteren gezondheid. Lokaal sportbeleid vormt de aanjager voor een breed lokaal sociaal beleid, waarbij ingezet wordt op sportparticipatie, stimuleren sporten en bewegen, gezonde leefstijl en preventie.

Het inzetten op en stimuleren van een zo efficiënt en multifunctioneel gebruik van sportieve openbare ruimte en voorzieningen.

Basis bieden aan sportverenigingen om te komen tot, stimuleren, behouden van vitale sportverenigingen. Het realiseren van een toekomstbestendig voorzieningenaanbod.

Beoogd maatschappelijk effect: Inwoners zijn lichamelijk, geestelijk en sociaal gezond.

Doel	Iedere inwoner heeft toegang tot een passend sportaanbod in een kwalitatief goede omgeving	
Wat gaan we daar voor doen:		
• We stimuleren sport en bewegen onder een zo groot mogelijk deel van de Scherpenzeelse inwoners met specifieke activiteiten en programma's voor nader te stellen aandachtsgroepen.		
• We geven de combinatieregeling Sportfunctionarissen een rol bij het opzetten van een sport- en beweegaanbod voor sportverenigingen, inwoners en bijzondere doelgroepen.		
• We onderzoeken mogelijkheden voor sport- en bewegen in de openbare ruimte.		
Het lokale sportakkoord faciliteert in bovenstaande.		

Doel	Toekomstbestendige sportinfrastructuur	
Wat gaan we daar voor doen:		
• We bieden advies op maat op basis van het sportakkoord en gesprekken om verenigingen te versterken en de sportparticipatie te vergroten, in het bijzonder die van aandachtsgroepen in het sociaal domein.		
• We stimuleren verduurzaming sportaccommodaties.		
• We denken mee met de initiatieven en kansen vanuit de sportorganisaties.		
We faciliteren sportorganisaties met regionale en landelijke ondersteuning.		
We ondersteunen initiatieven van sportorganisaties, waarbij we zoveel mogelijk zoeken naar een integrale aanpak.		
We kijken naar het volledige spectrum van verduurzaming en zetten daar waar mogelijk aangeboden services voor in.		

Cultuur en media

In de snel veranderende samenleving, waarin de overheid inzet op zelfredzaamheid van de burger, is het noodzakelijk dat iedere inwoner over voldoende vaardigheden beschikt om volwaardig te blijven participeren.

Kunst en cultuur heeft een verbindende rol waardoor mensen samenkomen, ontdekken, erkenning vinden als individu en herkenning vinden als samenleving.

Door cultuur een prominenter rol te geven in onze samenleving vergroten wij het toeristisch en recreatief aanbod en het welzijn van de inwoners. Scherpenzeel wordt aantrekkelijker om te verblijven en in te wonen.

Beoogd maatschappelijk effect: Inwoners hebben de mogelijkheid om elkaar te ontmoeten en zich verder te ontwikkelen en ontplooien.

Doel	Inwoners hebben toegang tot cultuur, kennis en informatie	
Wat gaan we daar voor doen:		
• We stimuleren een passend en veelzijdig cultuuraanbod voor alle inwoners.		
• We verbreden en steunen de maatschappelijke rol van culturele verenigingen en organisaties.		
• We brengen cultuureducatie meer onder de aandacht.		
• We kijken samen met de bibliotheek naar noodzakelijke investeringen.		
• We stimuleren Méér Muziek in de Klas.		
• We werken samen in regionale projecten van de florerende Foodvalley.		
• In het kader van preventie faciliteren we extra activiteiten van de bibliotheek.		
De stuurgroep Cultuur is het trekkende orgaan binnen het hele culturele netwerk in Scherpenzeel. Zij stellen het cultureel programma samen en richten zich op de samenwerking tussen lokale stakeholders en gemeente. In Scherpenzeel vinden diverse activiteiten plaats waarbij cultuur wordt ingezet om het welzijn van inwoners te verbeteren. We steunen de culturele organisaties bij het versterken en een bredere inzet van al bestaande projecten. Het project Méér Muziek in de Klas ontwikkelt zich naar Méér cultuur in de klas. We jagen de samenwerking tussen culturele organisaties en het onderwijs aan. Ook onderzoeken we implementatie van Cultuureducatie met Kwaliteit op basisscholen.		

Monumenten

Beoogd maatschappelijk effect: Iedereen komt in aanraking met lokaal erfgoed en de lokale geschiedenis.

Onze monumenten zijn een belangrijk visitekaartje van Scherpenzeel.

We willen het erfgoed in onze gemeente zichtbaar en beleefbaar maken. We zijn trots op ons erfgoed en willen ook graag dat inwoners en bezoekers hiervan genieten.

Doel	Inwoners en bezoekers hebben kennis van het lokaal erfgoed en de lokale geschiedenis	
Wat gaan we daar voor doen:		
	• We organiseren de Open Monumentendag een keer in de drie jaar (2024 en 2027).	
	• We geven subsidie voor het herstel en onderhoud van monumenten conform het vigerende beleid.	
	• We haken aan bij de uitrol van het regionaal programma om de Grebbelinie te verbinden.	
Samen met onze buurgemeenten Renswoude en Scherpenzeel rouleren we de organisatie van deze dag. De monumenten willen we goed in stand houden en laten bijdragen aan het aantrekkelijke karakter en beeld van Scherpenzeel. Met de uitrol van het regionaal programma kunnen we Scherpenzeel en de Grebbelinie toeristisch nog beter op de kaart zetten.		

Groen

Beoogd maatschappelijk effect: Een klimaat adaptief, veilig, gezond dorp met robuuste groenstructuren, natuur en sociaal welbevinden.

Groen is essentieel voor klimaatadaptatie en ecosysteemdiensten zoals waterbuffering, verkoeling, luchtzuivering en biodiversiteit. In Scherpenzeel wordt de sfeer in sterke mate bepaald door de aanwezige bomenstructuur, Park Huis Scherpenzeel en het omringende landschap. De speelplaatsen bieden speelruimte aan de vele kinderen in het dorp. Kwaliteit en veiligheid staan voorop. De aantrekkelijke omgeving in en rondom Scherpenzeel draagt bij aan recreatie, spel en beleving. Zo versterken wij het contact tussen onze inwoners.

Doel	Een veilig, vitaal en gezond bomenbestand	
Wat gaan we daar voor doen:		
• We voeren planmatig boombeheer uit.		
• We continueren de bestaande boomstructuur als asset “eeuwig groen” door bescherming, onderhoud en vervanging.		
• We diversifiëren het bomenbestand verder door de 30-20 regel na te streven. (maximaal 30% zelfde soort, maximaal 20% zelfde cultivar).		
Het planmatig boombeheer geschiedt conform de boombeheercyclus BVC- en onderhoudsinspectie, jaarlijks snoeiplan en vervanging om het boombestand veilig te houden.		
In 2007 bestond bij benadering 45% van het bomenbestand uit één soort (eik). In 2023 bestaat 39% van het bomenbestand uit één soort (eik) en 29% uit één cultivar (zomereik).		

Doel	Een veilige en aantrekkelijke speelomgeving
Wat gaan we daar voor doen:	
• We voeren jaarlijkse veiligheids- en onderhoudsinspecties uit, welke input geven voor onderhoud, reparatie en vervanging.	
• We spelen in op de actuele behoefte bij renovaties, herinrichting of nieuwe aanleg.	
• We hanteren veiligheid, duurzaamheid (levensduur) en functionaliteit als leidend principe bij aanleg en vervanging.	

Doel	Een biodivers Scherpenzeel
Wat gaan we daar voor doen:	
• We creëren meer horizontale en verticale structuurvariatie in het gemeentelijk groenbestand en dragen zorg voor meer gradiëntsituaties bij de inrichting van de openbare ruimte.	
• We diversifiëren groenbeheermaatregelen.	
• We passen natuurvolgend beheer toe zoals het laten staan van dode stammen, spontane ontwikkeling van kruiden, houtsingels en struwelen.	
Een voorbeeld van horizontale structuurvariatie is een snelle overgang van gazon-kruidenberm-zoombeplanting-bos-boombeplanting. Een voorbeeld van verticale structuurvariatie is een overgang van strooisellaag-kruidlaag-struiklaag-boomlaag. Voorbeelden van gradiëntsituaties zijn geleidelijke overgangen van droog naar nat, van hoog naar laag. Dergelijke variaties en gradiënten versterken de biodiversiteit. Ook zorgen we voor nectar- en vruchtdragende beplanting toe die aantrekkelijk is voor insecten en vogels. Vergroting van de biodiversiteit helpt ook in de bestrijding van de eikenprocessierups.	

Doel	Bevorderen dierenwelzijn en beperking van zoönose
Wat gaan we daar voor doen:	
• We zorgen dat gewonde dieren door de dierenarts worden verzorgd.	
• We dragen zorg voor de opvang van (zwerf)dieren zoals honden, katten, vogels en knaagdieren.	
• We beheren een verzamelpunt van kadavers en zorgen ervoor dat deze kadavers op een verantwoorde wijze afgevoerd worden door de Rendac.	
Voor een goede uitvoering van de Wet Dieren heeft de gemeente een overeenkomst met de dierenambulance, dierenasiel en de knaagdierenopvang. De dierenambulance vervoert dode, zieke en gewonde (gedomesticeerde) (zwerf)dieren op een milieuhygiënisch verantwoorde wijze en draagt deze over naar erkende organisaties. De dierenambulance vervult een belangrijke functie in het tegen gaan van de verspreiding van vogelgriep of andere zoönose.	

2.5.1 BBV-indicatoren

Naam indicator	Eenheid	Realisatie			
		2020	2021	2022	2023
Niet sporters	%	54,5	-	49,2	-

Bron: waarstaatjegemeente.nl

2.5.2 Financiën

P5	Realisatie 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Saldo van baten en lasten						
Lasten						
5.1 Sportbeleid en activering	- 114.581	- 118.664	- 115.899	- 106.801	- 51.881	- 51.881
5.2 Sportaccommodaties	- 504.188	- 432.360	- 501.446	- 499.093	- 497.974	- 496.790
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	- 109.887	- 70.205	- 79.239	- 79.239	- 78.960	- 78.960
5.5 Cultureel erfgoed	- 48.358	- 57.704	- 58.909	- 58.968	- 58.755	- 58.755
5.6 Media	- 517.659	- 527.887	- 500.642	- 500.642	- 500.178	- 500.178
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	- 892.821	- 971.319	- 899.126	- 890.540	- 888.364	- 888.020
Totaal Lasten	- 2.187.494	- 2.178.139	- 2.155.261	- 2.135.283	- 2.076.112	- 2.074.584
Baten						
5.1 Sportbeleid en activering	71.730	60.795	63.799	54.702	0	0
5.2 Sportaccommodaties	181.565	153.938	53.938	53.938	53.938	53.938
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	34.845	2.222	461	470	480	489
5.5 Cultureel erfgoed	13.842	9.549	9.759	9.759	9.759	9.759
5.6 Media	10.103	0	0	0	0	0
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	11.382	0	0	0	0	0
Totaal Baten	323.466	226.504	127.957	118.869	64.177	64.186
Saldo van baten en lasten	- 1.864.028	- 1.951.635	- 2.027.304	- 2.016.414	- 2.011.935	- 2.010.398
Mutatie reserves						
Onttrekkingen						
Lening Breehoek	75.000	75.000	75.000	75.000	75.000	75.000
Onderhoud Breehoek	80.115	48.459	0	0	0	0
Zwembad	22.137	22.137	22.137	22.137	22.137	22.137
Herinrichting sportpark De Bree	66.022	66.571	76.986	76.986	76.986	75.829
Totaal onttrekkingen	243.274	212.167	174.123	174.123	174.123	172.966
Mutatie reserves	243.274	212.167	174.123	174.123	174.123	172.966
Resultaat	- 1.620.754	- 1.739.468	- 1.853.181	- 1.842.291	- 1.837.812	- 1.837.432

2.5.3 Toelichting financiële mutaties 2024-2025

	Overzicht mutaties
Saldo begroting 2024	-1.739.468
T/m kadernota 2025-2028 vastgestelde mutaties	-94.371
Startsaldo voor begroting 2025-2028	-1.833.839
Loon-/prijsindexatie	-68.404
Subsidie bibliotheek	-15.602
Subsidies	496
Cultuureducatie	-9.000
Budget sport	-5.000
Bijdrage sportverenigingen was dubbel	-34.469
Lagere kosten participatieopdracht Groen	14.750
Bijstelling leges	-1.811
Overige diverse kleine aanpassingen	-5.000
Technische mutatie	104.698
Saldo begroting 2025	-1.853.181

2.6 Programma 6: Sociaal Domein

We willen in Scherpenzeel een warme en krachtige samenleving zijn met mensen die naar elkaar omkijken, zichzelf kunnen zijn en een sociaal netwerk hebben dat hen steunt. Iedereen kan zichzelf zoveel mogelijk redden of weet hoe hij ondersteuning kan krijgen als dat niet lukt. Die ondersteuning is vooral gericht op het bieden van bestaanszekerheid, bevorderen van gezond gedrag, kansrijk opgroeien en het ontwikkelen van (basis)vaardigheden om de uitdagingen van het leven aan te kunnen. Het effect hiervan is dat inwoners beter in staat zijn om zelf, of met hulp van hun netwerk, in te spelen op de veranderingen en uitdagingen in hun leven, zodat ze zo min mogelijk afhankelijk zijn van hulp.

In dit programma ziet u de thema's uit het beleidsplan Sociaal Domein terug: Waardevol meedoen, Kansrijk Jong, veerkrachtig ouder worden. We richten ons in dit programma o.a. op het doorontwikkelen van de preventieve voorzieningen, om de beweging naar zelf en samenredzaamheid in te zetten. Daarbij worden de landelijke bewegingen zoals; de Hervormingsagenda Jeugd, Wonen, Ondersteuning en Zorg voor ouderen, Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) en het Integraal Zorgakkoord (IZA) meegenomen in de uitwerking van de doelen. Om de integraliteit te waarborgen krijgen de doelen uit dit programma ook uitwerking in programma 3, 4, 5 en 7.

Programma Basis op orde

In februari 2023 heeft de raad opdracht gegeven om het sociaal domein op orde te brengen en dit toekomstbestendig te organiseren. In juni 2024 werd dit programma afgerond.

Aandachtspunten voor de toekomst zijn:

- Kwetsbaarheid van een kleine organisatie

Aan de 'Basis op Orde' was de vraag om taken duurzaam te organiseren. We hebben daar zeker stappen in gezet, maar duurzaam organiseren blijft in een kleine gemeente een uitdaging. Als kleine gemeente heb je te maken met 1-persoonsfuncties. Voor die functies is geen back-up bij ziekte, uitval of extra drukte. De bezetting op niveau houden vraagt blijvend aandacht.

- Regionale samenwerking

De gemeenteraad heeft in de motie van 16 februari 2023 gevraagd om strategische samenwerking te zoeken met één of meer partners uit de regio. In het programma hebben we daar zeker aandacht aan besteed. Leerplicht is succesvol bij de gemeente Veenendaal ondergebracht, we hebben samen met Woudenberg een taalklas en ook het leerlingenvervoer is structureel geregeld. Uit een globale verkenning voor de overige taken van Werk en Inkomen is voor de korte termijn geen regiegemeente voor samenwerking gevonden.

Wel hebben we voor schuldhelpverlening en vroegsignalering, de hosting en beheer van het ICT-systeem en de vervanging van een kwetsbare functie (medewerkers administratie Sociaal Domein) samenwerking gezocht met externe partijen.

- Het is niet af

Het programma is afgerond, maar de doorontwikkeling is niet klaar. We hebben een aantal flinke stappen gezet, tegelijkertijd zien we steeds nieuwe opgaven en kansen op ons afkomen. Dat betekent dat er ook in de toekomst geïnvesteerd zal moeten worden in het Sociaal Domein, waarbij een goede afweging tussen kosten en baten belangrijk blijft.

Waardevol Meedoen

In dit onderdeel gaat het vooral om het versterken van de veerkracht en zelfredzaamheid van mensen. Iedereen kan meedoen en heeft een sociaal netwerk waar je op terug kunt vallen. Inwoners voor wie kansen niet vanzelfsprekend zijn, bieden we gericht ondersteuning. Om dit programma goed en gericht uit te kunnen voeren, is het nodig dat de focus blijft liggen op de basis en het nog beter in beeld brengen waar de behoeftes liggen binnen Scherpenzeel.

Beoogd maatschappelijk effect: Een warme en krachtige samenleving, waarin elke inwoner naar eigen kunnen mee kan doen.

Doel	Stimuleren zinvolle daginvulling
Wat gaan we daarvoor doen:	
• We onderzoeken welk aanbod versterkend is op het gebied van welzijn.	
• We koppelen de subsidiecyclus aan de beleidscyclus voor een vraaggericht aanbod en monitoring.	
• We bieden kwetsbare mensen kansen om aan het werk te gaan.	
Het bovenstaande doel wordt verder uitgewerkt in programma 3 en 4 en draagt bij aan het programma 'basis op orde'.	

Doel	Stimuleren van het Goede gesprek/Normaliseren
Wat gaan we daarvoor doen:	
• We organiseren gesprekken met inwoners rondom 'iedereen doet mee' in het kader van het maatschappelijk gesprek.	
• We identificeren welke levensgebeurtenissen veel impact hebben op de inwoner en organiseren een passend groepsaanbod hiervoor.	
• We geven de inwoner handvatten voor levensgebeurtenissen door onder andere het opzetten van Welzijn op recept.	
In de gesprekken met inwoners hebben we aandacht voor alle inwoners van Scherpenzeel. Hiermee wordt er een beeld gevormd wat er speelt op het gebied van maatschappelijke onderwerpen binnen Scherpenzeel. Hier passen we het aanbod vervolgens zo veel mogelijk op aan en we zorgen voor een warme en krachtigere samenleving.	

Doel	Vergroten basisvaardigheden en zelfredzaamheid van onze inwoners
Wat gaan we daarvoor doen:	
• We geven meer bekendheid aan het Informatiepunt Digitale Overheid (IDO) in de Bibliotheek Scherpenzeel.	
• We stimuleren de financiële zelfredzaamheid van onze inwoners.	
• We brengen de doelgroep voor het Taalhuis in beeld.	
Dit doel wordt voornamelijk uitgewerkt in programma 3, 4 en 5. De focus voor het vergroten van de basisvaardigheden ligt bij de activiteiten van het taalhuis en de bibliotheek.	

Doel	Vergroten van de bestaanszekerheid van onze inwoners
Wat gaan we daarvoor doen:	
• We geven de minimaregelingen efficiënter en effectiever vorm.	
• We ontwikkelen de vormgeving van de vroegsignalering en de schuldhulpverlening.	
• We vergroten de bekendheid van de gemeentelijke regelingen en de schuldhulpverlening bij de inwoners en maatschappelijke partners.	
• We implementeren de Wet inburgering 2021 verder.	
• We ontwikkelen een aanpak tegen energiearmoede.	
Dit doel wordt ook verder uitgewerkt bij programma 7. In 2024 is de Minima Effecten Rapportage (MER) opgeleverd. In dit onderzoek is gekeken naar het bereik van de minimaregelingen en hoe we deze regelingen efficiënter en effectiever vorm kunnen geven voor de inwoners. Uit het onderzoek blijkt dat het bereik van onze regelingen laag is in vergelijking met het landelijk gemiddelde. We gaan daarom actiever communiceren over onze minimaregelingen. Vanaf 1 januari 2024 is de schuldhulpverlening en de financiële vroegsignalering uitbesteed aan Kredietbank Nederland. We monitoren de uitvoering van deze taken.	

Kansrijk Jong

Hierbij gaat het om gezond en veilig opgroeien. Dat betekent dat we vroeg starten met preventieve activiteiten voor bepaalde kwetsbare doelgroepen. En (vroegtijdig) signaleren als extra ondersteuning noodzakelijk is. Het gaat zowel om werken aan en benutten van kans en kracht van iemand als ook het signaleren en beperken van mogelijke risico's.

Beoogd maatschappelijk effect: Een gezond en veilig opgroeiende jeugd, die actief deelneemt aan de maatschappij.

Doel	Ondersteunen in het normale leven
Wat gaan we daar voor doen:	
• We bieden opvoedondersteuning (individueel of in een groep) aan ouders/opvoeders en stimuleren ouders/opvoeders elkaar te ondersteunen.	
• We organiseren gesprekken met inwoners en met partners. We gaan het gesprek aan over normaliseren en stimuleren van het 'normale' leven.	
• We stimuleren gezond gedrag, zowel mentaal als fysiek.	
Bovenstaande acties worden mede uitgewerkt in de Programma's 4, 5 en 7.	

Doel	Helpen kansen pakken	
Wat gaan we daar voor doen:		
• We vergroten de kansengelijkheid onder onze jeugd door het ontwikkelen van een aanpak tegen kinderarmoede en te investeren in een Kansrijke Start voor ieder kind.		
• We versterken basisvaardigheden door in te zetten op het stimuleren van de taalontwikkeling.		
• We maken mogelijk dat iedereen mee kan doen door in te zetten op preventie, eigen kracht en beweegactiviteiten.		
• We stellen een jeugdpreventieplan 'Kansrijk opgroeien' op waarin we stimuleren dat onze jeugd een kansrijke opvoeding krijgt. Waarbij het model 'Opgroeien in Kansrijke Omgeving' leidend is.		
Bovenstaande acties worden ook uitgewerkt in Programma 4, 5 en 7. Kansengelijkheid staat bij dit doel centraal. Elke actie die gedaan wordt is er op gericht om de kansengelijkheid te vergroten. Ieder kind verdient een kans om op te groeien in een kansrijke omgeving, waardoor ze zich op latere leeftijd beter kunnen redden. Het model 'Opgroeien in een Kansrijke omgeving' geeft een goede basis om erachter te komen wat de oorzaken zijn achter het alcohol en drugsgebruik onder jongeren. Om vervolgens gericht op de oorzaak van het middelengebruik aan te pakken.		

[Veerkrachtig ouder worden](#)

Beoogd maatschappelijk effect: (Oudere) inwoners zijn veerkrachtig en zijn zo veel en zo lang mogelijk zelfredzaam.

Doel	Inwoners wonen langer en veilig zelfstandig thuis	
Wat gaan we daarvoor doen:		
• We versterken de verbinding tussen preventieve voorzieningen en de gemeente.		
• We evalueren of onze mantelzorgondersteuning en –waardering voldoet aan de behoefte van de mantelzorgers en degene die de mantelzorg krijgt. Om zo de steun vanuit het eigen netwerk zo krachtig mogelijk te houden.		
• Wij geven invulling aan valpreventie.		
• We spelen er vroegtijdig op in wanneer het fysiek of mentaal lastiger wordt om zelfstandig te wonen.		

Doel	Inwoners kunnen omgaan met (levens)veranderingen	
Wat gaan we daarvoor doen:		
• We versterken de zichtbaarheid van cliëntondersteuning zodat mensen goed begeleid kunnen worden bij het komen tot passende en duurzame ondersteuning.		
• We onderzoeken welke levensgebeurtenissen van invloed zijn op inwoners waardoor preventief ingezet kan worden.		
• We onderzoeken of het aanbod voor digitalisering voor ouderen en overige specifieke doelgroepen toereikend is.		

2.6.1 BBV-indicatoren

Naam indicator	Eenheid	Realisatie			
		2020	2021	2022	2023
Banen	Aantal per 1.000 inwoners (van 15 t/m 64 jaar)	782,9	708,2	678,4	695,8
Jongeren met een delict voor de rechter	% 12 t/m 21 jarigen	-	-	-	-
Kinderen in uitkeringsgezinnen	% kinderen tot 18 jaar	3,0	3,0	3,0	nnb
Netto arbeidsparticipatie	% mensen dat een baan heeft tussen 15 en 67 jaar	73,5	75,0	76,7	77,6
Lopende re-integratie-voorzieningen	Aantal per 10.000 inwoners (van 15 t/m 64 jaar)	148,3	96,8	111,0	126,5
Werkloze jongeren	% 16 t/m 22 jarigen	nnb	nnb	nnb	nnb
Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 10.000 inwoners	183,5	134,1	112,8	112,5
Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	-	11,0	11,2	11,2
Jongeren met jeugdbescherming	% van alle jongeren tot 18 jaar	-	1,0	0,9	0,6
Jongeren met jeugdreclassering	% van alle jongeren tot 18 jaar	-	-	-	-
Cliënten met een maatwerkarrangement WMO	Aantal per 10.000 inwoners	580	600	600	620

Bron: waarstaatjegemeente.nl

2.6.2 Gemeentelijke indicatoren

Naam indicator	Eenheid	Realisatie			
		2020	2021	2022	2023
Onvoldoende regie over het eigen leven	% inwoners van 18 jaar en ouder	11,0	-	13,0	
Vrijwilligerswerk	% inwoners van 18 jaar en ouder	36,0	-	34,0	
Moeite met rondkomen	% inwoners van 18 jaar en ouder	10,0	-	15,0	
Ervaren van opvoedproblematiek	% ouders			13,0	
Voelt zich (zeer) vaak gestrest door één of meer factoren	% van alle jongeren 13-16 jaar		34,0		34,0
	% van alle meisjes 13-16 jaar		51,0		53,0
	% van alle jongens 13-16 jaar		16,0		19,0
Mantelzorg (zeer) zwaar of overbelast	% mantelzorgers			9,0	
Missen van emotionele steun	% van inwoners 50-64 jaar			7,0	
Zichtbaarheid cliëntondersteuning				42,0	

Bron: Volwassen en ouderenmonitor GGD 2022, GGD Kindermonitor 2021, GGD Jeugdgezondheidsmonitor 2021 en 2023, Cliëntervaringsonderzoek 2023.

Met de jaarlijkse cliëntervaringsonderzoeken t.a.v. cliëntondersteuning meten wij de bekendheid. Streefdoel is om in 2025 naar 60% te gaan.

2.6.3 Financiën

P6	Realisatie 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Saldo van baten en lasten						
Lasten						
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	-1.670.796	-2.224.518	-2.214.974	-709.382	-669.006	-669.006
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	-84.429	-142.465	0	0	0	0
6.22 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	-10.442	-82.022	-88.180	-90.545	-90.545	-90.545
6.23 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	-1.525.681	-160.811	-342.080	-342.079	-341.315	-341.315
6.3 Inkomensregelingen	-2.289.481	-2.186.903	-2.088.116	-2.133.085	-2.130.702	-2.131.113
6.4 WSW en beschut werk	-263.825	-305.705	-318.041	-316.469	-315.552	-315.552
6.5 Arbeidsparticipatie	-302.779	-172.868	-170.223	-170.223	-169.951	-171.931
6.60/6.71/6.812/6.91 Wmo	-2.334.537	-2.281.519	-2.298.009	-2.308.265	-2.320.247	-2.331.447
6.72/6.73/6.74/6.82/6.92 Jeugdhulp	-2.709.184	-3.791.917	-3.824.526	-3.623.317	-3.616.101	-3.616.477
Totaal Lasten	-11.191.155	-11.348.728	-11.344.149	-9.693.365	-9.653.419	-9.667.386
Baten						
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	1.579.489	1.623.136	1.874.218	39.397	0	0
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	23.366	32.779	0	0	0	0
6.23 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	50.000	0	0	0	0	0
6.3 Inkomensregelingen	1.246.098	1.502.047	1.369.847	1.369.847	1.369.847	1.369.847
6.4 WSW en beschut werk	61.856	35.709	35.709	35.709	35.709	35.709
6.60 Hulpmiddelen en diensten (Wmo)	14.961	50.000	0	0	0	0
6.91 Coördinatie en beleid (Wmo)	24.000	0	0	0	0	0
6.92 Coördinatie en beleid Jeugd	11.246	40.000	0	0	0	0
Totaal Baten	3.011.015	3.283.671	3.279.774	1.444.953	1.405.556	1.405.556
Saldo van baten en lasten	-8.180.140	-8.065.057	-8.064.375	-8.248.412	-8.247.863	-8.261.830
Mutatie reserves						
Toevoegingen						
Reserve Sociaal Domein	0	0	-200.000	0	0	0
Totaal toevoegingen	0	0	-200.000	0	0	0
Mutatie reserves	0	0	-200.000	0	0	0
Resultaat	-8.180.140	-8.065.057	-8.264.375	-8.248.412	-8.247.863	-8.261.830

2.6.4 Toelichting financiële mutaties 2024-2025

	Overzicht mutaties
Saldo begroting 2024	-8.065.057
T/m kadernota 2025-2028 vastgestelde mutaties	155.184
Startsaldo voor begroting 2025-2028	-7.909.873
Loon-/prijsindexatie	-97.701
Taakmutaties meicirculaire 2024	-49.255
Lagere kosten PGB Wmo	15.000
Niet gerealiseerde besparing Jeugd	-200.000
Oekraïne-opvang	329.230
Subsidies	-16.046
Bijzondere bijstand	-65.000
Veilig Thuis	-12.280
Woonvoorzieningen gehandicapten Wmo	-53.100
Stijging kosten SOH	-5.500
Kosten telefonie CJG	-8.850
Hervormingsagenda Jeugd	-20.000
Kosten Jeugd, Ernstige Dyslexie	29.000
Reservemutaties	-200.000
Saldo begroting 2025	-8.264.375

2.7 Programma 7: Volksgezondheid en Milieu

We werken aan een gezond en prettig leefmilieu voor onze inwoners en ondernemers. We dragen zorgen voor het inzamelen en afvoeren van afvalstoffen en afvalwater op milieuhygiënisch verantwoorde wijze. Daar waar mogelijk en/of wenselijk dragen we zorg voor een meer duurzame inrichting van de openbare ruimte, stimuleren we milieuvriendelijk beheer en versterken we landschap en biodiversiteit. De energietransitie en warmtetransitie zijn ook onderdeel van dit programma. Ook dragen we zorg voor voldoende en adequate begraafmogelijkheden.

Volksgezondheid

Gezondheid is nauw verbonden met andere leefgebieden van inwoners. Dit maakt een integrale aanpak voor het verbeteren van de gezondheid noodzakelijk. Voor de gemeente is het van belang dat haar inwoners gezond en vitaal zijn. Door het bevorderen van gezondheid en vitaliteit kunnen zorgkosten verminderen en soms wel voorkomen worden.

Beoogd maatschappelijk effect: Inwoners zijn lichamelijk, geestelijk en sociaal gezond.

Doel	Inwoners zijn gezond en vitaal	
Wat gaan we daarvoor doen:		
	• We organiseren bijeenkomsten voor partners en inwoners rondom middelengebruik.	
	• We zetten in op een regionale samenwerking op het gebied van gezondheidsbevordering.	
	• We willen dat inwoners in staat zijn om hittestress te voorkomen door uitvoering te geven aan het lokaal hitteplan.	

Afval

Beoogd maatschappelijk effect: Scherpenzeel is een schoon dorp met zo min mogelijk zwerfafval.

Doel	Van afval naar grondstoffen, door transitie van afvalscheiding naar circulariteit en hergebruik van grondstoffen.	
Wat gaan we daar voor doen:		
• We zorgen dat inwoners en bedrijven hun afval op de juiste wijze kunnen aanbieden.		
• We stimuleren en belonen inwonerinitiatieven die zwerfafval verminderen.		
• We zetten in op verdergaande afvalscheiding bij huishoudens.		
De landelijke doelstelling voor de hoeveelheid restafval is 30 kg restafval per inwoner in 2025. Om dit te bereiken moeten ook in Scherpenzeel inwoners nog beter hun afval scheiden, zodat de hoeveelheid restafval verder afneemt.		

Milieubeheer

Beoogd maatschappelijk effect: Een duurzame en leefbare omgeving.

Doel	Inwoners, bedrijven en gemeenten werken aan een Energieneutraal 2050
Wat gaan we daar voor doen:	
• We stellen de RES 2.0 Regio Foodvalley op.	
• We stellen een zonneladder en windwijzer op.	
• We zorgen voor uitbreiding van zonnepanelen op daken en boven restgronden.	
We gaan de RES (Regionale Energie Strategie) in 2025 herijken. Scherpenzeel heeft zich gecommitteerd aan de Gelderse doelstelling 55% CO ₂ -reductie in 2030 en heeft de ambitie om in 2050 energieneutraal te zijn. Hiermee werken we aan de afspraken uit het Klimaatakkoord.	

Begraafplaatsen

Beoogd maatschappelijk effect: Er zijn voldoende begraaf- en gedenkmogelijkheden voor inwoners van Scherpenzeel.

Gemeente Scherpenzeel heeft twee begraafplaatsen: Glashorst en Lambalgen. Midden in het dorp ligt begraafplaats Glashorst. Deze fungeert deels als begraafplaats en deels als park. Op Glashorst worden geen graven meer uitgegeven. Bijzettingen vinden sporadisch plaats. Vrijwel alle begravingen in onze gemeente vinden plaats op begraafplaats Lambalgen. Door de fraaie groene inrichting en de rust vervult ze ook een belangrijke ecologische functie en draagt verder bij aan fysiek en mentaal welzijn van bezoekers.

Doel	De begraafplaatsen zijn voor iedereen toegankelijk en beschikbaar
Wat gaan we daar voor doen:	
• We breiden de begraafplaats Lambalgen uit.	
• We maken de exploitatie en het beheer van de begraafplaats toekomstbestendig door het begraafplaatsbeleid in 2025 te herzien.	
In 2023-2024 is het grondlichaam van de uitbreiding begraafplaats Lambalgen gerealiseerd. Daarna zal de grond één jaar moeten rusten/inklinken. Vervolgens wordt in 2025 de uitbreiding volledig gerealiseerd zodat in 2026 de uitbreiding gereed is om in gebruik te nemen. Bij het toekomstbestendig maken van het begraafplaatsbeleid kijken we ook naar de aula. We komen daarvoor met een apart voorstel.	

2.7.1 BBV-indicatoren

Naam indicator	Eenheid	Realisatie			
		2020	2021	2022	2023
Hernieuwbare elektriciteit	%	6,0	8,0	14,6	nnb
Omvang huishoudelijk restafval	Aantal kilogram per inwoner per jaar	104	80	74	nnb

2.7.2 Financiën

P7	Realisatie 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Saldo van baten en lasten						
Lasten						
7.1 Volksgezondheid	-494.824	-709.651	-725.169	-708.533	-668.916	-668.916
7.2 Riolering	-999.008	-856.441	-926.277	-934.372	-969.252	-1.054.500
7.3 Afval	-870.568	-980.299	-969.013	-970.725	-969.347	-969.045
7.4 Milieubeheer	-168.632	-1.206.358	-443.131	-418.291	-417.907	-417.909
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	-208.340	-263.308	-345.243	-353.732	-352.260	-352.205
Totaal Lasten	-2.741.373	-4.016.057	-3.408.833	-3.385.653	-3.377.682	-3.462.575
Baten						
7.1 Volksgezondheid	9.187	40.832	55.748	39.113	0	0
7.2 Riolering	1.354.382	1.273.595	1.290.002	1.492.126	1.828.359	1.370.154
7.3 Afval	1.081.371	1.179.679	1.186.782	1.186.782	1.186.782	1.186.782
7.4 Milieubeheer	11.512	989.958	217.893	217.893	217.893	217.893
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	202.804	155.487	197.149	200.491	203.901	207.379
Totaal Baten	2.659.257	3.639.551	2.947.574	3.136.405	3.436.935	2.982.208
Saldo van baten en lasten	-82.116	-376.506	-461.259	-249.248	59.253	-480.367
Mutatie reserves						
Onttrekkingen						
Riolering	0	148.820	0	0	0	0
Duurzaamheid	90.000	90.000	36.358	0	0	0
Totaal onttrekkingen	90.000	238.820	36.358	0	0	0
Mutatie reserves	90.000	238.820	36.358	0	0	0
Resultaat	7.884	-137.686	-424.901	-249.248	59.253	-480.367

2.7.3 Toelichting financiële mutaties 2024-2025

	Overzicht mutaties
Saldo begroting 2024	-137.686
T/m kademota 2025-2028 vastgestelde mutaties	-298.975
Startsaldo voor begroting 2025-2028	-436.661
Loon-/prijsindexatie	7.846
Energiekosten	10.320
Bijstelling bijdragen aan Gemeenschappelijke regelingen	-370
Subsidies	-1.683
Technische mutatie	11.376
Aanpassing baten/lasten afval	-10.988
Wijziging baten/lasten Riolering	-25.798
Bijstelling leges	30.229
Overige diverse kleine aanpassingen	828
Onderzoek effect aangelegd drainagesyst.	-10.000
Saldo begroting 2025	-424.901

2.8 Programma 8: Volkshuisvesting, Leefomgeving en Stedelijke Vernieuwing

Scherpenzeel blijft zich ontwikkelen in ruimtelijke zin. Daarbij dringen allerlei urgente thema's zich op: de nieuwe Omgevingswet, de woningnood, de energietransitie. Het is onze ambitie om obstakels te overwinnen en op duurzame wijze te voorzien in de woonbehoefte van Scherpenzeelers. Om hier echt samen de schouders onder te zetten, trekken we nauw en tijdig op met inwoners en gemeenteraad.

Beoogd maatschappelijk effect: Een vitaal en ondernemend Scherpenzeel waarin het prettig wonen en werken is.

Doel	Werken volgens de Omgevingswet
Wat gaan we daar voor doen:	
• We stellen gefaseerd het omgevingsplan op.	
• We stimuleren en waar nodig verplichten tot samenlevingsparticipatie op het gebied van de fysieke leefomgeving.	
• We houden onze omgevingsvisie actueel.	
Vanaf 1 januari 2024 geldt de Omgevingswet. Een wet die staat voor heldere en eenvoudige regels voor de fysieke leefomgeving. Zo komt er één omgevingsplan voor de gehele gemeente. Dit omgevingsplan vervangt onze bestemmingsplannen en meerdere lokale verordeningen. De opstelling hiervan zal gefaseerd plaatsvinden tot 2032 waarbij we inzetten op minimaal een gelijkblijvend dienstverleningsniveau. De Omgevingswet staat ook voor ruimte voor initiatieven. Participatie wordt gestimuleerd en voor grotere en/of complexe plannen en projecten verplicht gesteld.	

Doel	Herinrichting van het centrum
Wat gaan we daar voor doen:	
• We maken de verplaatsing van de supermarkten mogelijk.	
• We houden ons centrum bereikbaar.	
• We zorgen voor voldoende parkeergelegenheid in het centrum.	
Het college zet zich in om de herijking van de Centrumvisie qua ruimtelijke ordening op te nemen als prioriteit. En zal dit voor 2025 inplannen om met de uitvoering te starten. Met deze voorbereidingstijd zijn we ervan overtuigd dat we er voor zorgen dat het centrum van Scherpenzeel ook in de toekomst weer goed wordt afgestemd op de behoeften en belangen van zowel inwoners als winkeliers. Hieronder betrekken we ook de locatie van de markt in Scherpenzeel. Totdat de herijking van de Centrumvisie is voltooid, zal het college zich onthouden van het nemen van principebesluiten met betrekking tot bestemmingsplanwijzigingen van winkel-/bedrijfsbestemming naar woonbestemming in het centrum van Scherpenzeel. Eventuele kortdurende leegstand zullen we in dat kader bewaken en proberen (tijdelijk) in te vullen met winkel- en/of bedrijfsbestemming. We erkennen ook de noodzaak van betrokkenheid van de raad, inwoners en winkeliers bij het herijken van de Centrumvisie. We zullen ervoor zorgen dat dit proces in 2025 gezamenlijk wordt gestart, dat het inclusief en transparant is, en dat alle relevante belanghebbenden de kans krijgen om hun stem te laten horen. In de komende kadernota worden de uitkomsten van de Centrumvisie meegenomen.	

Doel	Een beheerste groei van het dorp
Wat gaan we daar voor doen:	
• We verkennen toekomstige woon- en werklocaties.	
• We bereiden inbreidings- en uitbreidingsplannen voor en voeren deze uit.	
• We stellen een dorpsfonds in voor de gehele gemeente.	
• We actualiseren ons woonbeleid met aandacht voor starters en ouderen.	
In Scherpenzeel is behoefte aan wonen en werken. Daarvoor maken wij als gemeente omgevingsplannen (voorheen bestemmingsplannen) of geven omgevingsvergunningen af. Zowel voor inbreidingsplannen (de Hertog van Gelre en het Holevoetplein), als voor uitbreidingsplannen (Zelder en De Nieuwe Koepel). Omdat planvorming veel tijd in beslag neemt, verkent de gemeente ook toekomstige woon- en werklocaties. Deze zijn onder meer benoemd in de Omgevingsvisie Scherpenzeel. Door op tijd te starten met de benodigde planologische procedures streven we naar het voorkomen van een toekomstige terugval in de bouwproductie. Voor de ontwikkellocaties in Scherpenzeel-Zuid is met de Structuurvisie 2013 ook een fonds ingesteld ten behoeve van de inrichting van de openbare ruimte. Dit fonds willen we uitbreiden naar de gehele gemeente om ervoor te zorgen dat nieuwe ruimtelijke projecten meebetalen aan de voorzieningen van maatschappelijk belang en de ruimtelijke kwaliteit. We stemmen onze woningbouwplannen zoveel mogelijk af op de behoefte. Voor dit doel zijn de plannen voor de Nieuwe Koepel nog aangepast om zo meer betaalbare woningen toe te voegen. Bij de volgende nieuwe woningbouwprojecten zetten we ons in voor een groter aandeel betaalbare woningen in lijn met de regionale afspraken. We geven waar mogelijk ruimte aan inbreiding met aandacht voor betaalbare woningen voor starters, ouderen, spoedzoekers en andere aandachtsgroepen. Met de grote woonopgaven die er niet alleen lokaal, maar ook landelijk liggen, passen we ons woonbeleid aan op de nieuwe landelijke regelgeving vanuit de Scherpenzeelse situatie en onderzoeken we lokale mogelijkheden voor woningsplitsing/perceelsplitsing.	

Doel	Verduurzamen van woningen
Wat gaan we daar voor doen:	
• We continueren het Energieloket.	
• We blijven Toekomstbestendig-wonen leningen beschikbaar stellen voor particulieren en vve's.	
• We helpen kwetsbare woningeigenaren met een slecht geïsoleerd huis.	
• We voeren de transitievisie warmte uit in de verkenningsbuurten.	
Om onze energiedoelstellingen te behalen zetten we in op energiebesparing, o.a. door voortzetting van het Energieloket, collectieve (inkoop)acties, financieringsconstructies en gaan we in 2024 aan de slag met de regeling voor kwetsbare woningeigenaren met een slecht geïsoleerd huis. Deze regeling sluit aan bij de Energiearmoede regeling waar we verder aan werken. Zie ook de acties in programma 6.	

Doel	Meer ruimte voor bedrijvigheid	
Wat gaan we daar voor doen:		
• We zetten ons in voor een uitbreiding van het bedrijventerrein ten zuiden van de Stationsweg.		
• We herinrichten de openbare ruimte op bedrijventerrein 't Zwarte Land.		
• In ons buitengebied blijft ruimte voor agrarische bedrijvigheid en ondersteunen we waar nodig de transitie van agrarische bedrijven.		
• We actualiseren het functieveranderingsbeleid in het buitengebied.		
Met de groei van Scherpenzeel hebben we ook behoefte aan een groei van bedrijvigheid. Deze groei voor kleine en (middel-)grote bedrijven is gedacht ten zuiden van de Stationsweg. Daarnaast gaan we werken aan het herinrichten van de openbare ruimte van 't Zwarte Land waarbij zowel oog is voor het oplossen van bestaande knelpunten als voor een toekomstgerichte duurzame inrichting. De agrarische sector wacht de komende jaren turbulente tijden, mede als gevolg van de piekbelastersregeling. Veel is nog onduidelijk, maar voor Scherpenzeel is de agrarische gemeenschap een belangrijk onderdeel van de identiteit. Ook in de toekomst blijft er ruimte om in het buitengebied te blijven ondernemen. Waar transities noodzakelijk of gewenst zijn, ondersteunt de gemeente deze processen. Hier sluit de lopende actualisatie van het functieveranderingsbeleid bij aan.		

2.8.1 BBV-indicatoren

Naam indicator	Eenheid	Realisatie				
		2020	2021	2022	2023	2024
Gemiddelde WOZ waarde	x 1000 Euro	298	313	347	389	417
Nieuw gebouwde woningen	Aantal per 1.000 woningen	14,5	28,9	2,6	1,2	nnb
Demografische druk	% van pers. met leeftijd 0-20 en 65+ t.o.v. 20-65	81,9	80,3	80,2	81,4	81,8
Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden	Euro	762	815	890	868	917
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	Euro	786	834	914	887	937

Bron: waarstaatjegemeente.nl

2.8.2 Financiën

P8	Realisatie 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Saldo van baten en lasten						
Lasten						
8.1 Ruimte en leefomgeving	-483.295	-899.035	-747.014	-691.887	-648.646	-648.646
8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	-1.456.469	-2.557.105	-3.548.581	-4.992.168	-3.766.209	-3.141.056
8.3 Wonen en bouwen	-942.066	-978.869	-1.070.392	-995.465	-984.821	-984.821
Totaal Lasten	-2.881.830	-4.435.009	-5.365.987	-6.679.520	-5.399.676	-4.774.523
Baten						
8.1 Ruimte en leefomgeving	245.353	476.121	73.360	103.041	133.051	163.988
8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	972.137	3.119.556	5.136.701	6.870.230	5.927.289	4.920.236
8.3 Wonen en bouwen	190.959	651.547	600.330	620.330	620.330	620.330
Totaal Baten	1.408.449	4.247.224	5.810.391	7.593.601	6.680.670	5.704.554
Saldo van baten en lasten	-1.473.381	-187.785	444.404	914.081	1.280.994	930.031
Mutatie reserves						
Toevoegingen						
Grondexploitatie	-7.240	-543.463	-985.489	-1.271.443	-1.102.237	-801.237
Totaal toevoegingen	-7.240	-543.463	-985.489	-1.271.443	-1.102.237	-801.237
Onttrekkingen						
Grondexploitatie	741.151	39	62.000	296.500	347.750	272.500
Grondexploitatie, t.b.v. onderwijs.	0	0	0	0	3.150.000	0
Sociale woningbouw	0	40.000	75.000	0	0	0
Omgevingswet	18.000	18.000	18.000	1.382	0	0
Totaal onttrekkingen	759.151	58.039	155.000	297.882	3.497.750	272.500
Mutatie reserves	751.911	-485.424	-830.489	-973.561	2.395.513	-528.737
Resultaat	-721.470	-673.209	-386.085	-59.480	3.676.507	401.294

2.8.3 Toelichting financiële mutaties 2024-2025

	Overzicht mutaties
Saldo begroting 2024	-673.209
T/m kadernota 2025-2028 vastgestelde mutaties	3.141.650
Startsaldo voor begroting 2025-2028	2.468.441
Actualisatie grondexploitatie	-109.271
Loon-/prijsindexatie	298.356
Opstellen beleid rondom arbeidsmigranten	-25.000
Bijstelling leges	109.989
Technische mutatie	-3.600
Reservemutaties	-3.125.000
Saldo begroting 2025	-386.085

3. Paragrafen

- 3.1 Lokale heffingen
- 3.2 Financiering
- 3.3 Weerstandsvermogen en risicobeheersing
- 3.4 Onderhoud kapitaalgoederen
- 3.5 Bedrijfsvoering
- 3.6 Wet open overheid
- 3.7 Verbonden partijen
- 3.8 Grondbeleid
- 3.9 Duurzaamheid

3.1 Lokale heffingen

De lokale heffingen vormen een belangrijk onderdeel van de inkomsten van gemeenten en zijn een integraal onderdeel van het gemeentelijk beleid. De lokale heffingen bestaan uit belastingen (bijvoorbeeld Onroerende Zaakbelasting (OZB) en toeristenbelasting), bestemmingsheffingen (Rioolheffing en Afvalstoffenheffing) en rechten (bijvoorbeeld Leges en Begraafrechten).

3.1.1 Voorlopige tarieven 2025

Tarief/Belasting	2024	2025	Lasten- stijging (%)
Onroerend Zaakbelasting			
Woningen			
Eigenaar woning, percentage van de WOZ-waarde	0,0926%	0,0982%	6,0%
Eigenaar niet-woning, percentage van de WOZ-waarde	0,2480%	0,2629%	6,0%
Gebruiker niet-woning, percentage van de WOZ-waarde	0,1718%	0,1821%	6,0%
Afvalstoffenheffing			
Vaste tarieven			
Vast bedrag	€ 220,00	€ 224,64	2,1%
Extra container GFT Afval	€ 50,00	€ 51,06	2,1%
Omwisselen of extra afvalcontainer	€ 55,00	€ 56,16	2,1%
Variabele tarieven			
Lediging container 240 L	€ 6,55	€ 6,69	2,1%
Lediging container 140 L	€ 3,90	€ 3,98	2,1%
Aanbieding ondergrondse container, per aanbieding	€ 1,10	€ 1,12	2,1%
Rioolheffingen			
Woningen			
Per woning tot 500 m3	€ 250,02	€ 258,62	3,4%
Voor elke 100 m3 of gedeelte ervan boven de 500 m3	€ 59,90	€ 61,96	3,4%
Niet woningen			
Per niet-woning tot 500 m3	€ 272,25	€ 281,62	3,4%
Voor elke 100 m3 of gedeelte ervan boven de 500 m3	€ 65,23	€ 67,47	3,4%
Voor percelen die geen leidingwater verbruiken of grondwater oppompen	€ 57,79	€ 59,78	3,4%
Overige belastingen			
Hondenbelasting			
Eerste hond	€ 78,60	€ 80,64	2,6%
Elke volgende hond	€ 131,83	€ 135,26	2,6%
Kenneltarief	€ 606,19	€ 621,95	2,6%
Toeristenbelasting			
Per persoon, per overnachting	€ 1,87	€ 1,92	2,6%
Leges			
Voltrekken van een huwelijk, vanaf	€ 283,40	€ 341,00	20,3%
Afgifte paspoort, vanaf	€ 63,40	€ 65,70	3,6%
Afgifte Nederlandse identiteitskaart, vanaf	€ 40,90	€ 42,35	3,5%
Afgifte rijbewijs, vanaf	€ 48,15	€ 51,10	6,1%

3.1.2 Lokale lastendruk

Voorheen berekenden we de lastendruk zelf, maar omdat er verschillende definities bestaan voor deze berekening hebben we besloten aan te sluiten bij de wijze die het Coelo (Atlas lokale lasten) hanteert. Op deze wijze is een vergelijking met andere gemeenten gemakkelijker en objectiever.

Op basis van de voorlopige tarieven 2025 is in de tabellen hieronder de ontwikkeling van de lastendruk opgenomen.

meerpersoonshuishouden	2024		2025	
Heffing	Tarief	Oplegging	Tarief	Oplegging
OZB	0,0926%	428,24	0,0982%	453,93
Rioolheffing	250,02	250,02	258,62	258,62
Afvalstoffenheffing	220,00	258,30	224,64	263,75
Totaal		936,56		976,30
Mutatie lasten t.o.v. voorgaand jaar:				39,74
				4,2%

De gemiddelde woonlasten voor een meerpersoonshuishouden in 2024 in de provincie Gelderland bedragen € 997.

eenpersoonshuishouden	2024		2025	
Heffing	Tarief	Oplegging	Tarief	Oplegging
OZB	0,0926%	428,24	0,0982%	453,93
Rioolheffing	250,02	250,02	258,62	258,62
Afvalstoffenheffing	220,00	239,15	224,64	244,17
Totaal		917,41		956,72
Mutatie lasten t.o.v. voorgaand jaar:				39,31
				4,3%

Voor een eenpersoonshuishouden bedraagt het gemiddelde van de woonlasten in 2024 in Gelderland € 916.

Landelijk bedragen de gemiddelde woonlasten voor een eigenaar-bewoner in 2024 € 994. De laagste woonlasten liggen landelijk op € 675 en de hoogste op € 1.988.

3.1.3 Kwijtschelding

Op de gemeentelijke website staan de beleidsregels opgenomen, die wij hanteren voor kwijtschelding van belastingen.

3.1.4 Baten lokale heffingen

Belastingen, heffingen & rechten	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Belastingen				
Onroerende Zaakbelasting woningen	1.708.740	1.751.458	1.795.258	1.840.138
Onroerende Zaakbelasting, areaaluitbreiding	48.250	82.300	118.000	118.000
Onroerende Zaakbelasting gebruikers	292.234	299.540	307.040	314.716
Onroerende Zaakbelasting niet-woningen	478.604	490.569	502.819	502.819
Toeristenbelasting	160.703	160.703	160.703	160.703
Hondenbelasting	48.779	48.779	48.779	48.779
Totaal belastingen	2.737.310	2.833.349	2.932.599	2.985.155
Heffingen				
Rioolheffing	1.234.850	1.276.405	1.312.050	1.348.110
Marktgelden	35.805	35.805	35.805	35.805
Afvalstoffenheffing	1.102.032	1.102.032	1.102.032	1.102.032
Totaal heffingen	2.372.687	2.414.242	2.449.887	2.485.947
Leges en rechten				
Baten burgerlijke stand	26.182	30.769	35.534	40.476
Baten reisdocumenten	73.423	73.773	75.248	76.753
Baten rijbewijzen	51.244	52.282	55.344	58.508
Baten overige documenten	11.179	9.510	12.106	14.803
Baten begraafplaatsrechten	197.149	200.491	203.901	207.379
Baten omgevingsplannen	73.360	103.041	133.051	163.988
Baten omgevingsvergunningen	579.880	599.880	599.880	599.880
Overige leges en rechten	43.477	47.777	52.237	56.858
Totaal leges, retributies en rechten	1.055.894	1.117.523	1.167.301	1.218.645
APV				
Baten uitvoering APV	8.741	10.019	11.264	12.555
Baten vergunningen drank- en horecawet	890	1.020	1.147	1.279
Baten vergunningen wet op de kansspelen	754	864	971	1.082
Totaal APV	10.385	11.903	13.382	14.916
Kwijtscheldingen				
Kwijtscheldingen	-45.276	-45.276	-45.276	-45.276
Totaal kwijtscheldingen	-45.276	-45.276	-45.276	-45.276
Totaal lokale heffingen	6.131.000	6.331.741	6.517.893	6.659.387

3.1.5 Berekening kostendekkendheid

Afvalstoffenheffing/reinigingsrechten

Ter dekking van de afvalbeheerkosten wordt afvalstoffenheffing in rekening gebracht. Deze bestaat uit een vast basistarief per aansluiting plus een variabel deel op basis van het aantal aanbiedingen van de grijze kliko en het aantal inworpen in een ondergrondse restafvalcontainer.

Berekening kostendekkendheid afvalstoffenheffing	Begroting 2024		Begroting 2025	
	Bedrag	%	Bedrag	%
Kosten heffing				
Netto kosten				
Kosten heffing	-758.223	71,0%	-752.940	69,5%
Inkomsten, excl heffingen	96.205	-9,0%	84.750	-7,8%
Netto kosten	-662.018	62,0%	-668.190	61,6%
Toe te rekenen kosten				
Overhead	-66.888	6,3%	-73.862	6,8%
Verkeer en vervoer	-29.348	2,7%	-29.885	2,8%
Capaciteit	-190.073	17,8%	-197.982	18,3%
BTW *1)	-119.528	11,2%	-114.022	10,5%
Toe te rekenen kosten	-405.836	38,0%	-415.751	38,4%
Totale kosten heffing	-1.067.854	100,0%	-1.083.941	100,0%
Opbrengsten heffing	1.079.309		1.102.032	
Mutatie voorziening	-11.455		-18.091	
Totale opbrengsten heffing	1.067.854		1.083.941	
Dekkingspercentage heffing		100,0%		100,0%

*1) De BTW zoals opgenomen in de tabel betreft (via het BTW-compensatiefonds) compensabele BTW over gemaakte kosten in het kader van heffingen zoals riool - en afvalstoffenheffing.

Rioolheffing

Jaarlijks wordt in december de bijbehorende tarieventabel aangepast en vastgesteld.

Berekening kostendekkendheid rioolheffing	Begroting 2024		Begroting 2025	
	Bedrag	%	Bedrag	%
Kosten heffing				
Netto kosten				
Kosten heffing	- 593.263	46,6%	-633.754	49,1%
Inkomsten, excl heffingen	233	0,0%	233	0,0%
Netto kosten	-593.030	46,6%	-633.521	49,1%
Toe te rekenen kosten				
Overhead	- 92.087	7,2%	-109.133	8,5%
Capaciteit	- 261.681	20,6%	-292.523	22,7%
BTW *1)	- 326.563	25,6%	-254.592	19,7%
Toe te rekenen kosten	-680.332	53,4%	-656.248	50,9%
Totale kosten heffing	-1.273.362	100,0%	-1.289.769	100,0%
Opbrengsten heffing	1.193.802		1.234.850	
Mutatie voorziening	79.560		54.919	
Totale opbrengsten heffing	1.273.362		1.289.769	
Dekkingspercentage heffing		100,0%		100,0%

*1) De BTW zoals opgenomen in de tabel betreft (via het BTW-compensatiefonds) compensabele BTW over gemaakte kosten in het kader van heffingen zoals riool - en afvalstoffenheffing.

Leges

Onderstaand staat de kostendekkendheid per taakveld weergegeven, alsmede de stappen die we zetten om (weer) tot 100% kostendekkendheid te komen.

Taak veld	Omschrijving	2024	2025	2026	2027	2028
0.2	Burgerzaken	30%	47%	65%	82%	100%
	Burgerlijke stand totaal	58%	69%	79%	90%	100%
	Reisdocumenten en Nederlandse identiteitskaart totaal	83%	83%	83%	83%	83%
	Rijbewijzen totaal	86%	89%	93%	96%	100%
	Verstrekkingsen in het kader van de basisregistratie persoonsgegevens totaal	42%	56%	71%	85%	100%
1.2	Openbare orde en veiligheid	66%	75%	83%	92%	100%
2.1	Verkeer en vervoer	70%	77%	85%	92%	100%
5.5	Cultureel erfgoed	189%	100%	100%	100%	100%
7.5	Begraafplaatsrechten					
8.3	Wonen en bouwen	91%	94%	96%	98%	100%

Voor reisdocumenten en identiteitskaarten geldt dat we niet meer kunnen vragen dan het door de Rijksoverheid bepaalde tarief.

3.2 Financiering

In deze paragraaf beschrijven we de uitvoering van de gemeentelijke financieringsfunctie. De financieringsfunctie zorgt ervoor dat voldoende geld beschikbaar is zodat aan alle financiële verplichtingen kan worden voldaan. Hiervoor worden kortlopende en langlopende leningen aangetrokken. Onder de financieringsfunctie valt ook het verstrekken van leningen en garanties en het beheersen van financiële risico's.

3.2.1 Wet- en regelgeving

De kaders voor financiering staan vooral in de Wet financiering decentrale overheden (Wet fido), de Wet houdbare overheidsfinanciën (Wet hof) en de Gemeentewet. In de Wet financiering decentrale overheden staan de regels voor het financieringsbeleid voor decentrale overheden. Een belangrijk uitgangspunt van de wet is dat we bedachtzaam om moeten gaan met publieke middelen. Risicobeheersing is van groot belang. Het beheersen van renterisico's gebeurt enerzijds door het toepassen van de kasgeldlimiet en de renterisiconorm. Daarnaast zorgen wij ervoor, bij het uitzetten van liquide middelen, dat we voldoen aan een aantal eisen op gebied van treasury.

Het verstrekken van leningen evenals het verlenen van garanties en borgstellingen is alleen toegestaan voor de uitoefening van de publieke taak. Voor het overige dienen liquide middelen in 's Rijks schatkist (verplicht schatkistbankieren) aangehouden te worden. In de Wet houdbare overheidsfinanciën zijn de Europese normen verankerd voor de hoogte van de overheidsschuld en de jaarlijkse groei van de overheidsschuld. Die normen raken ook gemeenten, omdat de gemeenteschulden en financieringstekorten van gemeenten meetellen in de overheidsschuld van Nederland. Alle gemeenten samen krijgen een plafond voor het totale EMU-tekort van gemeenten in een jaar.

3.2.2 Beleid

Treasury heeft als doel om een optimaal resultaat te bereiken tussen rentelasten en rentebaten, rekening houdend met de risico's. De uitvoering van treasury wordt wettelijk geregeld in de wet Financiering Decentrale Overheden (Wet fido).

Het beleid voor de treasuryfunctie van de gemeente Scherpenzeel is vastgelegd in het treasurystatuut, dat in 2023 is herzien en door de raad is vastgesteld.

We berekenen geen rentevergoeding over het eigen vermogen en voorzieningen en belastingen deze dus ook niet door aan de taakvelden.

3.2.3 Renteschema

In de notitie Rente 2017 van de commissie BBV wordt ingegaan op de verwerking van de rentelasten en -baten in de begroting en de jaarstukken. Het doel van deze notitie is het bevorderen van een eenduidige en transparante wijze waarop gemeenten de (verwachte) rentelasten en -baten opnemen in de begroting en de jaarstukken.

Onderstaand schema geeft inzicht in de rentelasten, het renteresultaat en de wijze waarop de rente wordt toegerekend aan grondexploitaties.

Renteschema		2025	2026	2027	2028
a. De externe rentelasten over de korte en lange financiering	+/+	299.793	280.112	272.627	59.852
b. De externe rentebaten over de korte en lange financiering	-/-	-4.905	-4.825	-4.744	-4.744
Saldo rentelasten en rentebaten		294.888	275.287	267.883	55.108
c1. Doorberekende rente aan de grondexploitatie	-/-	-205.275	-205.275	-205.275	0
c2. Doorberekende rente van projectfinanciering aan taakvelden	-/-	0	0	0	0
c3. De rentebaat van doorverstrekte leningen	+/+	0	0	0	0
Totaal aan taakvelden toe te rekenen externe rente		-205.275	-205.275	-205.275	0
d1. Rente over eigen vermogen	+/+	0	0	0	0
d2. Rente over voorzieningen	+/+	0	0	0	0
e. De werkelijk aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	-/-	-15.620	-15.620	-15.620	-15.620
f. Renteresultaat op het taakveld Treasury		73.993	54.392	46.988	39.488

3.2.4 Leningenportefeuille

In onderstaand schema worden de mutaties van de leningenportefeuille voor het begrotingsjaar 2025 weergegeven. De opgenomen leningen hebben per 1 januari 2025 een nominale waarde € 10,55 mln., met vaste rentepercentages van 1,497%, 3,425% en 2,84%.

In 2026 wordt de lening afgelost van 6 miljoen (rente 3,425%) welke is aangetrokken ten behoeve van het grondexploitatie project De Nieuwe Koepel, de rente valt in de grondexploitatie.

De aangetrokken lening voor de aandelen ACV (€ 0,55 mln; 2,84%) kent een looptijd van 5 jaar, de rente wordt toegerekend aan de kosten voor afvalstoffen.

bedragen x 1.000

Opgenomen leningen	Boekwaarde 1 januari	Opname	Aflossing	Boekwaarde 31 december	Rentelast	Percentage
2024	10.500	550	500	10.550	288	1,497%/3,425%/2,84%
2025	10.550	0	500	10.050	281	1,497%/3,425%/2,84%
2026	10.050	0	6.500	3.550	154	1,497%/3,425%/2,84%
2027	3.550	0	500	3.050	61	1,497%/2,84%
2028	3.050	0	500	2.550	53	1,497%/2,84%

3.2.5 Kasgeldlimiet en renterisico

Zowel binnen de renterisiconorm als kasgeldlimiet is er voor 2025 ruimte om geld aan te trekken. Dit wordt hieronder verder toegelicht.

Kortlopende financiering: kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet stelt een limiet aan het renterisico op korte termijn financiering. Vooral voor kortlopende financiering kan het renterisico groot zijn. Wijzigingen in de korte rente hebben direct invloed op de rentelasten.

Wij mogen in totaal niet meer dan 8,5% van de begrotingsomvang (totale lasten) aan leningen van korter dan 1 jaar hebben. Hieronder vallen dus de rekening-courant bij de BNG (rood staan) en de aangetrokken kasgeldleningen. Dit maximum is wettelijk vastgelegd in de Uitvoeringsregeling financiering decentrale overheden. De gemeente mag in 2025 maximaal € 2.886.000 aan kortlopende leningen aantrekken. We hebben op dit moment een kasgeldlening lopen van € 2 mln. tot februari 2025.

Langlopende financiering: renterisicobeheersing

Om te voorkomen dat er jaarlijks grote wijzigingen zijn in de rentelasten, schrijft de Wet financiering decentrale overheden de renterisiconorm voor. De jaarlijkse aflossingen en wijzigingen in de rente (bijvoorbeeld bij een rentevastperiode) mogen niet meer dan 20% van het begrotingstotaal zijn.

De renterisiconorm voor het jaar 2025 is bepaald op € 6.791.000.

3.2.6 Financieringsbehoefte

Begin 2024 bedraagt het totaalbedrag aan opgenomen leningen € 10,5 miljoen. Tekorten in de exploitatie worden gefinancierd met kasgeldleningen. Wanneer de financieringsbehoefte hoger is, trekken we langlopende leningen aan. Hoe hoog de financieringsbehoefte daadwerkelijk wordt, is afhankelijk van het tijdstip waarop de uitgaven plaatsvinden en van de opbrengsten die we realiseren. Langlopende leningen gaan we in principe aan voor 10 jaar. Als er sprake is van een gunstig rentepercentage, onderzoeken we of een langere looptijd gewenst is.

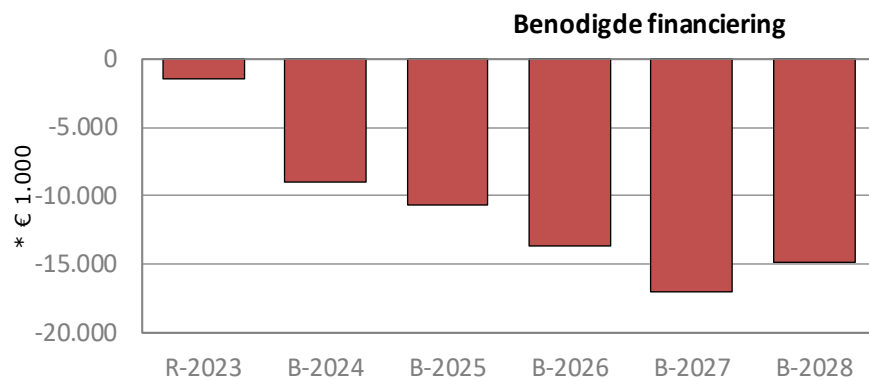
Met de BNG Bank is een zogenaamde financieringsovereenkomst gesloten waarin is geregeld dat, in vergelijking met andere marktpartijen, voordeliger tarieven worden aangeboden. Het betreft o.a. een kredietarrangement met een limiet van € 1,9 miljoen. De rente is gebaseerd op 1-maands Euribor met een opslag van 0,12%.

3.2.7 Liquiditeitspositie

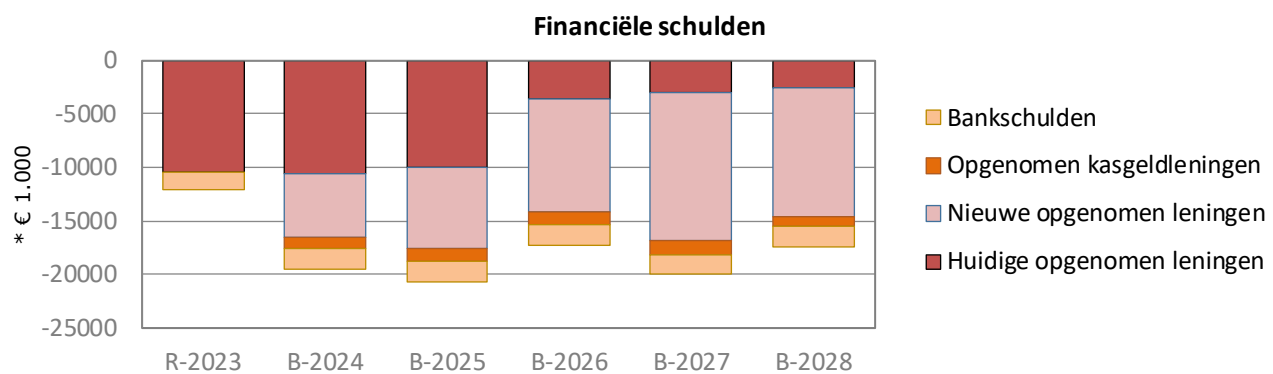
bedragen * € 1.000

Liquideitspositie in relatie tot kasgeldlimiet	2025	2026	2027	2028
Netto vlottende schuld				
Vlottende schulden	3.113	3.052	3.175	2.840
Vlottende middelen	53	53	53	53
Netto vlottende schuld (+) of overschot middelen (-)	3.060	2.999	3.122	2.787
Toegestane kasgeldlimiet				
Begrotingstotaal	36.000	35.280	36.731	32.788
Kasgeldlimiet (in % van de grondslag)	8,5%	8,5%	8,5%	8,5%
Minimum bedrag	300	300	300	300
Toegestane kasgeldlimiet	3.060	2.999	3.122	2.787
Toets kasgeldlimiet				
Ruimte onder kasgeldlimiet	0	0	0	0
Overschrijding van de kasgeldlimiet				

Onderstaande grafiek laat de financieringsbehoefte zien, gebaseerd op de prognoses van de activa en passiva ten behoeve van de meerjarenbalans.

In de onderstaande grafieken wordt getoond hoe deze financiering wordt gerealiseerd.

3.2.8 Geprognosticeerde balans

bedragen x € 1.000

ACTIVA	Realisatie ultimo 2023	Begroting ultimo 2024	Begroting ultimo 2025	Begroting ultimo 2026	Begroting ultimo 2027	Begroting ultimo 2028
VASTE ACTIVA						
Immateriële vaste activa	59	42	32	21	11	0
Materiële vaste activa	23.614	29.831	30.226	31.625	38.339	40.187
Financiële activa	5.185	5.692	5.668	5.784	5.890	5.985
Kapitaalverstrekkingen	16	568	568	568	568	568
Verstrekte leningen	5.155	5.111	5.086	5.202	5.308	5.403
Uitzettingen met een looptijd > 1 jaar	14	14	14	14	14	14
Totaal vaste activa	28.858	35.565	35.925	37.430	44.239	46.173
VLOTTENDE ACTIVA						
Voorraden	9.405	10.674	11.935	6.744	3.016	-1.363
Onderhanden werk (incl. bouwgronden in exploitatie)	9.405	10.674	11.935	6.744	3.016	-1.363
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	3.444	3.444	3.444	3.444	3.444	3.444
Liquide middelen	76	0	0	0	0	0
Overlopende activa	1.078	1.078	1.078	1.078	1.078	1.078
Totaal Vlottende Activa	14.002	15.195	16.457	11.265	7.537	3.158
Totaal Activa	42.860	50.760	52.382	48.695	51.776	49.330

PASSIVA	Realisatie ultimo 2023	Begroting ultimo 2024	Begroting ultimo 2025	Begroting ultimo 2026	Begroting ultimo 2027	Begroting ultimo 2028
VASTE PASSIVA						
Eigen vermogen	15.749	15.637	15.905	15.572	16.156	16.050
Algemene reserve	2.070	2.190	2.008	2.123	1.462	1.921
Bestemmingsreserves	13.403	12.804	13.781	14.110	14.235	14.025
Het gerealiseerde resultaat volgend uit het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening	276	642	115	-661	459	104
Voorzieningen	9.320	9.351	9.530	9.564	9.298	9.526
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	10.560	17.154	18.163	14.835	17.475	15.243
Totaal vaste passiva	35.628	42.142	43.597	39.971	42.929	40.819
VLOTTENDE PASSIVA						
Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	4.378	5.764	5.932	5.871	5.994	5.658
Overlopende passiva	2.854	2.854	2.854	2.854	2.854	2.854
Totaal Vlottende Passiva	7.232	8.619	8.786	8.725	8.848	8.512
Totaal Passiva	42.860	50.760	52.382	48.695	51.776	49.330

3.2.9 EMU-saldo

Het EMU-saldo is in 1992 door de Economische en Monetaire Unie ingevoerd om vergelijkingen tussen de verschillende eurolanden mogelijk te maken. Het EMU-saldo (ook wel begrotingssaldo genoemd) is de optelsom van alle inkomsten en uitgaven van de Rijksoverheid en de decentrale overheden. Volgens de regels van de EMU, zoals vastgelegd in het Verdrag van Maastricht, mag het vorderingentekort (het EMU-saldo) van een land niet hoger zijn dan 3% van het bruto binnenlands product. Hiermee wil men de economische sterkte van de eurolanden behouden. Het EMU-saldo wordt dus vooral op landelijk niveau gebruikt.

De gemeente is een decentrale overheid. In het Besluit Begroting en Verantwoording is de verplichting vastgesteld dat de gemeenten in hun begroting ramingen van het EMU-saldo dienen te verstrekken. Het EMU-saldo is voor de individuele gemeente echter geen sturingsvariabele. Dat komt omdat bij het EMU-saldo wordt gekeken naar het saldo van de begroting volgens het kasstelsel, naar welke geldstromen er in een jaar binnen komen en welke er uitgaan. De gemeente werkt echter met een baten-lasten stelsel, waarbij gestuurd wordt op een structureel sluitende (meerjaren)begroting. Door het verschil in gehanteerde stelsels kan het voorkomen dat bij een sluitende begroting, een gemeente toch een negatief EMU-saldo heeft.

Investerings- en uitgaven die worden gedekt uit reserves tellen bijvoorbeeld niet mee in de uitkomst in het baten-lastenstelsel, maar tellen wel door in het EMU-saldo.

bedragen * € 1.000

EMU-saldo		Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
1.	(+) Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c).	268	-332	584	-107
2.	(-) Mutatie (im)materiële vaste activa	384	1.389	6.703	1.838
3.	(+) Mutatie voorzieningen	179	34	-266	228
4.	(-) Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	1.261	-5.192	-3.728	-4.379
5.	(-) Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en (im)materiële vaste activa	0	0	0	0
Berekend EMU-saldo		-1.199	3.504	-2.657	2.663

bedragen * € 1.000

EMU-saldo referentiewaarde	2024	2025	2026	2027
EMU-saldo volgens berekening	-1.199	3.504	-2.657	2.663
EMU-saldo referentiewaarde	-975	-975	-975	-975
EMU-saldo blijft onder referentiewaarde		4.479		3.638
EMU-saldo overschrijdt referentiewaarde	-224		-1.682	

3.3 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Deze paragraaf beschrijft de voor de gemeente Scherpenzeel relevante financiële risico's, uitgaande van de actuele situatie, zowel in- als extern. Risicomanagement is een integraal onderdeel van de bedrijfsvoering van de gemeente. Hierdoor is het mogelijk om bij besluitvorming eventuele risico's op een juiste wijze te wegen. Deze paragraaf start met een toelichting op het doel van risicobeheer. Daarna wordt het risicoprofiel uiteengezet door de benodigde weerstandscapaciteit te relateren aan de beschikbare reserves. Vervolgens worden de belangrijkste risico's weergegeven. Het kader is vastgelegd in de Nota reserves en voorzieningen 2023 en de Financiële verordening 2023 gemeente Scherpenzeel.

3.3.1 Doel van risicobeheer

Risicobeheer is gericht op het verschaffen van een redelijke mate van zekerheid ten aanzien van de realiseerbaarheid van de gemeentelijke doelstellingen, de beheersing van risico's in bedrijfsprocessen en projecten, de betrouwbaarheid van de financiële verslaglegging en de naleving van relevante wet- en regelgeving. Bij het nemen van belangrijke beslissingen met een onzekere uitkomst worden de risico's overwogen alvorens tot een besluit te komen. Hierbij wordt dus expliciet de mate van risicoacceptatie bepaald en worden de financiële risico's die van invloed zijn op de beleidsuitvoering inzichtelijk en beheersbaar gemaakt. Door het inzicht in de risico's worden de raad, het college en de organisatie in staat gesteld om op een verantwoorde wijze besluiten te nemen, zodat de risico's nu en de risico's gerelateerd aan toekomstige ontwikkelingen/investeringen in verhouding staan tot de vermogenspositie van de organisatie.

Niet alle risico's laten zich financieel vertalen. Er zijn diverse risico's die geen financiële gevolgen hebben, maar wel belangrijk zijn om in beeld te hebben. In deze paragraaf ligt de nadruk op de financiële risico's omdat aan de hand daarvan het weerstandsvermogen wordt bepaald. Dit is een wettelijke verplichting die uit het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) komt.

Om inzicht in de risico's van de gemeente te verkrijgen, is een risico-inventarisatie uitgevoerd die twee keer per jaar wordt geactualiseerd. Door een risicosimulatie wordt het benodigde weerstandsvermogen berekend. De weerstandsratio geeft de verhouding weer tussen de beschikbare en de benodigde weerstandscapaciteit. De beschikbare weerstandscapaciteit is een optelling van de algemene reserve, de post onvoorzien en de berekening van de onbenutte belastingcapaciteit. Op basis van het risicobeleid is het gewenste weerstandsvermogen bepaald door de risico's te kwantificeren naar hun maximale financiële impact maal de kans dat het risico zich voor kan doen.

Voor de beoordeling is de onderstaande schaalindeling gehanteerd:

Kans op risico	Wegings-factor	Omschrijving	Impact risico	Wegings-factor	Hoogte risicobedrag (in €)
Klein	1,00	Onwaarschijnlijk	Klein	1,00	< 50.000
Middel	2,00	Aannemelijk	Middel	2,00	50.000 – 250.000
Groot	3,00	Waarschijnlijk	Groot	3,00	> 250.000

Kans x impact	Omschrijving	Grondslag wegingsfactor	Beheersmaatregel treffen?
1,00	Zeer laag	0,10	Niet
2,00	Laag	0,10	Niet
3,00	Gemiddeld	0,25	Bewaken
4,00	Gemiddeld	0,25	Bewaken
6,00	Hoog	0,50	Beheren
9,00	Zeer hoog	0,75	Beheren

3.3.2 Risico-inventarisatie

Omschrijving	Kans	Impact	Score	Financieel gevolg (maximaal)	Benodigde weerstands-capaciteit	Beheren
Bedrijfsrisico's						
P0 1. Kwetsbaarheid omvang gemeentelijke organisatie	Middel	Groot	Hoog	500.000	250.000	Beheren
P0 2. Informatiebeveiliging	Klein	Groot	Gemiddeld	2.000.000	500.000	Bewaken
P0 3. Verontreinigingsincident riolering	Middel	Groot	Hoog	200.000	100.000	Beheren
P0 4. Overschrijding op civiele projecten	Middel	Middel	Gemiddeld	200.000	50.000	Bewaken
Eigendomsrisico's						
P8 5. Planschadeclaims	Klein	Groot	Gemiddeld	250.000	62.500	Bewaken
P4 6. Huisvesting onderwijs	Middel	Middel	Gemiddeld	500.000	125.000	Bewaken
Beleidsrisico's						
P1 7. Rampen en calamiteiten	Middel	Groot	Hoog	1.000.000	500.000	Beheren
P6 8. Bezuinigingen op de Wsw	Middel	Middel	Gemiddeld	150.000	37.500	Bewaken
P6 9. Jeugdzorg, volumestijging en zwaardere zorg door open-einde regelingen	Groot	Groot	Zeer hoog	350.000	262.500	Beheren
P6 10. Taakstelling Sociaal Domein	Middel	Middel	Gemiddeld	150.000	37.500	Bewaken
P6 11. Langer thuis wonen, effecten Wmo	Groot	Middel	Hoog	200.000	100.000	Beheren
P6 12. Hogere tarieven huishoudelijke hulp Wmo	Groot	Middel	Hoog	200.000	100.000	Beheren
Aansprakelijkheidsrisico's						
TOTAAL					2.125.000	

3.3.3 Toelichting op de risico's en beheersmaatregelen

01. Kwetsbaarheid omvang gemeentelijke organisatie

Een kleine organisatie is relatief kwetsbaar. Bij ziekte en uitval van medewerkers is het lastig de continuïteit te waarborgen.

Beheersmaatregelen: *We zetten in op vitaliteit en actieve budgetbewaking.*

02. Informatiebeveiliging

De ontwikkelingen in de digitale wereld gaan razendsnel. Niet alleen bij en binnen overheden, maar ook bij cybercriminelen en hackers. Het is ons streven om ons zo goed mogelijk tegen cybercriminaliteit te beschermen. Zowel vanuit het Rijk als vanuit onszelf nemen we daarvoor diverse maatregelen. Desondanks is het risico slachtoffer te worden van cybercriminelen niet uit te sluiten.

De dienstverlening kan stilvallen, maar ook de bescherming van persoonsgegevens loopt gevaar. Net als processen die kwetsbaar zijn voor beïnvloeding van buitenaf. Bijvoorbeeld verkiezingen, maar ook vergunningsprocessen en processen in het domein van werk en inkomen.

03. Verontreinigingsincident riolering

Wanneer er een ernstig milieudelict plaatsvindt waarbij sanering noodzakelijk is, is de provincie projectleider en is ook het bevoegd gezag over de saneringsaanpak en de urgentiebepaling. Wie opdraait voor welke kosten is vooraf niet bekend.

Beheersmaatregelen: *We voeren het gemeentelijke waterplan uit en we nemen maatregelen tegen grondwateroverlast volgens het Grondwaterbeleid- en beheersplan.*

04. Overschrijding op civiele projecten

Er lopen op dit moment veel projecten, dit brengt risico's met zich mee.

05. Planschadeclaims

Door de actualisatie van bestemmingsplannen loopt de gemeente risico op planschadeclaims. De gemeente hanteert hiervoor een planschade-risico-analyse.

06. Huisvesting onderwijs

Voor de huisvesting onderwijs is de verordening van toepassing. Door sterk stijgende bouwkosten voldoen de landelijke normeringen niet langer. In de bouwsector is sprake van schaarste zowel op het gebied van materialen als personeel. Het Rijk en de VNG hebben gemeenten indringend geadviseerd om hier rekening mee te houden.

07. Rampen en calamiteiten

De afgelopen jaren deed dit risico zich daadwerkelijk voor en hield het coronavirus de wereld steeds in haar greep. Dat gold ook voor de gemeente Scherpenzeel.

Beheersmaatregelen: *We houden ons crisisplan up-to-date, maar rampen en calamiteiten kunnen ook doorwerken in de financiële positie van de gemeente (incidenteel, en mogelijk ook structureel).*

08. Bezuinigingen op de Wet sociale werkvoorziening (Wsw)

Het Rijk voert een (oplopende) bezuiniging door op de Wsw-gelden. Het risico is aanwezig dat de kosten minder snel dalen dan de ingevoerde bezuiniging van het Rijk.

09. Jeugdzorg, volumestijging en zwaardere zorg door open-einde-regelingen

Gemeenten hebben volgens de Jeugdwet een zorgplicht. Dit betekent dat iedere jongere die volgens een wettelijke verwijzer (gemeente, gecertificeerde instelling, (huis)arts, rechter) wordt verwezen naar een zorgaanbieder de zorg moet krijgen die nodig is. Hiermee is er sprake van een openeinde-regeling. Als het aantal kinderen in zorg toeneemt betekent direct dat de zorgkosten stijgen.

Bovendien hebben fluctuaties in aantallen en zorgintensiteit voor een kleine gemeente als Scherpenzeel direct grote impact op de kosten.

Beheersmaatregelen: *We werken regionaal samen en blijven inzetten aan de voorkant. We hebben daartoe ons Sociale Team ook versterkt. Voor het opvangen van een deel van deze kosten hebben we m.i.v. 2025 een bestemmingsreserve ingesteld.*

10. Taakstelling Sociaal Domein

In de begroting is een taakstelling opgenomen voor het Sociaal Domein van jaarlijks € 150.000. In 2022 is gestart met het formuleren, uitwerken en implementeren van beheersmaatregelen. Toch zien we hier een risico, omdat door de open-einde-regelingen de kosten lastiger te beteugelen zijn en vanwege het feit, dat voor een kleine gemeente fluctuaties in aantallen cliënten een relatief grote impact hebben.

11. Langer thuiswonen, effect Wmo

Doordat mensen tegenwoordig langer thuis wonen, is de vraag naar Wmo-voorzieningen groter. Dit heeft effect op de beschikbare middelen.

Beheersmaatregelen: *Het voeren van actieve regie door het Sociaal Team.*

12. Hogere tarieven huishoudelijke hulp (Wmo)

Gemeenten zijn gehouden aan het betalen van faire tarieven voor Wmo-voorzieningen. Dit betekent, dat bij aangaan van de contracten een redelijk tarief moet worden afgesproken en dat er duidelijke afspraken zijn vastgelegd over jaarlijkse indexatie. Bij verlenging van de contracten of bij nieuwe contracten vindt opnieuw een vaststelling van een redelijk tarief plaats, meestal d.m.v. een kostprijsonderzoek.

Het jaar 2026 is een eerste mogelijkheid tot verlenging van de contracten. We zien echter dat de kosten voor de aanbieders de afgelopen jaren harder zijn gestegen dan de contractuele indexatie. Om te voorkomen dat aanbieders weglopen starten we eind 2024 al met een nieuw kostprijsonderzoek. Dit leidt mogelijk tot extra kosten vanaf 2025. We blijven kritisch op de duur van de zorg.

Beheersmaatregelen: *We maken gebruik van de expertise van het inkoopbureau IBMN en maken gepaste afspraken met de aanbieders.*

3.3.4 Weerstandscapaciteit

Voor bepalen van het benodigde weerstandsvermogen zijn alleen de nu bekende risico's meegenomen. Indien er nieuwe projecten worden gestart, kan het risicoprofiel veranderen en daarmee dus ook het benodigde weerstandsvermogen.

Onze financiële risico's zijn zoals de tabel laat zien in voldoende mate afgedekt door het beschikbare weerstandsvermogen.

Weerstandscapaciteit	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Beschikbare weerstandscapaciteit			
Algemene reserve	2.069.885	2.190.243	2.008.164
Post onvoorzien	0	25.793	25.858
Onbenutte capaciteit OZB	693.857	693.857	753.198
Beschikbare weerstandscapaciteit	2.763.742	2.909.893	2.787.220
Benodigde weerstandscapaciteit	2.175.000	2.464.060	2.125.000
Weerstandsvermogen	1,3	1,2	1,3

Voor de kwalificatie van bovengenoemde ratio van het weerstandsvermogen wordt bij veel gemeenten onderstaande tabel gehanteerd:

Waarderings- cijfers	Ratio	Betekenis
A	> 2,0	uitstekend
B	1,4 - 2,0	ruim voldoende
C	1,0 - 1,4	voldoende
D	0,8 - 1,0	matig
E	0,6 - 0,8	onvoldoende
F	< 0,6	ruim onvoldoende

In de Begroting 2024-2027 werd wel het risico van de grondexploitatie meegenomen, maar niet de bestemmingsreserve grondexploitaties. In de jaarstukken 2023 waren beide niet

meegenomen (risico van de grondexploitatie en bestemmingsreserve). De provincie staat op het standpunt, dat beide meegenomen moeten worden, dus zowel het risico dat we lopen bij de grondexploitatie als de bestemmingsreserve (de bestemmingsreserve grondexploitatie is mede ter dekking van de risico's).

Omdat de systematiek van berekening van de risico's voor de grondexploitatie anders is, laten we separaat de afdekking van de risico's op de grondexploitatie zien.

Risicodekking grondexploitatie	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Beschikbare weerstandscapaciteit			
Risico grondexploitatie Nieuwe Koepel			3.094.000
Risico grondexploitatie Zelder			13.000
Totale risico			3.107.000
Hoogte bestemmingsreserve grondexploitatie			4.789.295

3.3.5 Kengetallen

Om de horizontale verantwoording te versterken zijn gemeenten verplicht om een basis set van vijf financiële kengetallen op te nemen in de paragraaf weerstandsvermogen. De kengetallen vormen een verbinding tussen de verschillende aspecten die de raad in haar beoordeling van de financiële positie moet betrekken om daar een verantwoord oordeel over te kunnen geven. Zij leveren daarmee ook een bijdrage aan hun kaderstellende en controlerende rol. Het gebruik van kengetallen heeft geen functie als normeringsinstrument in het kader van het financieel toezicht door de provincies of het Rijk. Het gaat om de volgende kengetallen:

- Netto schuldquote
- Solvabiliteitsratio
- Grondexploitatie
- Structurele exploitatieruimte
- Belastingcapaciteit; woonlasten meerpersoonshuishoudens

Kengetallen	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Verplichte kengetallen						
1a. Netto schuldquote	47,3%	64,7%	65,5%	56,9%	66,4%	60,8%
1b. Netto schuldquote gecorr voor alle verstrekte leningen	28,8%	49,1%	50,6%	41,3%	50,2%	43,7%
2. Solvabiliteitsratio	36,7%	30,8%	30,4%	32,0%	31,2%	32,5%
3. Grondexploitatie	33,8%	32,5%	34,9%	20,2%	9,2%	-4,3%
4. Structurele exploitatieruimte	1,0%	0,9%	3,0%	1,0%	3,8%	2,1%
5. Gemeentelijke belastingcapaciteit	98,1%	99,2%	98,2%	98,2%	98,2%	98,2%
Overige kengetallen						
6. Weerstandratio	1,3	1,2	1,3	1,4	1,1	1,3
7. Netto schuld per inwoner	1.269	2.053	2.167	1.839	2.106	1.858
8. Saldo van baten en lasten voor reservemutaties als percentage van de baten	-6,0%	-0,3%	0,8%	-1,0%	1,8%	-0,3%
9. Onbenutte belastingcapaciteit OZB als percentage van de baten	2,5%	2,1%	2,2%	2,3%	2,3%	2,4%

Beoordeling van de kengetallen

Een afzonderlijk kengetal zegt weinig over hoe de financiële positie moet worden beoordeeld. Zo hoeft een hoge schuld niet per se een nadelig effect te hebben op de financiële positie, maar is dat afhankelijk of en wat er aan eigen vermogen en baten tegenover die schuld staat en hoe groot de kans is dat de schuld weer wordt afgelost. Het is daardoor niet mogelijk om een individueel kengetal te gebruiken voor de beoordeling van de financiële positie. De kengetallen moeten altijd in samenhang worden gezien, omdat ze alleen gezamenlijk en in hun onderlinge verhouding een goed beeld kunnen geven van de financiële positie van een gemeente. De kengetallen zijn daarom gezamenlijk opgenomen in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing. Voor de beoordeling wordt uitgegaan van onderstaande signaalwaarden:

Signaleringswaarden kengetallen	Categorie A minst risicovol	Categorie B neutraal	Categorie C meest risicovol
1a. Netto schuldquote	< 90%	90 - 130%	> 130%
1b. Netto schuldquote gecorr. voor alle verstrekte leningen	< 90%	90 - 130%	> 130%
2. Solvabiliteitsratio	> 50%	20 - 50%	< 20%
3. Grondexploitatie	< 20%	20 - 35%	> 35%
4. Structurele exploitatieruimte	> 0%	0%	< 0%
5. Gemeentelijke belastingcapaciteit	< 95%	95 - 105%	> 105%

Omdat de kengetallen zoals vermeld in hun onderlinge relatie moeten worden gezien in de beoordeling van de financiële positie, worden deze voorzien van de hieronder weergegeven toelichting.

Netto schuldquote

Hoe hoger de schuld, hoe hoger de netto schuldquote. De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de medeoverheid ten opzichte van de eigen middelen (baten exclusief mutaties in de reserves) en geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. Objectief gezien is de netto schuldquote van de gemeente Scherpenzeel niet hoog (een netto schuld van maximaal 90% wordt als aanvaardbaar gezien).

Berekening: $(\text{Vaste schulden} + \text{Netto vlottende schuld} + \text{Overlopende passiva} - \text{Financiële activa} - \text{Uitzettingen} < 1 \text{ jaar} - \text{Liquide middelen} - \text{Overlopende activa}) / \text{Totale saldo van baten (excl. reservemutaties)}$.

Solvabiliteitsratio

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Hoe hoger de solvabiliteitsratio, hoe groter de weerbaarheid van de gemeente. De mate van weerbaarheid geeft in combinatie met de andere kengetallen een indicatie over de financiële positie van een gemeente.

Berekening: $\text{Eigen vermogen} / \text{Totaal passiva}$

Grondexploitatie

Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie (de waarde van de grond) is ten opzichte van de totale (geraamde) baten. Overigens zegt dit kengetal niets

over de looptijd, courantheid en risico's van de betreffende grondexploitaties. In de paragraaf grondbeleid wordt daar nader op ingegaan.

Berekening: *Bouwgronden in exploitatie / Totale saldo van baten (excl. reservemutaties).*

Structurele exploitatieruimte

Dit kengetal geeft aan hoe groot de structurele exploitatieruimte is, doordat wordt gekeken naar de structurele baten en structurele lasten en deze worden vergeleken met de totale baten. Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten (waaronder de rente en aflossing van een lening) te dekken.

Berekening: *Structurele resultaat / Totale saldo van baten (excl. reservemutaties).*

Belastingcapaciteit; woonlasten meerpersoonshuishoudens

Voor de gemeenten wordt de belastingcapaciteit in het lopende jaar gerelateerd aan de hoogte van de landelijke gemiddelde woonlasten (OZB, riool- en afvalstoffenheffing) over het voorgaande jaar. Bij de heffingen wordt gestreefd naar kostendekkende tarieven. Het staat de gemeente vrij om bij de inkomsten te opteren voor een lagere heffing dan wettelijk is toegestaan.

Berekening: *Woonlasten voor een gezin bij gemiddelde WOZ-waarde / Woonlasten landelijk gemiddelde voor een gezin van voorgaand jaar.*

Overige kengetallen

De overige kengetallen zijn opgenomen op grond van artikel 23, 2de lid van de Financiële verordening.

3.4 Onderhoud kapitaalgoederen

Deze paragraaf gaat over het onderhoud van de kapitaalgoederen in gemeentelijk bezit. Kapitaalgoederen zijn onderdelen van de openbare ruimte en accommodaties waarvoor langlopende investeringen nodig zijn. Het beheer en onderhoud hiervan is gericht op de duurzame instandhouding.

Het onderhoud van kapitaalgoederen gebeurt aan de hand van beheerplannen. Over het algemeen worden de jaarlijkse lasten behorende bij het beheerplan constant gehouden door gebruik te maken van een voorziening. In deze paragraaf wordt een overzicht gegeven van de bestaande en geplande beheerplannen en de financiële consequenties, inclusief de vertaling daarvan in de begroting en jaarrekening. Het uitgangspunt is dat er voldoende middelen beschikbaar zijn in de diverse voorzieningen, zodat er op termijn geen achterstallig onderhoud en/of kapitaalvernietiging ontstaat.

3.4.1 Wegen, water en openbare verlichting

Wegenonderhoud

Op basis van de huidige planning staat voor de komende jaren de rioolvervangingen gepland aan de Vlieterweg en in de wijk rondom de Rembrandtlaan. Gekoppeld aan deze vervangingen worden de daaraan gerelateerde wegen aangepakt.

Verkeer

We zijn gestart met het opstellen van een integraal mobiliteitsplan. Dit wordt afgerond medio 2025. Daaruit volgt voor de uitvoering een meerjarenplanning met een financiële vertaling.

Openbare Verlichting

Het areaal is op orde, het aantal storingen is laag. De komende jaren komen diverse armaturen en/of masten aan het einde van hun levensduur. Dit zijn de armaturen die nog niet zijn voorzien van ledverlichting.

Om het areaal in goede/veilige staat te houden, het aantal storingen laag te houden en het energieverbruik te verminderen is een jaarlijks krediet beschikbaar voor gedeeltelijke vervanging.

Watergangen, vijvers en duikers

Op basis van het 'Beheer- en onderhoudsplan stedelijk water Scherpenzeel' en de schouwkaart van het waterschap voor Scherpenzeel voeren wij het onderhoud van watergangen, vijvers en duikers binnen de bebouwde kom en in het buitengebied van Scherpenzeel jaarlijks uit. In 2021 hebben we geëxperimenteerd met het rapen van zwerfafval voor het maaien uit. Dit is zeer goed bevallen en dit gaan we ook voor de komende jaren doen.

Het baggerplan (2014-2022) Scherpenzeel hebben wij samen met het waterschap uitgevoerd.

Grondwater

Om de gemeentelijke grondwater-zorgtaak adequaat te kunnen invullen is de voortdurende monitoring van de grondwaterstanden nodig. Hiervoor hebben wij binnen de bebouwde kom van Scherpenzeel een uitgebreid grondwatermeetnet met 32 meetpunten. Het onderhoud van dit grondwatermeetnet wordt uitgevoerd via het Platform Water Vallei.

Financieel

Hieronder staan de budgetten voor onderhoud en de kapitaallasten weergegeven.

Voor wegen is een bestemmingsreserve aanwezig, deze is ter dekking van de kapitaallasten wegen. De andere kapitaallasten en het onderhoud wordt gedekt uit de exploitatie.

In bijlage 5.1 en 5.2 staan de investeringen opgenomen.

2.1 Verkeer en vervoer	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Onderhoud wegen	-361.738	-361.738	-361.738	-361.738
Onderhoud openbare verlichting	-76.990	-76.990	-76.990	-76.990
Straatvegen	-101.305	-101.305	-101.305	-101.305
Onderhoud watergangen, bruggen en duikers	-86.854	-86.854	-86.854	-86.854
Kapitaallasten wegen	-144.770	-143.015	-150.443	-174.875
Kapitaallasten openbare verlichting	-34.400	-36.250	-38.100	-39.950
Kapitaallasten straatmeubilair en verkeersborden	-4.000	-4.000	-4.000	-4.000
	-810.057	-810.152	-819.430	-845.712
Stand bestemmingsreserve op 1 januari	531.304	474.487	429.902	376.039
Dotatie	209.207	221.534	221.534	221.534
Onttrekking	-266.024	-266.119	-275.397	-301.679
Stand bestemmingsreserve op 31 december	474.487	429.902	376.039	295.894

3.4.2 Groen, sportvelden en speelplaatsen

Het aanpassen, vervangen en renoveren van plantsoenen combineren wij met de aanplant van bomen. Deze werkwijze beperkt overlast voor onze inwoners en is efficiënt. Zo continueren wij de huidige inrichtingskwaliteit. Voor onkruidbestrijding van kwetsbare groentypen, zoals bodembedekkers, vaste planten, sierheesters, rozen en hagen hanteren wij A-niveau. Zo voorkomen wij kapitaalvernietiging. Bij andere groentypen en onderhoudsmaatregelen leiden lagere kwaliteitsniveaus niet direct tot kapitaalvernietiging. Tijdens piekmomenten wordt personeel ingehuurd. Hiermee proberen we kapitaalvernietiging door gebrekkig onderhoud (bijvoorbeeld vergrassing van sierheesters) te vermijden. Het grootste risico voor het kapitaalgoed "Groen" is gebrek aan personeel, vooral bij derden. Meer uitvoeren met eigen mensen en daarin investeren (kwaliteit en kwantiteit) wordt aanbevolen om de inrichtingskwaliteit te handhaven. Bij (her)inrichting wordt zoveel mogelijk rekening gehouden met de beheersbaarheid.

Bomen

De komende 25 jaar dienen, afhankelijk van de groeiontwikkeling, diverse oude lanen verjongd te worden. Door jaarlijkse boomplantplannen wordt hier uitvoering aan gegeven. Deze plannen worden in eigen beheer ontwikkeld en aanbesteed. De aanplant van toekomstig waardevolle bomen dekken wij uit de voorziening bomen.

Vervangingsinvesteringen worden gebaseerd op de jaarlijkse wijkscouw, uitgevoerd door de eigen boombeheerder. Elk jaar inspecteren wij de bomen op veiligheid en actuele snoeibehoeft. Deze inspecties vormen de basis voor het jaarlijkse snoeiplan. Dagelijks en jaarlijks boombeheer wordt gefinancierd uit de exploitatie. Europese aanbestedingsregels dwingen ons tot een andere manier van werken waardoor administratieve lasten doorgaans gaan toenemen en de kwaliteit omlaag gaat. De gemeente heeft geen invloed op deze regelgeving.

Sportvelden De Bree

Het huidige MJOP buitensportaccommodaties loopt van 2021 tot en met 2025. De meerjarenavoorziening kijkt naar de actuele onderhoudstoestand en toekomstige vervangingsinvesteringen zodat budget afgestemd is op de behoefte. In 2025 dient het MOP herzien te worden voor de periode 2026-2030. In 2025 worden ook de natuurgrasvelden bij S.V. De Valleivogels gerenoveerd. Voor dagelijks onderhoud van de voetbal- en hockeyvelden is in 2025 voldoende budget beschikbaar. Dit wordt gefinancierd uit de exploitatie.

Speelplaatsen

De gemeente heeft in 2025 dertig speelplaatsen. Op basis van jaarlijkse veiligheids- en onderhoudsinspecties wordt geïnvesteerd in het vervangen en onderhouden van speeltoestellen en speelondergronden. Het speeltuinenbeheer en vervangingsinvesteringen worden gefinancierd uit de exploitatie. Jaarlijks worden enkele speelplaatsen aangepakt zodat medio 2027 alle speelplaatsen milieuhygiënisch ingericht zijn en de zandbakken zoveel mogelijk verwijderd zijn. Het dagelijks onderhoud van het Cruijff-Court wordt gedekt uit het budget voor speelplaatsen. In 2025 wordt de toplaag van het Cruijff-Court gerenoveerd, hiervoor is een krediet beschikbaar. Het Bikepark wordt onderhouden door toerclub het Scherpewoud. De gemeente is als eigenaar van het terrein eindverantwoordelijk.

Plantsoenen

De huidige beheerkwaliteitsniveaus van de plantsoenen blijven gehandhaafd. Het dagelijks groenbeheer wordt uitgevoerd door de eigen Groendienst in het kader van de Participatiewet. In de tabel staan de verschillende beheerkwaliteitsniveaus (Conform CROW) per groentype weergegeven.

Tabel Beheerkwaliteitsniveaus per groentype (CROW)

Groentype (plantsoenen)	Kwaliteitsniveau
Zwerfafvalbeheersing	B
Boomspiegels (onkruid)	A
Bosplantsoen (onkruid)	C
Bosplantsoen (randen snoei)	A
Bosplantsoen (overige snoei)	Frequentie eens per 3 jaar
Bodembedekkers en vaste planten (onkruid)	A
Bodembedekkers en vaste planten (randen snoei)	A
Bodembedekkers en vaste planten (overige snoei)	B
Sierheesters (onkruid)	A
Sierheesters (randen snoei)	A
Sierheesters (overige snoei)	B
Rozen (onkruid)	A
Rozen (snoei)	B
Hagen (onkruid)	A
Hagen (snoei)	Frequentie 3 keer per jaar
Gazon maaien	B

Areaaluitbreidingen

De areaaluitbreidingen voor 2025 zijn woonwijk Zelder en enkele nieuwe locaties door aangekochte gronden. De komende jaren zal het areaal flink gaan groeien door realisatie van onder andere De Nieuwe Koepel. Het beschikbare budget voor uitbreiding van de groendienst zal daarin gelijke tred moeten houden.

Financieel

Hieronder staan de budgetten voor onderhoud en de kapitaallasten weergegeven. Voor bomen is een voorziening aanwezig. Voor het sportpark De Bree is ook een voorziening aanwezig, maar omdat de voorziening zowel gaat over de accommodatie als de velden, is de voorziening opgenomen onder het kopje huisvesting.

5.7 Groen/speelplaatsen	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Onderhoud plantsoenen/groen	-129.513	-129.513	-129.513	-129.513
Onderhoud afrasteringen en beschoeiingen	-10.131	-10.131	-10.131	-10.131
Overig beheer Groen	-251.711	-251.711	-251.711	-251.711
Onderhoud speelplaatsen	-69.392	-69.392	-69.392	-69.392
Kapitaallasten	-12.964	-12.964	-12.964	-12.692
	-473.711	-473.711	-473.711	-473.439
Stand voorziening Bomen op 1 januari	56.377	78.877	101.377	123.877
Mutatie	22.500	22.500	22.500	22.500
Stand voorziening Bomen 31 december	78.877	101.377	123.877	146.377

3.4.3 Begraafplaatsen

In onderstaande tabel staan de actuele kwaliteitsniveaus. Voor de renovatie van asfaltverhardingen en gebouwen is geen budget beschikbaar. Vanwege de beperkte omvang is geen aparte voorziening gecreëerd. Zodra renovatie of vervanging aan de orde is, voeren wij een bedrag op in de Kadernota. Het reguliere (groen)beheer van de begraafplaatsen wordt gefinancierd uit de exploitatie.

Groentype (begraafplaatsen)	Kwaliteitsniveau
Bosplantsoen (onkruid)	C
Overige groentypen (onkruid)	A
Gazon maaien	A

Uitbreiding begraafplaatsen

De huidige begraafplaats Lambalgen heeft tot omstreeks 2027 capaciteit. In 2025 zal de uitbreiding van de begraafplaats gerealiseerd zijn zodat deze in 2026 gereed is voor begraven. Het beschikbare budget voor uitbreiding van de Groendienst zal mee moeten groeien met de areaaluitbreiding van de begraafplaats.

Financieel

Hieronder staan de budgetten voor onderhoud en de kapitaallasten weergegeven. Er is geen voorziening of bestemmingsreserve aanwezig. Budgetten worden gefinancierd uit de exploitatie.

7.5 Begraafplaatsen	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Onderhoud	-89.816	-124.816	-124.816	-124.816
Kapitaallasten	-10.231	-45.231	-45.231	-45.231
	-100.047	-170.047	-170.047	-170.047

3.4.4 Riolering

Het goed functioneren van de riolering is van essentieel belang voor de onbelemmerde afvoer van (afval)water en voorkomt schade als gevolg van water op straat. De jaarlijkse onderhouds- en beheerkosten voor het rioleringsstelsel zijn structureel opgenomen in het Waterplan (2020-2024). Conform het beheersplan worden de komende jaren rioleringen vervangen.

Het nieuwe Waterplan 2024-2029 wordt eind 2024 ter vaststelling aan de raad voorgelegd.

Vlonders

De vlonders mogen vanuit het riool en water budget betaald worden en hiervoor is er in 2022 een extra aanvulling op het beheersplanwater gekomen ten behoeve van de vlonders. De vlonder aan de Omloop verkeert in slecht staat. Dit wordt op korte termijn opgepakt.

Waterteam zuiveringskring Woudenberg (WT)

Gemeente Scherpenzeel werkt al jaren samen met de gemeente Woudenberg en het Waterschap Vallei en Veluwe aan een goed functionerende (afval)waterketen. Op zuiveringskring niveau gebeurt de samenwerking tussen de drie partijen onder het Waterteam (WT) "Zuiveringskring Woudenberg".

Platform Vallei en Eem

Op regionaal niveau werkt onze gemeente via het 'Platform Water Vallei en Eem' samen met andere gemeenten in de regio. In het kader van samenwerking wordt er jaarlijks een aantal onderhoudsactiviteiten uitgevoerd op basis van een vastgesteld jaarplan. De activiteiten zijn gebaseerd op de investerings- en onderhouds-projecten en maatregelen genoemd in het GWP. De kosten voor het uitvoeren van de activiteiten van het WT en via het Platform Water worden gedekt uit het GWP.

In het nieuwe Waterplan zijn de kosten voor onderhoud en beheer van de infrastructuur van (afval)water en riolering herzien en de nieuwe begroting opgenomen.

Financieel

Hieronder staan de budgetten voor onderhoud en de kapitaallasten weergegeven.

Verschillen tussen de baten uit rioolheffing en de gerealiseerde lasten worden ten gunste of ten laste van de voorziening gebracht.

In bijlagen 5.1 en 5.2 staat een overzicht van de investeringen.

7.2 Riolering	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Onderhoud	-136.061	-136.061	-136.061	-136.061
Kapitaallasten	-267.664	-287.502	-324.504	-384.752
	-403.725	-423.563	-460.565	-520.813
Stand voorziening op 1 januari	5.467.517	5.412.598	5.197.110	4.681.034
Mutatie	-54.919	-215.488	-516.076	-21.811
Stand voorziening 31 december	5.412.598	5.197.110	4.681.034	4.659.223

3.4.5 Gebouwen

Gebouwen

Na het afstoten van de Villa als kantoor voor de opvang van de Oekraïense vluchtelingen is er een extra locatie gehuurd genaamd "locatie bij de burens", waarvoor een

huurovereenkomst voor 3 jaar werd afgesloten begin 2023, met stilzwijgende verlenging van telkens 1 jaar.

Meerjarenonderhoudsplannen

De meerjarenonderhoudsplannen (MJOP) zijn gemaakt om goed te zorgen voor de gemeentelijke gebouwen. Ze helpen om te zien hoe de gebouwen eraan toe zijn, om achterstallig onderhoud te voorkomen en om te weten welk onderhoud in de toekomst nodig is. Deze plannen zijn opgesteld voor gebouwen zoals de Toren van de NH-kerk, de brandweerkazerne/gemeentewerkplaats, Buitenplaats, De Villa en de sportaccommodaties. In 2024 zijn de MJOP's geüpdatet en in 2024 zijn we ook begonnen met het onderzoeken van manieren om de gebouwen duurzamer te maken, bijvoorbeeld met zonnepanelen, warmtepompen en andere milieuvriendelijke oplossingen. De gemeentewerf bleek de beste plek voor deze verduurzaming. We kijken ook naar de mogelijkheden voor subsidies om dit te kunnen uitvoeren.

Financieel

Hieronder staan de budgetten voor onderhoud en de kapitaallasten weergegeven. Detailgegevens van de bestemmingsreserves gebouwen en voorzieningen zijn opgenomen in hoofdstuk 5.3.

Huisvesting	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Onderhoud gemeentelijke huisvesting	-17.254	-17.254	-17.254	-17.254
Onderhoud werkplaats	-4.316	-4.316	-4.316	-4.316
Onderhoud sportpark De Bree	-100.829	-100.829	-100.829	-100.829
Kapitaallasten gemeentelijke huisvesting	-68.855	-68.855	-62.062	-62.062
Kapitaallasten werkplaats	-4.000	-4.000	-4.000	-4.000
Kapitaallasten brandweerkazerne	-12.408	-12.408	-12.408	-9.737
Kapitaallasten sportpark De Bree	-76.986	-76.986	-76.986	-75.829
Kapitaallasten zwembad 't Willaer	-22.137	-22.137	-22.137	-22.137
Kapitaallasten toren N.h.-kerk	-1.635	-1.635	-1.635	-1.635
	-308.420	-308.420	-301.627	-297.799
Stand bestemmingsreserves op 1 januari	1.986.985	1.847.416	1.707.847	1.568.278
Onttrekking	-139.569	-139.569	-139.569	-138.412
Stand bestemmingsreserves op 31 december	1.847.416	1.707.847	1.568.278	1.429.866
Stand voorzieningen op 1 januari	1.166.662	1.331.387	1.496.112	1.660.837
Mutatie	164.725	164.725	164.725	164.725
Stand voorzieningen 31 december	1.331.387	1.496.112	1.660.837	1.825.562

3.4.6 Overzicht beheerplannen, planperiodes en financieringswijze

Kapitaalgoed	Naam plan	Plan-periode	Looptijd	Vastgesteld door Raad/B&W	Actueel (ja/ nee)	Achterstallig onderh (ja/nee)	Financieel
Wegen	Beheerplan wegen n.v.t.	2023-2027	5	nog niet vastgesteld	Nee	Nee	Expl & reserve
Civieltechnische kunstwerken	Waterplan 2024-2029	2024-2029	5	vaststelling eind 2024	ja	Nee	Expl & voorziening
Riolering	Baggerplan	2014-2022	8		Nee	Nee	Exploitatie
Water	Grondwaterbeleidplan	2016-2022			Nee	Nee	Exploitatie
Water							
Groen (plantsoen en begraafplaatsen)		2008 (jaarl. update)	onbepaalde tijd	1-7-2007	Ja	Nee	Exploitatie
Groen (bomen)	Bomenstructuurplan	2016-2041	25 jaar	7-4-2016	Ja	Nee	Expl & voorziening
Gebouwen	Gemeentelijke gebouwen	2020-2024	5	26-5-2020	Ja	Nee	Expl & voorziening
Verlichting	Beheerplan openbare verlichting	2020-2024	5		Ja	Nee	Exploitatie
Speelgelegenheden	Speelplaatsenbeleid	2015-2018	3	26-11-2015	Nee	Nee	Exploitatie
Sportaccommodaties/-velden	MJOP 2021-2025	2021-2025	5	16-6-2022	Ja	Nee	Expl & voorziening

In 2024 is er een onderzoek gedaan naar de “basis op orde” op het gebied van de openbare ruimte. Daaruit blijkt dat verschillende zaken meer aandacht mogen krijgen. Waaronder het opstellen van een integraal beleids- en beheerplan. Inmiddels is gestart met de voorbereidingen daarvan. In 2025 ronden we dit af.

3.5 Bedrijfsvoering

Het Besluit begroting en verantwoording (BBV) schrijft voor dat de paragraaf Bedrijfsvoering inzicht biedt in de beleidsvoornemens, en de realisatie daarvan, ten aanzien van de bedrijfsvoering. Vanuit de beleidsvrijheid die hierbij aan de gemeenten is overgelaten wordt wel beoogd dat er een logische verbinding ontstaat tussen het programma overhead en de andere programma's.

De bedrijfsvoering van de gemeentebegroting omvat een essentieel aspect van het lokale bestuur. Het is het proces waarmee de gemeente haar financiële middelen efficiënt en effectief beheert om de gestelde doelstellingen te realiseren en de maatschappelijke taken uit te voeren. Deze bedrijfsvoering omvat verschillende belangrijke aspecten, zoals financieel management, personeelsbeleid, informatiemanagement en juridische zaken.

3.5.1 Planning & Control / Financiën

Het financieel management speelt een centrale rol in de bedrijfsvoering van de gemeente. Het omvat onder meer het opstellen van de begroting en meerjarenplanning, waarbij zorgvuldig wordt gekeken naar de inkomsten en uitgaven van de gemeente. Hierbij worden prioriteiten gesteld om te voldoen aan de behoeften van de gemeenschap en de financiële haalbaarheid te waarborgen.

Onze focus vanuit de interne controle blijft vooral het voortdurend verbeteren van de kwaliteit van dienstverlening. De werkprocessen waarbinnen deze diensten worden geleverd worden beschreven in onze administratieve organisatie.

3.5.2 Informatievoorziening

Het goed beheer en beschermen van informatie is eveneens van cruciaal belang in de bedrijfsvoering van de gemeente. Informatiemanagement omvat het verzamelen, verwerken, opslaan en delen van gegevens op een veilige en efficiënte manier. Het waarborgt dat besluitvorming is gebaseerd op betrouwbare informatie en dat de privacy van burgers wordt gerespecteerd.

3.5.3 Informatieveiligheid en Privacy

De gemeente Scherpenzeel is een informatie-intensieve organisatie met een primaire focus op dienstverlening. Deze organisatiekenmerken vragen om een betrouwbare en veilige informatievoorziening. De gemeente Scherpenzeel vindt informatieveiligheid daarom ook belangrijk. Bovendien moeten burgers en bedrijven er op kunnen vertrouwen dat hun gegevens in goede handen zijn bij de gemeente.

Informatieveiligheid en privacy hebben blijvende aandacht aan de hand van de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO).

3.5.4 Fraude

We zijn ons bewust van het inherente risico van fraude dat wij, zowel intern als extern, lopen bij het uitvoeren van onze activiteiten. We hebben een frauderisicoanalyse die dit jaar besproken wordt met de auditcommissie en vervolgens vastgesteld door het college. Met deze frauderisicoanalyse verkrijgen we een goed beeld van de risico's die wij op het gebied van fraude lopen. In de frauderisicoanalyse worden de onderwerpen genoemd, waarin het risico van fraude het grootst is. Voor de geïdentificeerde risico's hebben we beoordeeld in hoeverre er beheersmaatregelen bestaan binnen de organisatie die deze risico's verminderen en hebben we bepaald welke beheersmaatregelen nodig zijn om het frauderisico tot een minimaal niveau te beperken.

3.5.5 Rechtmatigheid

Met ingang van het verslagjaar 2023 is de rechtmatigheidsverantwoording ingevoerd. In de rechtmatigheidsverantwoording legt het college van burgemeester en wethouders via de jaarrekening verantwoording af over de naleving van de regels, die relevant zijn voor het financiële reilen en zeilen van de gemeente.

Rechtmatigheidstoetsing richt zich op begrotingsrechtmatigheid, het budgetrecht, rechtmatigheid van inkoop en het rechtmatig uitvoeren van overige rechtshandelingen. Daaraan is vorm gegeven in diverse gemeentelijke regelingen. Gedurende het jaar is er sprake van interne controle (directe toetsing op de handeling zelf) en verbijzonderde interne controle: wordt er gewerkt conform de afgesproken procedures.

3.5.6 Communicatie

De kernbegrippen van het proactieve communicatiebeleid van Scherpenzeel zijn: duidelijk, klantgericht, betrouwbaar, verbindend en tijdig. Het afgelopen jaar zijn de medewerkers getraind in Heerlijk Helder Scherpenzeels. Met vaardigheden om duidelijk te communiceren met inwoners. Het komende jaar is er inzet om het gewoongoed te maken (via onder andere Schrijfcoaches) en nieuwe medewerkers de training online te laten volgen.

De rol van de gemeentelijke overheid verandert: we zijn niet langer 'beleidsmaker' of 'beleidsregisseur', maar worden een van de netwerkpartners als het gaat om het ontwikkelen van beleid.

We ontwikkelen beleid op dit onderdeel en stellen vervolgens een verordening op. Een belangrijk instrument voor inwonersparticipatie is het Inwonerspanel Scherpenzeel. Er is ingezet op groei van het aantal deelnemers.

Hierdoor is het een representatief middel dat voor zowel de ambtelijke organisatie als het bestuur een gedegen weergave van de mening van de inwoners vormt.

3.5.7 Huisvesting

De gemeentelijke organisatie is gehuisvest in de Buitenplaats, de naastgelegen locatie De Buren, de gemeentewerf en Het Foort. Onderhoud en vervanging heeft met name voor de Buitenplaats de afgelopen jaren zo beperkt als verantwoord plaatsgevonden. Dit met het oog op de gewenste huisvesting van de gemeentelijke organisatie in de Breehoek. Wij schatten in dat wij nog minimaal 3 jaar gebruik blijven maken van de huidige locatie. Op basis van de uitgangspunten voor huisvesting op de lange termijn is een HINK-STAP-SPRONG-plan opgesteld.

Eind 2023 hebben we een aantal eenvoudige aanpassingen gedaan waarmee de werkomgeving op punten is verbeterd. De kosten van die aanpassingen dekten we uit bestaande budgetten. Begin 2024 hebben we een inrichtingsconcept voor de Buitenplaats en de naastgelegen locatie De Buren gerealiseerd. Uitgangspunt daarbij is een optimale mix van werken in het gemeentehuis en werken vanuit huis. Wij kiezen daarnaast zoveel als mogelijk voor oplossingen die mee kunnen naar een toekomstige locatie.

3.5.8 Juridische zaken

Juridische zaken spelen een rol belangrijke in de bedrijfsvoering van de gemeente. Het omvat het naleven van wet- en regelgeving, contractbeheer, juridisch advies en het omgaan met eventuele geschillen. Een gedegen juridische aanpak is van belang om de rechtmatigheid van het gemeentelijk handelen te waarborgen.

3.5.9 Overhead

	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Loonkosten ondersteuning organisatie	-3.307.309	-3.318.772	-3.291.960	-3.291.960
Overige personeelslasten	-699.904	-609.904	-609.904	-609.904
Bestuursondersteuning en kabinetszaken	-32.245	-32.245	-32.245	-32.245
Communicatie	-109.700	-99.582	-99.582	-99.582
Financiële en salarisadministratie	-144.178	-143.428	-143.428	-143.428
ICT kosten	-730.762	-787.022	-851.135	-864.343
Kantoor- en archiefbenodigdheden	-92.075	-92.075	-92.075	-92.075
Huisvestingskosten	-148.454	-161.910	-155.117	-155.117
OR	-10.810	-10.810	-10.810	-10.810
	-5.275.437	-5.255.748	-5.286.256	-5.299.464

3.5.10 P&O

Daarnaast is het personeelsbeleid van groot belang. Het zorgt ervoor dat de gemeente een aantrekkelijke en goede werkgever is. Verder zorgt het dat de juiste mensen met de juiste vaardigheden op de juiste plekken worden ingezet om de gemeentelijke taken optimaal uit te voeren. Dit omvat onder andere werving en selectie, opleiding en ontwikkeling, arbeidsvoorwaarden en het waarborgen van een goede werkomgeving.

3.5.11 Lonen 2025

De huidige cao loopt tot 1 april 2025. De onderhandelingen voor de cao-gemeenten 2025 zijn inmiddels gestart.

Verder kent onze organisatie reguliere ontwikkelingen, accenten in werkzaamheden veranderen in de loop der tijd en het vergt flexibiliteit van de organisatie en het personeel om daarin mee te bewegen. Voor deze ontwikkelingen geldt de afspraak dat wij deze van dekking voorzien binnen de loonsom of daarvoor gelabelde budgetten.

3.5.12 Kengetallen t.a.v. het personeel

Personeelsgegevens	Aantal	Eenheid
Formatie per 1-1-2024	101,7	fte
Aantal medewerkers in dienst per 1-1-2024	119	medewerkers
Ziekteverzuimpercentage 2023	5,3	%
Gemiddelde leeftijd per 31-12-2023	49	jaar

3.5.13 Staat van personele sterkte en personeelslasten

	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Salariskosten personeel	7.607.331	8.637.151	9.776.650
Externe inhuur	2.599.953	1.400.407	955.500
	10.207.283	10.037.558	10.732.150

Bovenstaande salariskosten zijn inclusief de vergoeding voor raadsleden, bijzondere ambtenaren burgerlijke stand (Babs) en Wsw-personeel.

De inhuurkosten zijn inclusief de inzet bij belastingen en voor de omgevingswet.

De totale loonkosten bedragen 30% van de begroting.

In de basis gaan we uit van een volledige invulling van de begrote formatie tegen het maximum van de schaal. We zien echter dat vacatures lastig te vervullen zijn, waardoor inhuur noodzakelijk is om onze taken uit te kunnen blijven voeren.

Voor de begroting gaan we bij de teams uit van een verloop van 12,5% en een percentage langdurig ziek van 5%. Verder rekenen we voor inhuur met een gemiddelde duur van 4 maanden plus 1 maand overlap voor de invulling van vacatures.

Per team ontstaat dan het volgende beeld:

Personele sterkte	Formatie 2025	Begroting 2025				
		Loonkosten		Inhuur		Totaal begroot
College	3,70	457.750		0		457.750
Griffie	1,72	162.600		1.000		163.600
	5,42	620.350		1.000		621.350
Directie	2,73	268.700	2,8%	25.000	0,3%	293.700
Team Data & Control	20,28	1.703.400	17,5%	158.300	1,6%	1.861.700
Beleids team Sociaal Domein & OOV	14,73	1.347.900	13,9%	125.200	1,3%	1.473.100
Sociaal Team	20,21	1.768.400	18,2%	164.300	1,7%	1.932.700
Team Leefomgeving	30,07	2.442.000	25,1%	212.600	2,2%	2.654.600
Team Dienstverlening	17,46	1.357.700	14,0%	126.100	1,3%	1.483.800
Overig		13.800	0,1%		0,0%	13.800
Totaal organisatie	105,48	8.901.900	91,6%	811.500	8,4%	9.713.400
Totaal	110,90	9.522.250		812.500		10.334.750

3.5.14 Budgetten raad, griffie, rekenkamer en accountantskosten

	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Raad	-360.602	-375.602	-360.602	-360.602
Griffie	-167.764	-167.764	-167.764	-167.764
Rekenkamer	-12.500	-12.500	-12.500	-12.500
Accountantskosten	-57.000	-57.000	-57.000	-57.000
	-597.866	-612.866	-597.866	-597.866

3.6 Wet open overheid

Dit is de openbaarheidsparaagraaf van de gemeente. De openbaarheidsparaagraaf is een nieuwe verplichte paraagraaf in de jaarstukken en begroting. Deze verplichting komt voort uit het besluit tot actieve openbaarmaking van informatie en artikel 3.5 van de Wet open overheid (Woo) dat bepaalt dat een bestuursorgaan in de jaarlijkse begroting en verantwoording aandacht besteedt aan de beleidsvoornemens en uitvoering van de Woo.

De Wet open overheid (Woo) heeft tot doel de overheid transparanter en meer open te maken naar haar burgers. De wet is bedoeld om de betrokkenheid van de samenleving bij het overheidsbeleid te vergroten en het vertrouwen in de overheid te versterken.

De Wet open overheid heeft de oude Wet openbaarheid van bestuur (Wob) vervangen en gaat verder dan alleen het reageren op informatieverzoeken. De Woo stimuleert actieve openbaarmaking van overheidsinformatie. Dit betekent dat de gemeente proactief relevante informatie beschikbaar moet stellen aan het publiek, zonder dat daar een specifiek verzoek voor nodig is. Hierdoor wordt de toegang tot informatie vergroot en kunnen burgers beter op de hoogte zijn van het beleid en de beslissingen van hun gemeente.

De Wet open overheid biedt de gemeente een kans om haar transparantie te vergroten en de betrokkenheid van burgers te stimuleren. Door informatie proactief te delen, kan de gemeente het vertrouwen van haar inwoners versterken en bouwen aan een positievere relatie met de samenleving. Burgerparticipatie, verbeterde dienstverlening en betere beleidsvorming zijn enkele van de voordelen die voortvloeien uit deze wet.

Informele afhandeling van verzoeken heeft de voorkeur en het contact met verzoeker staat centraal. We kijken naar een tweedeling tussen passieve en actieve openbaarheid. In de passieve openbaarheid hebben we inmiddels stappen gezet. Gaandeweg het proces zal ook de actieve openbaarheid meer op de voorgrond komen.

Ook zetten we in op het delen van informatie en genomen besluiten op ons eigen kanaal met als doel meer openbaarheid en transparantie naar de burger.

3.7 Verbonden partijen

Een gemeente kan taken op drie manieren (laten) uitvoeren: zelf doen, uitbesteden of samenwerken met andere gemeenten. Als een gemeente besluit samen te werken, gaat ze daarvoor samen met één of meer andere gemeenten een verbonden partij aan. Een verbonden partij is een rechtspersoon waarin een gemeente een bestuurlijk én een financieel belang heeft. Deze rechtspersonen kunnen verschillende juridische vormen hebben, bijvoorbeeld een gemeenschappelijke regeling, vennootschap of stichting. De gemeente Scherpenzeel heeft verschillende verbonden partijen. Het deelnemen aan een verbonden partij brengt belangrijke voordelen met zich mee, zoals kostenbesparing, vermindering van de kwetsbaarheid en verbetering van de kwaliteit van de taakuitvoering. Het aangaan van een verbonden partij brengt naast voordelen ook een aantal risico's met zich mee. Er is vaak (veel) gemeentelijk geld mee gemoeid. Daarnaast is de invloed en controle op de uitvoering van activiteiten minder direct. En die wordt dan wel gedeeld met de andere partijen (gemeenten). Dit leidt tot onder andere de volgende risico's:

- bestuurlijke risico's: de gemeente blijft verantwoordelijk voor de uitvoering, maar heeft minder invloed op de wijze waarop de activiteit wordt uitgevoerd;
- financiële risico's: financiële tekorten bij verbonden partijen die ten laste komen van de gemeente;
- het (on)voldoende in huis houden van eigen expertise om de gewenste prestatie te formuleren en de geleverde prestaties te kunnen beoordelen;
- de (on)mogelijkheid om de uitbestedingsbeslissing te heroverwegen in verband met de benodigde investering.

De jaarlijkse bijdrage aan de gemeenschappelijke regelingen is hieronder weergegeven, deze cijfers zijn verwerkt in de begroting.

Bijdragen aan verbonden partijen	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Omgevingsdienst de Vallei (OddV)	-599.916	-575.837	-648.323
Regio de Vallei	-1.650	-1.735	-1.785
Regio Foodvalley	-99.623	-114.641	-106.329
Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland Midden (VGGM)	-923.339	-1.076.058	-1.175.083
Valleihopper	-71.316	-89.051	-124.151
	-1.695.844	-1.857.322	-2.055.671

Op de volgende pagina's volgt een overzicht van alle verbonden partijen van de gemeente Scherpenzeel. Hierbij is onder meer weergegeven wat de doelstelling van de gemeente is om te participeren in de betreffende verbonden partij en de financiële situatie van de verbonden partij.

3.7.1 Gemeenschappelijke regelingen

Omgevingsdienst de Vallei (OddV), Ede			
Bestuurlijk vertegenwoordiger:	Wethouder I. van Ekeren		
Programma(s):	8		
Doelstelling deelname:	De OddV is een samenwerking bij uitvoering van taken op het gebied van de Wet algemene bepaling omgevingsrecht.		
Financieel belang 2025:	€ 648.323		
Verwacht financieel resultaat:	€ 0		
Eigen vermogen 31-12-2023:	€ 1.026.272	Eigen vermogen 31-12-2022:	€ 747.664
Vreemd vermogen 31-12-2023:	€ 3.157.501	Vreemd vermogen 31-12-2022:	€ 2.389.784

Regio de Vallei, Ede			
Bestuurlijk vertegenwoordiger:	Wethouder I. van Ekeren		
Programma(s):	7		
Doelstelling deelname:	De regio hanteert het doel de verwerking van afval op een duurzame wijze in te richten. De regio richt zich op restafval (verbranding) en gft-afval (vergisting en compostering). Verwerking van PMD afval is inmiddels buiten de regio georganiseerd.		
Financieel belang 2025:	€ 1.785		
Verwacht financieel resultaat:	€ 0		
Eigen vermogen 31-12-2023:	€ 126.521	Eigen vermogen 31-12-2022:	€ 113.758
Vreemd vermogen 31-12-2023:	€ 1.341	Vreemd vermogen 31-12-2022:	€ 1.461

Regio Foodvalley, Ede			
Bestuurlijk vertegenwoordiger:	Burgemeester M.C. Teunissen-Willemsen		
Programma(s):	0		
Doelstelling deelname:	Gemeenschappelijke belangenbehartiging op diverse deelgebieden.		
Financieel belang 2025:	€ 106.329		
Verwacht financieel resultaat:	€ 0		
Eigen vermogen 31-12-2023:	€ 4.104.428	Eigen vermogen 31-12-2022:	€ 3.455.584
Vreemd vermogen 31-12-2023:	€ 21.744.750	Vreemd vermogen 31-12-2022:	€ 2.706.174

Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland Midden (VGGM), Arnhem			
Bestuurlijk vertegenwoordiger:	Burgemeester M.C. Teunissen-Willemsen		
Programma(s):	1	7	
Doelstelling deelname:	VGGM organiseert voor veiligheidsregio Gelderland Midden de hulpverlening. Doelstelling van deelname is het inkopen van kwalitatief hoogwaardige hulp- en dienstverlening voor volksgezondheid en brandweertaken.		
Financieel belang 2025:	€ 1.175.083		
Verwacht financieel resultaat:	€ 0		
Eigen vermogen 31-12-2023:	€ 9.309.000	Eigen vermogen 31-12-2022:	€ 8.513.000
Vreemd vermogen 31-12-2023:	€ 48.887.000	Vreemd vermogen 31-12-2022:	€ 51.358.000

Bedrijfsvoeringsorganisatie Valleihopper, Barneveld			
Bestuurlijk vertegenwoordiger:	Wethouder H. Vlastuin		
Programma(s):	6		
Doelstelling deelname:	Uitvoering geven aan het Collectieve vraagafhankelijke vervoer, het OV-Vangnet, beleidsvoorbereidingen treffen, contractmanagement uitvoeren en financieel management uitvoeren voor de FoodValley gemeenten en de provincie Gelderland op dit onderdeel.		
Financieel belang 2025:	€ 124.151		
Verwacht financieel resultaat:	€ 0		
Eigen vermogen 31-12-2023:	€ 0	Eigen vermogen 31-12-2022:	€ 0
Vreemd vermogen 31-12-2023:	€ 1.023.065	Vreemd vermogen 31-12-2022:	€ 705.558

3.7.2 Stichtingen en verenigingen

Eem Vallei Educatief, Amersfoort			
Bestuurlijk vertegenwoordiger:	Wethouder H. Vlastuin		
Programma(s):	4		
Doelstelling deelname:	Voldoen aan de wettelijke verplichting om openbaar onderwijs aan te bieden. Met deze deelname wordt beoogd om door middel van schaalgrootte efficiency- en kwaliteitsvoordelen te genereren.		
Financieel belang 2025:	Er is alleen sprake van bestuurlijk belang		
Verwacht financieel resultaat:	n.v.t.		
Eigen vermogen 31-12-2023:	€ 2.078.810	Eigen vermogen 31-12-2022:	€ 4.041.799
Vreemd vermogen 31-12-2023:	€ 7.292.589	Vreemd vermogen 31-12-2022:	€ 3.699.974

IBMN, Vianen			
Bestuurlijk vertegenwoordiger:	Wethouder G. van Deelen		
Programma(s):	0		
Doelstelling deelname:	Inkoop Bureau Midden Nederland (IBMN) is een samenwerking op het terrein van inkoop en aanbesteding, gericht op het realiseren van kwalitatieve, procesmatige en financiële inkoopvoordelen.		
Financieel belang 2025:	n.v.t.		
Verwacht financieel resultaat:	nnb		
Eigen vermogen 31-12-2023:	€	Eigen vermogen 31-12-2022:	€ 200.312
Vreemd vermogen 31-12-2023:	€	Vreemd vermogen 31-12-2022:	€ 97.865

Kulturhus De Breehoek			
Bestuurlijk vertegenwoordiger:	Wethouder G. van Deelen		Wethouder H. Vlastuin
Programma(s):	5		
Doelstelling deelname:	Toezicht op een deugdelijke exploitatie en realisatie van de 'Kulturhus Gedachte' waarbij voorzieningen op het gebied van zorg, cultuur, educatie, sport en welzijn in een gebouw zijn samengebracht.		
Financieel belang 2025:	€ 140.000		
Verwacht financieel resultaat:	- € 167.000		
Eigen vermogen 31-12-2023:	€ 1.403.165	Eigen vermogen 31-12-2022:	€ 1.557.647
Vreemd vermogen 31-12-2023:	€ 4.863.174	Vreemd vermogen 31-12-2022:	€ 5.051.141

3.7.3 Vennootschappen en coöperaties

Afvalcombinatie De Vallei NV (ACV), Ede			
Bestuurlijk vertegenwoordiger:	Wethouder E. van de Glind		
Programma(s):	7		
Doelstelling deelname:	ACV richt zich met name op het herwinnen van grondstoffen uit afvalstromen en het beheer van de openbare ruimte.		
Financieel belang 2025:	nnb Onderstaande bedragen in mln. €.		
Verwacht financieel resultaat:	nnb		
Eigen vermogen 31-12-2023:	€ 14,7	Eigen vermogen 31-12-2022:	€ 14,1
Vreemd vermogen 31-12-2023:	€ 0,4	Vreemd vermogen 31-12-2022:	€ 0,4

Vitens, Zwolle			
Bestuurlijk vertegenwoordiger:	Wethouder I. van Ekeren		
Programma(s):	0		
Doelstelling deelname:	De gemeenten en provincies in het verzorgingsgebied van Vitens zijn de publieke aandeelhouders en kunnen daarmee invloed uitoefenen op de drinkwatervoorziening. Zij hebben geen directe bemoeienis met de dagelijkse gang van zaken binnen het bedrijf.		
Financieel belang 2025:	€ 7.746 aandelen à € 1,00 nominaal. Onderstaande bedragen in mln. €.		
Verwacht financieel resultaat:	nnb		
Eigen vermogen 31-12-2023:	€ 677,7	Eigen vermogen 31-12-2022:	€ 649,5
Vreemd vermogen 31-12-2023:	€ 1.559,7	Vreemd vermogen 31-12-2022:	€ 1.446,6

BNG, Den Haag			
Bestuurlijk vertegenwoordiger:	Wethouder I. van Ekeren		
Programma(s):	0		
Doelstelling deelname:	BNG is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. De bank draagt duurzaam bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger. Het eigenaarschap van gemeenten, provincies en de Staat, alsmede het door de statuten beperkte werkterrein van de bank, bieden financiers het vertrouwen dat het risico van kredietverlening aan dit instituut zeer beperkt is. BNG Bank bundelt de uiteenlopende vraag van klanten tot een beroep op de financiële markten dat aansluit op de behoefte van beleggers wat betreft volume, liquiditeit en looptijd. Door de combinatie van beide elementen heeft de bank een uitstekende toegang tot financieringsmiddelen tegen zeer scherpe prijzen, die weer worden doorgegeven aan decentrale overheden en aan instellingen voor het maatschappelijk belang. Dat leidt voor de burger uiteindelijk tot lagere kosten voor tal van voorzieningen. Wij hebben als aandeelhouder zeggenschap in BNG Bank via het stemrecht op de aandelen die wij bezitten.		
Financieel belang 2025:	€ 3.510 aandelen à € 2,50 nominaal. Onderstaande bedragen in mln. €.		
Verwacht financieel resultaat:	nnb		
Eigen vermogen 31-12-2023:	€ 4.721	Eigen vermogen 31-12-2022:	€ 4.615
Vreemd vermogen 31-12-2023:	€ 110.819	Vreemd vermogen 31-12-2022:	€ 107.459

3.8 Grondbeleid

De gemeente Scherpenzeel geeft in de paragraaf grondbeleid aan hoe het grondbeleid wordt ingezet om de bestuurlijke doelstellingen te realiseren.

3.8.1 Visie

De gemeentelijke visie op grondbeleid is vastgelegd in de nota grondbeleid. Grondbeleid is een middel om andere beleidsdoelen en bestuurlijke ambities te realiseren; het is geen doel op zich. De gemeente zet het grondbeleid als middel in om beleidsdoelen uit bijvoorbeeld de omgevingsvisie en de woonvisie te realiseren. Aangezien de nota grondbeleid uit 2018 dateert wordt er momenteel gewerkt aan een geactualiseerde versie, die naar eind 2024 gereed is.

De gemeente voert een situationeel grondbeleid. De nota grondbeleid bevat een routekaart met een afwegingskader om per situatie koers te bepalen. Grofweg zijn er drie routes, namelijk passief faciliterend grondbeleid, proactief faciliterend grondbeleid en actief grondbeleid. De nota grondbeleid geeft per route de kaders voor de uitvoering.

De uitvoering van de ontwikkelstrategie Scherpenzeel Zuid realiseert de gemeente deels door actief grondbeleid te voeren, met als uitvoeringsresultaat bijvoorbeeld het afgeronde project Akkerwinde en het nagenoeg afgeronde project Zelder. Voor het project De Nieuwe Koepel zijn de voorbereidingen in volle gang.

3.8.2 Uitvoering grondbeleid

Faciliterend grondbeleid

Als marktpartijen of particulieren het initiatief nemen voor een ruimtelijk initiatief, dan zal de gemeente het spoor van de anterieure overeenkomst volgen. Hierin worden afspraken gemaakt over onder andere kostenverhaal, nadeelcompensatie, aantallen en typen woningen en bijdragen aan ruimtelijke ontwikkelingen buiten het plangebied, zover van toepassing.

Een nieuwe ontwikkeling hiervan is de realisatie van 5 natuurhuisjes aan de Ruwinkelseweg. De anterieure overeenkomst is gesloten en het bestemmingsplan is in juli 2024 aan de raad aangeboden ter vaststelling.

De ontwikkeling van een supermarkt en zorg appartementen rond Vijverlaan/Dorpsstraat is in volle gang. De bouw van het project aan de Vierzinnen-Nieuwstraat is afgerond. Alle nieuwe bewoners hebben de sleutel in ontvangst genomen.

Inmiddels zijn er 13 tijdelijke woningen gerealiseerd op de Tulpenhof. Overeengekomen is dat deze woningen vooralsnog voor 10 jaar op deze locatie worden geëxploiteerd. De tijdelijke woningen zijn o.a. bestemd voor vluchtelingen uit Oekraïne. Ook is gestart met het onderzoek naar de haalbaarheid van de uitbreiding van het aantal tijdelijke woningen op deze locatie.

Uitvoerend grondbeleid

Ter uitvoering van de ontwikkelstrategie Scherpenzeel Zuid, voert de gemeente actief grondbeleid. Momenteel zijn er twee grondexploitaties actief, namelijk voor het project De Nieuwe Koepel en Zelder.

Daarnaast heeft de gemeente voorkeursrecht gevestigd in Scherpenzeel-Noord.

Tweemaal per jaar actualiseert het college de grondexploitaties en biedt deze herzieningen voor besluitvorming aan de raad aan. In de paragraaf grondbeleid informeert het college de raad over de individuele grondexploitaties, de risico's, de eventuele (tussentijdse) winstnemingen en de eventuele verliesvoorzieningen. De baten en lasten van de grondexploitatie zijn verantwoord in programma 8. Grondexploitaties hebben een

projectmatig karakter en wijken daarmee af van de jaarbudgetten in de algemene dienst van de gemeente. Het verantwoorde saldo van baten en lasten in de grondexploitaties wordt bepaald door het resultaat op de afgesloten complexen en de winst- en verliesneming op complexen. De resterende baten en lasten worden geactiveerd en hebben als zodanig geen invloed op het resultaat van het betreffende jaar. Deze activering wordt zichtbaar op de balans van de gemeente onder "voorraden".

Voor gronden die niet in uitvoering zijn genomen geldt, dat deze zijn opgenomen op de balans onder de materiële vaste activa.

Ontwikkeling Vennootschapsbelasting

Sinds 2016 geldt voor overheidsinstellingen een belastingplicht in de vorm van vennootschapsbelasting voor hun ondernemersactiviteiten. Binnen onze gemeente geldt deze belastingplicht voor de grondexploitaties. Jaarlijks wordt er aan de hand van de actuele verwachtingen een voorlopige aanslag vennootschapsbelasting ingediend en betaald. Na een boekjaar wordt er een definitieve berekening gemaakt en deze wordt ingediend bij de belastingdienst ter afhandeling.

Stand van zaken grondexploitaties

Hieronder volgt een overzicht van de huidige stand van zaken en de te verwachten financiële resultaten op de grondexploitaties. Daarna volgt de voortgang van de grondexploitaties met de te verwachten (tussentijdse) winstneming. Als laatste volgt per grondexploitatie een toelichting op de uitvoering in 2024 en de vooruitblik naar 2025.

3.8.3 Resultaten in exploitatie genomen gronden (x € 1.000):

Resultaten in exploitatie genomen gronden (x € 1.000)

Complex			Laatst vastgestelde stand Jaarrekening 2023		Begroting 2025-2028		Bijstelling
	Boekwaarde		Eindresultaat		Eindresultaat		Eindwaarde
	1-1-2023	31-12-2023	Eindwaarde	Jaar	Eindwaarde	Jaar	
Zelder	618	-248	184	2028	-124	2028	-308
De Nieuwe Koepel	8.941	9.653	11.793	2031	11.841	2031	48

Complex Zelder

Het bestemmingsplan is sinds april 2022 onherroepelijk. In lijn hiermee is uitvoering gegeven aan het hierin opgenomen programma dat voorziet in de bouw van 34 grondgebonden starters woningen met een vaste prijs van € 210.000 VON (prijspeil 2021) en de bouw van 1 vrijstaande woning. Het project wordt uitgevoerd in 2 fasen, fase 1 omvat 26 woningen en 1 vrijstaande woning; fase 2 omvat 8 woningen (uitvoering na verplaatsing warmteunit op deze locatie). In fase 1 zijn 24 woningen verkocht aan inwoners van Scherpenzeel en 2 woningen verkocht aan mensen die economisch en/of maatschappelijk zijn gebonden aan Scherpenzeel. In het tweede kwartaal 2024 is fase 1 in zijn geheel opgeleverd.

De grondexploitatie is geactualiseerd. De verwachte eindwaarde van deze grondexploitatie wordt € 123.500 negatief. Dit is een verschil van € 308.000. Dit komt voornamelijk door het opnemen van de kosten voor de aanpassing van de Groeperlaan (raadsbesluit van 4 juni 2024, € 238.552 nadeel). Daarnaast is het bouw- en woonrijp maken bijgesteld op basis van de uitvoering (€ 63.348 nadeel). De plankosten en het toezicht en uitvoering op het

woonrijp maken zijn bijgesteld (€ 6.900 nadeel respectievelijk € 16.700 nadeel). De verwachting is dat er geen verzoeken voor nadeelcompensatie worden ingediend. Het geraamde bedrag van € 17.500 is daarom vervallen en dit is opgenomen als risico.

Complex De Nieuwe Koepel

Het bestemmingsplan en beeldkwaliteitsplan De Nieuwe Koepel zijn in december 2023 vastgesteld door de raad. Tegen de vaststelling van het bestemmingsplan is beroep ingesteld bij de Raad van State. Mede afhankelijk van de uitkomsten hiervan zal het vervolg van de uitvoering van de betreffende plannen worden bepaald. In het meest positieve scenario is het de verwachting dat met de werkelijke bouw van de woningen in dit gebied kan worden gestart in het derde kwartaal 2025.

De grondexploitatie is geactualiseerd. De verwachte eindwaarde is € 11.840.700 positief. Dit is € 47.900 hoger dan verwacht met de jaarrekening 2023. Dit komt door de volgende bijstellingen. Het toevoegen van budget voor het saneren van paden en wegen (€ 124.200 nadeel) en het bijstellen van de plankosten (€ 58.800 voordeel). Daarnaast valt het tijdelijk beheer mee (€ 3.300 voordeel). De fasering is aangepast en dit heeft invloed op de kosten- en opbrengstenindex (€ 110.000 voordeel).

3.8.4 Winstneming

Vanaf 2016 verplicht de commissie BBV gemeenten om (tussentijds) winst te nemen volgens de zogenaamde 'percentage of completion methode' (POC methode). Deze methode houdt in dat de gemeente naar gelang de voortgang van het project (tussentijds) winst neemt. Bij de bepaling van de tussentijdse winstneming wordt rekening gehouden met het risicoprofiel.

Complex	POC%					Tussentijdse winstneming (x € 1.000)				
	2024	2025	2026	2027	2028	2024	2025	2026	2027	2028
Zelder										
De Nieuwe Koepel	0,0%	2,8%	16,5%	33,2%	47,0%	0	248	1.186	1.391	1.090

3.8.5 Reserves en voorzieningen

De gemeente beschikt voor het grondbeleid over de reserve grondexploitatie, voorziening grond Akkerwinde en het Fonds Dorpsontwikkeling.

Reserve grondexploitatie

De reserve grondexploitatie dient om de financiële risico's van de grondexploitaties op te vangen (voor zover de winstpotentie hier niet in voorziet), de verliesvoorziening voor verliesgevende grondexploitatie te vormen en daarnaast om de afdrachten vennootschapsbelasting te betalen. De stand per 31 december 2023 voor deze reserve is € 4.245.871. Het beoogd resultaat van grondexploitatie De Nieuwe Koepel is voldoende positief om de risico's te kunnen opvangen binnen de lopende exploitatie. De grondexploitatie Zelder heeft een negatieve eindwaarde en daarom worden de risico's opgevangen met de reserve grondexploitatie. Steeds als een complex wordt afgesloten, volgt een voorstel op grond waarvan de raad beslist over de resultaatbestemming. In de afweging wordt dan ook het totaal van de risico's op de overige complexen en de vennootschapsbelasting betrokken.

Fonds Dorpsontwikkeling

In de structuurvisie staat beschreven dat alle nieuwbouwonwikkelingen in het gebied voor Scherpenzeel-Zuid (begrensd bij het bestaand stedelijk gebied ten tijde van vaststelling van de structuurvisie) bijdragen aan het Fonds Dorpsontwikkeling Scherpenzeel Zuid. Met de grondverkopen (actief grondbeleid) en daarnaast door de initiatieven die de gemeente faciliteerde zijn in de afgelopen jaren afdrachten gedaan ten gunste van deze voorziening. De stand van de voorziening bedraagt op 31 december 2023 € 843.667. Voor de besteding van de fondsgelden zijn diverse deelplannen opgesteld. Een deel hiervan (met name onderdeel Akkerwinde) is inmiddels uitgevoerd. De overige plannen (met name in en bij De Nieuwe Koepel) zijn voorzien voor de komende periode. In het verlengde van de geplande actualisering van de nota Grondbeleid wordt ook de toekomstige inzet van dit fonds meegenomen.

Voorziening Akkerwinde

De stand van de voorziening Akkerwinde is per 31 december 2023 € 960. Aangezien er geen kosten meer worden verwacht is deze voorziening opgeheven.

3.9 Duurzaamheid

Duurzaamheid is een belangrijk speerpunt in Scherpenzeel. We willen een sociale, duurzame en ondernemende samenleving waarin iedereen meedoet en zich veilig en geaccepteerd voelt. Duurzame ontwikkeling is de ontwikkeling die voorziet in de behoeften van de huidige generatie, zonder het vermogen van de toekomstige generaties in gevaar te brengen om in hun eigen behoeften te voorzien. Het gaat daarbij om samenhang en balans tussen planet (leefomgeving), people (mens) en profit (economie).

In de Kadernotitie Duurzaamheid beschrijven we wat de gemeente Scherpenzeel verstaat onder het brede begrip duurzaamheid. De Kadernotitie Duurzaamheid is uitgewerkt in een Uitvoeringsagenda Duurzaamheid. Deze richt zich met name op het thema 'Planet'. Met deze uitvoeringsagenda wordt concreet gemaakt welke ambitie, inzet en resultaat de gemeente Scherpenzeel heeft ten aanzien van 8 actuele onderwerpen. Het geeft tevens een "agenda" voor de activiteiten op korte en middellange termijn, waardoor ook inwoners en ondernemers in Scherpenzeel kunnen zien wat er in dit kader door de gemeente wordt ondernomen.

Het betreft de volgende thema's:

- CO₂-besparen:
Door middel van verduurzaming sportpark, het stimuleren van zonne-energie op (openbare) daken en gebouwen, het beschikbaar stellen van een Duurzaamheidslening en het enthousiasmeren van bedrijven om energie- en duurzaamheidsmaatregelen te treffen.
- Gemeente als voorbeeld:
Net als bij andere integrale thema's heeft ook bij duurzaamheid de gemeente verschillende rollen zoals faciliteren, regisseren en zelf doen.
- Klimaatadaptatie:
Zoals het uitvoeren van maatregelen uit het waterplan en het stimuleren van inwoners tot klimaatadaptatie door middel van afkoppelen/regentonnen en minder verharding.
- Stimuleren van biodiversiteit.
- Het stimuleren van hergebruik en afvalscheiding. En het sluiten van kringlopen door stimuleren van circulariteit.
- Verduurzaming van woningen en nieuwbouwwoningen bouwen we (bijna) energieneutraal.
- Grootschalige duurzame opwekking, zoals zonnenvelden en windmolens.
- Duurzame mobiliteit:
We faciliteren laadpalen voor elektrische auto's en fietsen in de openbare ruimte en stimuleren fietsgebruik door een goede inrichting van de openbare ruimte.

4. Financiële begroting

- 4.1 Overzicht van baten en lasten
- 4.2 Overzicht baten en lasten voor provincie
- 4.3 Overzicht incidentele baten en lasten
- 4.4 Structurele reservemutaties
- 4.5 Onvoorzien

4.1 Overzicht van baten en lasten

Hieronder is een opstelling van de baten en lasten opgenomen, met daarin apart de algemene dekkingsmiddelen. Deze opstelling is conform de voorgeschreven regelgeving.

Overzicht baten en lasten	Realisatie 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Saldo van baten en lasten						
Programma's						
0. Bestuur en ondersteuning	-2.043.350	-1.676.369	-2.014.153	-2.087.644	-2.061.617	-2.052.774
1. Veiligheid	-950.008	-1.101.785	-1.141.421	-1.139.900	-1.135.240	-1.131.035
2. Verkeer en vervoer	-1.105.368	-1.389.387	-1.502.892	-1.464.115	-1.464.560	-1.486.611
3. Economie	-172.827	-194.812	-184.939	-195.176	-179.083	-179.083
4. Onderwijs	-861.916	-790.564	-821.309	-821.168	-820.482	-898.438
5. Sport, cultuur en recreatie	-1.864.028	-1.951.635	-2.027.304	-2.016.414	-2.011.935	-2.010.398
6. Sociaal domein	-8.180.140	-8.065.057	-8.064.375	-8.248.412	-8.247.863	-8.261.830
7. Volksgezondheid en milieu	-82.116	-376.506	-461.259	-249.248	59.253	-480.367
8. Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing	-1.473.381	-187.785	444.404	914.081	1.280.994	930.031
Totaal programma's	-16.733.134	-15.733.900	-15.773.248	-15.307.996	-14.580.533	-15.570.505
Algemene dekkingsmiddelen						
Lokale heffingen waarvan de besteding niet gebonden is	2.376.009	2.433.389	2.747.310	2.843.349	2.942.599	2.995.155
Algemene uitkering	17.477.903	18.297.615	18.724.249	17.757.666	17.921.910	18.099.153
Dividend	8.775	6.500	7.000	7.000	7.000	7.000
Saldo van de financieringsfunctie	-69.624	-158.702	-73.993	-54.392	-46.988	-39.488
Totaal algemene dekkingsmiddelen	19.793.063	20.578.802	21.404.566	20.553.623	20.824.521	21.061.820
Overhead	-4.709.126	-4.931.104	-5.275.437	-5.255.748	-5.286.256	-5.299.464
Onvoorzien	-17.495	-25.973	-25.858	-25.858	-25.858	-25.858
Bedrag van de heffing voor de Vpb	-7.012	-39	-62.000	-296.500	-347.750	-272.500
Saldo van baten en lasten	-1.673.703	-112.214	268.023	-332.479	584.124	-106.507
Mutaties reserves	1.949.598	754.423	-153.032	-328.892	-125.110	210.580
Mutaties reserves	1.949.598	754.423	-153.032	-328.892	-125.110	210.580
Resultaat	275.895	642.209	114.991	-661.371	459.014	104.073

4.2 Overzicht baten en lasten voor provincie

De provincie vraagt sinds enige jaren ook een overzicht van de baten en lasten volgens onderstaande opzet.

	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Lasten	-27.411.606	-28.204.297	-28.150.231	-28.150.231
Baten	28.556.368	27.491.319	27.316.877	27.316.877
Lasten begrotingswijziging	-6.544.770	-5.557.704	-4.082.352	-3.590.402
Baten begrotingswijziging	5.668.031	5.938.203	5.499.830	4.317.249
Saldo van baten en lasten	268.023	-332.479	584.124	-106.507
Toevoeging reserves	-4.446.258	-656.871	-282.665	-282.665
Onttrekking reserves	4.150.520	1.020.549	1.119.106	1.119.106
Toevoeging reserves begrotingswijziging	2.402.274	-861.106	-4.216.106	-765.106
Onttrekking reserves begrotingswijziging	-2.259.568	168.536	3.254.555	139.245
Saldo mutatie reserve	-153.032	-328.892	-125.110	210.580
Geraamd resultaat	114.991	-661.371	459.014	104.073
Incidentele lasten (inclusief reservemutaties)	-3.379.639	-196.804	-25.000	-25.000
Incidentele baten (inclusief reservemutaties)	3.440.997	202.987	0	0
Incidentele lasten (begrotingswijziging)	-754.530	-1.650.174	-4.577.131	-1.151.131
Incidentele baten (begrotingswijziging)	-208.477	632.731	3.822.644	597.394
Saldo incidentele baten en lasten	-901.649	-1.011.260	-779.487	-578.737
STRUCTUREEL RESULTAAT	1.016.640	349.889	1.238.501	682.810

De basis vormt de Begroting 2024-2027, onder de begrotingswijzigingen vallen alle mutaties uit de Kadernota 2025-2028 en deze begroting.

4.3 Overzicht incidentele baten en lasten

Incidentele baten en lasten		Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Incidentele lasten					
P0	Implementatie WOO	-48.547	-48.547		
P2	Parkeeronderzoek	-19.250			
P2	Maatregelen verkeersveiligheid	-17.000			
P3	Gezamenlijke campagne Grebbelinie	-5.000	-5.000		
	Brede Spuk	-168.035	-133.212		
P4	Onderwijsachterstandenbeleid	-187.565	-187.565		
P6	Taakmutatie meicirculaire 2024	-2.498			
P6	Niet-gerealiseerde besparing jeugd	-200.000			
P6	Oekraïne-opvang	-1.496.500			
P7	Warmtetransitie	-25.000			
P7	Groot onderhoud Baarhuisje	-12.500			
P8	Integraal beleidsplan RO	-40.000			
P7	Onderzoek effect aangelegd drainagesyst.	-10.000			
P7	Actualiseren basiswaterketenplan				-25.000
P8	Verankeren plannen landelijk gebied	-37.500	-37.500		
P8	Opstellen beleid arbeidsmigranten	-25.000			
P8	Opstellen woonzorgvisie	-25.000			
P8	Versterking regie op de Volkshuisvesting	-25.000			
P8	Incidentele kosten transitie omgevingswet	-18.000	-1.382		
Totaal incidentele lasten		-2.362.395	-413.206	0	-25.000
Incidentele baten					
P0	Financiering implementatie WOO uit alg. uitkering	48.547	48.547		
	Brede Spuk	168.035	133.212		
P4	Onderwijsachterstandenbeleid	187.565	187.565		
P6	Oekraïne-opvang	1.825.730			
Totaal incidentele baten		2.229.877	369.324	0	0
Incidentele toevoegingen aan reserves					
P0	BR Automatisering	-624.288			
P3	BR Individuele trajecten	-25.000	-25.000	-25.000	-25.000
P4	BR Nieuwbouw onderwijsgebouwen			-3.150.000	
P6	BR Sociaal Domein	-200.000			
P8	BR Grondexploitatie	-985.489	-1.271.443	-1.102.237	-801.237
Totaal incidentele toevoegingen aan reserves		-1.834.777	-1.296.443	-4.277.237	-826.237
Incidentele onttrekkingen aan reserves					
P0	Algemene reserve, dotatie aan BR Automatisering	624.288			
P0	BR Organisatie, inzet middelen herverdeling	50.000	31.183		
P0	Algemene reserve, dotatie aan BR Sociaal Domein	200.000			
P7	BR Duurzaamheid, projecten	36.358			
P8	BR Omgevingsvisie	18.000	1.382		
P8	BR Sociale Woningbouw, woonzorgvisie	25.000			
P8	BR Sociale Woningbouw, versterken regie	25.000			
P8	BR Sociale Woningbouw, arbeidsmigranten	25.000			
P8	BR Grondexploitatie, dotatie BR nieuwbouw onderwijs			3.150.000	
P8	BR Grondexploitatie	62.000	296.500	347.750	272.500
Totaal incidentele onttrekkingen aan reserves		1.065.646	329.065	3.497.750	272.500
Totaal incidentele baten en lasten		-901.649	-1.011.260	-779.487	-578.737

De incidentele baten en lasten betreffen specifieke uitkeringen en hun bestedingen, incidentele mutaties in bepaalde voorzieningen, door het Rijk aangeduide incidentele middelen in de algemene uitkering en reservemutaties, behalve de onttrekkingen ter dekking van kapitaallasten.

We hanteren geen materialiteitsgrens bij het opnemen van incidentele baten en lasten.

4.4 Structurele reservemutaties

		Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Structurele toevoegingen					
P0	BR Automatisering				
P0	BR Huisvesting				
P2	BR wegen	-209.207	-221.534	-221.534	-221.534
P4	BR Nieuwbouw onderwijsgebouwen				
P5	BR Zwembad				
P5	BR herinrichting sportpark De Bree				
P5	BR lening Breehoek				
Totaal toevoegingen		-209.207	-221.534	-221.534	-221.534
Structurele onttrekkingen					
P0	BR Automatisering	123.171	157.931	164.544	171.251
P0	BR Huisvesting	40.446	40.446	40.446	40.446
P2	BR wegen	265.880	265.975	275.253	301.535
P4	BR Nieuwbouw onderwijsgebouwen	221.686	221.545	221.545	299.653
P5	BR Zwembad	22.137	22.137	22.137	22.137
P5	BR herinrichting sportpark De Bree	76.986	76.986	76.986	75.829
P5	BR lening Breehoek	75.000	75.000	75.000	75.000
Totaal onttrekkingen		825.306	860.020	875.911	985.851
Totaal structurele reservemutaties		616.099	638.486	654.377	764.317

De structurele reservemutaties betreffen de dekking van diverse kapitaallasten.

4.5 Onvoorzien

In de Financiële verordening is in Artikel 4, lid 2 opgenomen dat in de begroting een post onvoorzien wordt opgenomen van minimaal € 2,50 per inwoner. Dit bedrag is voor 2025 € 25.858. Dit bedrag is opgenomen onder taakveld '0.8 Overige baten en lasten'.

5. Bijlagen

- 5.1 Nieuwe investeringen
- 5.2 Stand van zaken lopende investeringen
- 5.3 Reserves en voorzieningen
- 5.4 Taakvelden
- 5.5 Kerngegevens
- 5.6 Subsidieprogramma
- 5.7 Begroting in een oogopslag

5.1 Nieuwe investeringen

De hieronder opgenomen investeringen op het gebied van wegen, riolering en ICT geven een duidelijk beeld van de benodigde financiële middelen voor de komende jaren. Hieronder volgt een samenvatting en uitsplitsing van de nieuwe investeringen:

Vervanging/relining Riolering en gemalen

Vanuit het nieuwe (concept) Waterplan is geïnventariseerd wat er de komende jaren nodig is op het gebied van vervanging van riolering.

- Totale investering: € 5,988 miljoen
- Periode: 2025-2030

Reconstructie van wegen

- Totale investering: € 5,550 miljoen
- Periode: 2025-2030

ICT-investeringen (I-visie)

Op het gebied van ICT is er sprake van een nieuwe I-visie. Deze start met investeringen in 2024. Voor de periode 2025-2029 is er een bedrag van € 902.687 nodig (waarvan € 224.317 voor 2024), voor enerzijds projecten en anderzijds vervangingen.

- Totale investering: € 678.370
- Periode: 2025-2029

In het bij deze begroting opgenomen raadsvoorstel zijn daarom beslispunten opgenomen over de bij deze investeringen benodigde kredieten voor Wegen en I-visie.

Het benodigde krediet voor Riolering wordt meegenomen bij de behandeling in de raad van het Waterplan.

Omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Vervanging openbare verlichting	55.500	55.500	55.500	55.500	55.500	55.500
Vervangende nieuwbouw De Dorpsbeuk			2.874.314			
Uitvoering BWKP - klimaatmaatregelen (jaarlijks)	165.000	165.000	165.000	165.000		
Uitvoering grondwatermaatregelen (jaarlijks)	133.000	133.000	133.000	133.000		
Vervanging vrijvervalriolering 2025	824.000					
Vervanging gemaal Oosteinde - mech/el deel	22.800					
Nieuw:						
I-visie, projecten	173.800	49.500	11.000	11.000		
I-visie, vervangingsinvesteringen			152.460	227.810	52.800	
Reconstructie wegen 2025-2030		356.532	1.172.706	1.986.720	289.240	1.743.840
Vervanging/relining riolering 2025-2030	67.500	1.767.617	3.316.874	603.868	107.800	124.310
Totaal	1.441.600	2.527.149	7.880.854	3.182.898	505.340	1.923.650

5.2 Stand van zaken lopende investeringen

FCL	Omschrijving	Overgeheveld uit 2023	Wijziging/ Nieuw 2024	Werkelijk besteed 2024	Restant krediet
Programma 0: Bestuur en ondersteuning					
701001	Aanschaf audio/video Raad en Cie	75.000	0	0	75.000
704005	Informatiebeleidsplan	1.558	0	1.558	0
704009	Optimalisatie Breehoek/Gemeentehuis	2.616	0	0	2.616
704013	Laadpalen	13.915	-13.915	0	0
704014	VO Light Breehoek	25.320	0	0	25.320
704016	Vervanging airco's	10.115	0	0	10.115
704030	Datagedreven werken	35.000	0	0	35.000
704040	GGI veilig	25.000	0	4.431	20.569
704050	GT-connect	47.443	0	3.706	43.737
706000	Implementatie Belastingssamenwerking	21.815	0	0	21.815
Programma 2: Verkeer, vervoer en waterstaat					
721019	Vervanging openbare verlichting	68.293	55.500	0	123.793
721029	Uitvoeringsprogramma Centrumvisie	556.255	100.000	-16.374	672.629
721035	Kruising Oostende-Ringbaan	78.432	0	0	78.432
721036	Aanschaf 10abri's	65.000	0	0	65.000
721037	't Zwarte land volledige wegconstructie	433.550	0	850	432.700
721039	Herinrichting Vlieterweg	495.000	0	0	495.000
721040	Nido aanhanger	30.000	0	0	30.000
721042	Nido opzetstrooier	0	40.000	0	40.000
721043	Herinrichting Rembrandtlaan	0	330.000	0	330.000
Programma 4: Onderwijs					
742104	Nieuwbouw De Dorpsbeuk	0		0	0
Programma 5: Sport, cultuur & recreatie					
752001	Verduurzaming sportpark	12.459	0	0	12.459
752002	Kunstgrasvelden	150.000	0	0	150.000
752003	Vervanging Cruijff-court	0	97.500	0	97.500
Programma 7: Volksgezondheid en milieu					
772060	Riolering Vlieterweg	589.735	0	700	589.035
772250	Vervanging mechanische riolering	28.533	0	0	28.533
772251	Onderzoeken grondwaterbeleidsplan 2016-2017	56.313	0	4.135	52.178
772252	Uitvoeringsmaatregelen grondwaterbeleidplan	52.415	0	19.598	32.817
772253	Aanleg watergang Lambalgerkeerkade	61.173	0	12.924	48.249
772257	Uitvoering BWKP - klimaatregelen (jaarlijks)	529.838	213.000	1.253	741.585
772258	Uitvoering grondwatermaatregelen (jaarlijks)	391.232	133.000	97.002	427.230
772260	Vervangen gemaal Marternes - mech/el deel (2023)	34.700	0	0	34.700
772261	Vervanging Drukriolering 6 (mech/el) (2023)	202.100	0	0	202.100
772262	Vervanging riolering Calamiteiten (2023)	100.000	100.000	0	200.000
772263	Vervanging riolerig Rembrandtlaan (2024)	0	739.130	0	739.130
775003	Uitbreiding begraafplaats Lambalgen	1.063.511	0	152.747	910.764
Programma 8: Volkshuisvesting, leefomgeving & stedelijke vernieuwing					
782006	Vorbereidingskrediet 't Voort (Nieuwe Koepel)	24.760	-24.760	0	0
782007	Vorbereidingskrediet Barneveldseweg	1.447	0	0	1.447
		5.282.528	1.769.455	282.531	6.769.453

5.3 Reserves en voorzieningen

5.3.1 Reserves

Naam reserve	Saldo begin boekjaar 2024	toevoeging 2024	onttrekking 2024	saldo 2024	toevoeging 2025	onttrekking 2025	saldo 2025	toevoeging 2026	onttrekking 2026	saldo 2026	toevoeging 2027	onttrekking 2027	saldo 2027	toevoeging 2028	onttrekking 2028	saldo 2028
Stand 1-1	2.069.885			2.069.885			2.190.243			2.008.164			2.123.155			1.461.784
Bestemming resultaat		275.895		275.895	642.209		642.209	114.991		114.991	-661.371		-661.371	459.014		459.014
Overige mutaties		248.820	-404.357	-155.537		-824.288	-824.288			0			0			0
Algemene reserve	2.069.885	524.715	-404.357	2.190.243	642.209	-824.288	2.008.164	114.991	0	2.123.155	-661.371	0	1.461.784	459.014	0	1.920.798
Bestemmingsreserves																
Reserve Riolering	148.820		-148.820	0			0			0			0			0
Reserve Grondexploitatie	4.245.871	543.463	-39	4.789.295	985.489	-62.000	5.712.784	1.271.443	-296.500	6.687.727	1.102.237	-3.497.750	4.292.214	801.237	-272.500	4.820.951
Reserve Sociale Woningbouw	408.871		-40.000	368.871		-75.000	293.871			293.871			293.871			293.871
Subsidie monumenten	168.342			168.342			168.342			168.342			168.342			168.342
Lening De Breehoek	3.950.000		-75.000	3.875.000		-75.000	3.800.000		-75.000	3.725.000		-75.000	3.650.000		-75.000	3.575.000
Onderhoud Breehoek	89.727		-48.459	41.268			41.268			41.268			41.268			41.268
Reserve Food Valley	52.957			52.957			52.957			52.957			52.957			52.957
Reserve Omgevingsvisie	37.382		-18.000	19.382		-18.000	1.382		-1.382	0			0			0
Reserve Duurzaamheid	126.358		-90.000	36.358		-36.358	0			0			0			0
Reserve Organisatie	356.183		-275.000	81.183		-50.000	31.183		-31.183	0			0			0
Reserve Sociaal Domein	0			0	200.000		200.000			200.000			200.000			200.000
Reserve Individuele trajecten	0	150.000	-99.794	50.206	25.000		75.206	25.000		100.206	25.000		125.206	25.000		150.206
Totaal Bestemmingsreserves	9.584.511	693.463	-795.112	9.482.862	1.210.489	-316.358	10.376.993	1.296.443	-404.065	11.269.371	1.127.237	-3.572.750	8.823.858	826.237	-347.500	9.302.595
Bestemmingsreserves gekoppelde dekking kap.last																
Huisvesting	874.550		-40.446	834.104		-40.446	793.658		-40.446	753.212		-40.446	712.766		-40.446	672.320
Automatisering	529.164		-61.609	467.555	624.288	-123.171	968.672		-157.931	810.741		-164.544	646.197		-171.251	474.946
Reserve onderhoud wegen	605.838	147.000	-221.534	531.304	209.207	-265.880	474.631	221.534	-265.975	430.190	221.534	-275.253	376.471	221.534	-301.535	296.470
Reserve Onderwijsgebouwen	557.953		-222.530	335.423		-221.686	113.737		-221.545	-107.808	3.150.000	-221.545	2.820.647		-299.653	2.520.994
Herinrichting sportpark de Bree	923.394		-66.571	856.823		-76.986	779.837		-76.986	702.851		-76.986	625.865		-75.829	550.036
Reserve zwembad	318.195		-22.137	296.058		-22.137	273.921		-22.137	251.784		-22.137	229.647		-22.137	207.510
Reserve Centrumvisie	9.410		-9.410	0			0			0			0			0
Totaal Bestemmingsreserves gekoppelde kap.last	3.818.504	147.000	-644.237	3.321.267	833.495	-750.306	3.404.456	221.534	-785.020	2.840.970	3.371.534	-800.911	5.411.593	221.534	-910.851	4.722.276
Totaal	15.472.900	1.365.178	-1.843.706	14.994.372	2.686.193	-1.890.952	15.789.613	1.632.968	-1.189.085	16.233.496	3.837.400	-4.373.661	15.697.235	1.506.785	-1.258.351	15.945.669

5.3.2 Voorzieningen

Naam voorziening	Saldo begin boekjaar 2024	toevoeging onttrekking		saldo	toevoeging onttrekking		saldo	toevoeging onttrekking		saldo	toevoeging onttrekking		saldo	toevoeging onttrekking		saldo
		2024	2024	2024	2025	2025	2025	2026	2026	2026	2027	2027	2027	2028	2028	2028
Van derden verkregen middelen met bestedingsverplichting																
Voorziening afval	197.736	11.455	-15.620	193.571	18.091		211.662	33.994		245.656	34.763		280.419	34.476		314.895
Fonds dorpsontwikkeling	843.667			843.667			843.667			843.667			843.667			843.667
Voorziening verplichting en risico																
Pensioen wethouders	1.438.356	28.233		1.466.589	28.233		1.494.822	28.233		1.523.055	28.233		1.551.288	28.233		1.579.521
Wachtgelden wethouders	149.697			149.697			149.697			149.697			149.697			149.697
Voorziening wachtgeld/ww personeel	6.325			6.325			6.325			6.325			6.325			6.325
Voorziening grond Akkerwinde	960			960			960			960			960			960
Voorziening Bomen	33.877	22.500		56.377	22.500		78.877	22.500		101.377	22.500		123.877	22.500		146.377
Voorziening lastenegalisatie																
Onderhoud gemeente-eigendommen	1.101.937	164.725	-100.000	1.166.662	164.725	0	1.331.387	164.725	0	1.496.112	164.725	0	1.660.837	164.725	0	1.825.562
Voorziening Riolering	5.547.077		-79.560	5.467.517		-54.919	5.412.598		-215.488	5.197.110		-516.076	4.681.034		-21.811	4.659.223
Totaal	9.319.632	226.913	-195.180	9.351.365	233.549	-54.919	9.529.995	249.452	-215.488	9.563.959	250.221	-516.076	9.298.104	249.934	-21.811	9.526.227

Naam voorziening	Saldo begin boekjaar 2024	mutaties		saldo	toevoeging onttrekking		saldo	toevoeging onttrekking		saldo	toevoeging onttrekking		saldo	toevoeging onttrekking		saldo
		2024	2024	2024	2025	2025	2025	2026	2026	2026	2027	2027	2027	2028	2028	2028
Onderhoud gemeente-eigendommen																
Ambtswoning	6.253			6.253			6.253			6.253			6.253			6.253
Brandweergarage/werkplaats	306.076	30.000		336.076	30.000		366.076	30.000		396.076	30.000		426.076	30.000		456.076
De Bree, accommodaties en velden	333.045	112.455	-100.000	345.500	112.455		457.955	112.455		570.410	112.455		682.865	112.455		795.320
Toren N.H.-kerk	46.574	4.270		50.844	4.270		55.114	4.270		59.384	4.270		63.654	4.270		67.924
Buitenplaats	136.531	18.000		154.531	18.000		172.531	18.000		190.531	18.000		208.531	18.000		226.531
Villa	273.459			273.459			273.459			273.459			273.459			273.459
Totaal	1.101.937	164.725	-100.000	1.166.662	164.725	0	1.331.387	164.725	0	1.496.112	164.725	0	1.660.837	164.725	0	1.825.562

5.4 Taakvelden

Toelichting

In de regeling voor informatie voor derden (IV3) wordt voorgeschreven welke taakvelden moeten worden gebruikt voor het opstellen van de uitvoeringsinformatie.

In de regeling is ook voorgeschreven op welke wijze de overhead toegerekend moet worden aan de taakvelden.

Taakvelden per hoofdtakveld	Begroting 2025		
	Lasten	Baten	Saldo
Saldo van baten en lasten			
0. Bestuur en ondersteuning	-7.739.654	21.606.069	13.866.415
0.1 Bestuur	-1.403.624	8.830	-1.394.794
0.2 Burgerzaken	-327.329	162.028	-165.301
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	-81.851	111.890	30.039
0.4 Overhead	-5.275.997	560	-5.275.437
0.5 Treasury	-93.031	11.905	-81.126
0.61 OZB woningen	-415.950	1.756.990	1.341.040
0.62 OZB niet-woningen	-15.951	780.838	764.887
0.64 Belastingen Overig	-31.903	48.779	16.876
0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	-6.160	18.724.249	18.718.089
0.8 Overige baten en lasten	-25.858	0	-25.858
0.9 Vennootschapsbelasting (Vpb)	-62.000	0	-62.000
1. Veiligheid	-1.164.006	22.585	-1.141.421
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	-739.893	3.400	-736.493
1.2 Openbare orde en veiligheid	-424.113	19.185	-404.928
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	-1.544.408	41.516	-1.502.892
2.1 Verkeer en vervoer	-1.511.666	41.516	-1.470.150
2.2 Parkeren	-19.250	0	-19.250
2.5 Openbaar vervoer	-13.492	0	-13.492
3. Economie	-225.204	200.968	-24.236
3.1 Economische ontwikkeling	-61.950	0	-61.950
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-85.109	35.805	-49.304
3.4 Economische promotie	-78.145	165.163	87.018
4. Onderwijs	-1.008.874	187.565	-821.309
4.2 Onderwijshuisvesting	-317.988	0	-317.988
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-690.886	187.565	-503.321
5. Sport, cultuur en recreatie	-2.155.261	127.957	-2.027.304
5.1 Sportbeleid en activering	-115.899	63.799	-52.100
5.2 Sportaccommodaties	-501.446	53.938	-447.508
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	-79.239	461	-78.778
5.5 Cultureel erfgoed	-58.909	9.759	-49.150
5.6 Media	-500.642	0	-500.642
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-899.126	0	-899.126

Taakvelden per hoofdtaakveld	Begroting 2025		
	Lasten	Baten	Saldo
6. Sociaal domein	-11.344.149	3.279.774	-8.064.375
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	-2.214.974	1.874.218	-340.756
6.22 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	-88.180	0	-88.180
6.23 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	-342.080	0	-342.080
6.3 Inkomensregelingen	-2.088.116	1.369.847	-718.269
6.4 WSW en beschut werk	-318.041	35.709	-282.332
6.5 Arbeidsparticipatie	-170.223	0	-170.223
6.60 Hulpmiddelen en diensten (Wmo)	-392.716	0	-392.716
6.711 Huishoudelijke hulp (Wmo)	-621.042	0	-621.042
6.712 Begeleiding (Wmo)	-832.556	0	-832.556
6.714 Overige maatwerkarrangementen (Wmo)	-246.101	0	-246.101
6.751 Jeugdhulp ambulant lokaal	-246.165	0	-246.165
6.752 Jeugdhulp ambulant regionaal	-2.172.300	0	-2.172.300
6.753 Jeugdhulp ambulant landelijk	-15.000	0	-15.000
6.762 Jeugdhulp verblijf regionaal	-689.314	0	-689.314
6.763 Jeugdhulp verblijf landelijk	-89.114	0	-89.114
6.791 PGB Wmo	-45.000	0	-45.000
6.792 PGB Jeugd	-15.000	0	-15.000
6.812 Maatschappelijke- en vrouwenopvang (Wmo)	-17.507	0	-17.507
6.821 Jeugdbescherming	-201.468	0	-201.468
6.822 Jeugdreclassering	0	0	0
6.91 Coördinatie en beleid (Wmo)	-143.087	0	-143.087
6.92 Coördinatie en beleid Jeugd	-396.165	0	-396.165
7. Volksgezondheid en milieu	-3.408.833	2.947.574	-461.259
7.1 Volksgezondheid	-725.169	55.748	-669.421
7.2 Riolering	-926.277	1.290.002	363.725
7.3 Afval	-969.013	1.186.782	217.769
7.4 Milieubeheer	-443.131	217.893	-225.238
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	-345.243	197.149	-148.094
8. Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing	-5.365.987	5.810.391	444.404
8.1 Ruimte en leefomgeving	-747.014	73.360	-673.654
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	-3.548.581	5.136.701	1.588.120
8.3 Wonen en bouwen	-1.070.392	600.330	-470.062
Saldo van baten en lasten	-33.956.376	34.224.399	268.023
Mutaties reserves			
0. Bestuur en ondersteuning	-2.043.984	1.890.952	-153.032
0.10 Mutaties reserves	-2.043.984	1.890.952	-153.032
Mutaties reserves	-2.043.984	1.890.952	-153.032
Resultaat	-36.000.360	36.115.351	114.991

5.5 Kerngegevens

Sociale structuur	1-1-2024	1-1-2023
Aantal inwoners (in aantallen)		
0 - 19 jaar	2.561	2.615
20 - 64 jaar	5.686	5.728
65 jaar en ouder	2.096	2.046
Totaal aantal inwoners	10.343	10.389
Aantal inwoners (procentueel)		
0 - 19 jaar	25%	25%
20 - 64 jaar	55%	55%
65 jaar en ouder	20%	20%
Totaal aantal inwoners	100%	100%
	2024	2023
Werkzame personen		
Aantal werkzame personen (banen)	nmb	4.400
Bedrijfsvestigingen		
Aantal bedrijfsvestigingen	nmb	1.040

Fysieke structuur	2024	2023
Oppervlakte gemeente (in hectare)		
Land	1.379	1.379
Water	3	3
Wooneenheden		
Woningen	nmb	4.250
In aanbouw	nmb	nmb

Financiële structuur	2025	2024
Opbrengst lokale heffingen	6.131.000	5.701.930
Algemene Uitkering uit het Gemeentefonds	18.724.249	17.376.693

Financiële structuur (bedrag per inwoner)	2025	2024
Opbrengst lokale heffingen	593	549
Algemene Uitkering uit het Gemeentefonds	1.810	1.673

5.6 Subsidieprogramma

Tabel A: Programma 1 Veiligheid						
Nr	Organisatie	Zaaknummer	Bedrag 2024	Bedrag 2025	Financieel effect	Effect op begroting
1	Buurtbemiddeling (Stichting Welzijn Barneveld)	122192	5.021	5.778	757	757
2	Bureau Halt	121267	3.404	3.626	0	222
	Totaal Tabel A		8.425	9.404	757	979

Tabel B: Programma 2 Verkeer en vervoer						
Nr	Organisatie	Zaaknummer	Bedrag 2024	Bedrag 2025	Financieel effect	Effect op begroting
3	Buurtbus	120838	227	227	0	0
	Totaal Tabel B		227	227	0	0

Tabel C: Programma 3 Economie						
Nr	Organisatie	Zaaknummer	Bedrag 2024	Bedrag 2025	Financieel effect	Effect op begroting
1	Platteland Anders	119959	4.000	4.000	0	0
2	VVV Scherpenzeel	121460	8.000	8.000	0	0
3	Stichting Recreatie Veluwe & Vallei	121263	500	500	0	0
	Totaal Tabel C		12.500	12.500	0	0

Tabel D: Programma 5 onderdeel Sport							
Nr	Organisatie	Zaaknummer	Bedrag 2024	Bedrag 2025	Financieel effect	Indexatie	Effect op begroting
1	Badmintonclub Badge	118575	370	384	0	14	14
2	Tafeltennisvereniging S'zeel	120553	370	384	0	14	14
3	Bridgeclub Scherpenzeel	118917	740	768	0	28	28
4	Gymnastiekvereniging Doto	111565	975	1.011	0	36	36
5	Volleybalvereniging Set Up'69	119080	845	877	0	32	32
6	Schoolvoetbal	121465	0	1.250	1.250	0	1.250
7	Plaatselijke Regelingscommissie (PRC) Avondvierdaagse Scherpenzeel	120482	1.365	1.294	-71	0	-71
8	Ondernemingsvereniging Scherpenzeel (Wielerronde)	sponsoring	750	750	0	0	0
9	Breehoek zonder drempels	117841	1.000	1.100	0	100	100
10	Algemeen budget voor incidentele subsidieaanvragen	incidenteel	1.500	1.500	0	0	0
11	St. Zwembad 't Willaer	118619	50.000	50.000	0	0	0
12	Sportstimulering jeugd	incidenteel	2.500	2.500	0	0	0
Totaal Tabel D			60.415	61.818	1.179	224	1.403

Tabel E: Programma 5 onderdeel Cultuur, media, openbaar groen en recreatie							
Nr	Organisatie	Zaaknummer	Bedrag 2024	Bedrag 2025	Financieel effect	Indexatie	Effect op begroting
1	Gospelkoor Masjiach	119388	370	384	0	14	14
2	ATS	120801	370	384	0	14	14
3	Caecilia	121100	3.745	3.858	0	113	113
4	Stichting Sint Nicolaas	120477	1.500	1.500	0	0	0
5	Vereniging Oud Scherpenzeel	120581	4.500	4.500	0	0	0
6	Oranje Vereniging Scherpenzeel	120804	4.950	4.950	0	0	0
7	Algemeen budget voor incidentele subsidieaanvragen	Incidenteel	1.500	1.500	0	0	0
8	Jubileum	Incidenteel	1.000	1.000	0	0	0
1	De Bibliotheek Scherpenzeel	121372	199.289	*	0	0	0
2	Stichting Kulturhus de Breehoek	121196	140.000	**	0	0	0
1	Individuele subsidiëring muziekonderwijs	Jaarlijks	5.000	2.960	-2.040	0	-2.040
2	Stichting Muziekonderwijs Scherpenzeel	119430	5.000	5.000	0	0	0
1	Weidevogelbescherming de Kiewiet	118966	250	250	0	0	0
Totaal Tabel E			367.474	26.286	-2.040	141	-1.899

* Niet opgenomen in het subsidieprogramma 2025, i.v.m. nieuwe zorgplicht gemeenten voor bibliotheken, dit wordt in een later stadium voorgelegd aan het college.

** Gezien de huidige status van de Breehoek, zal dit in een later stadium worden voorgelegd aan het college.

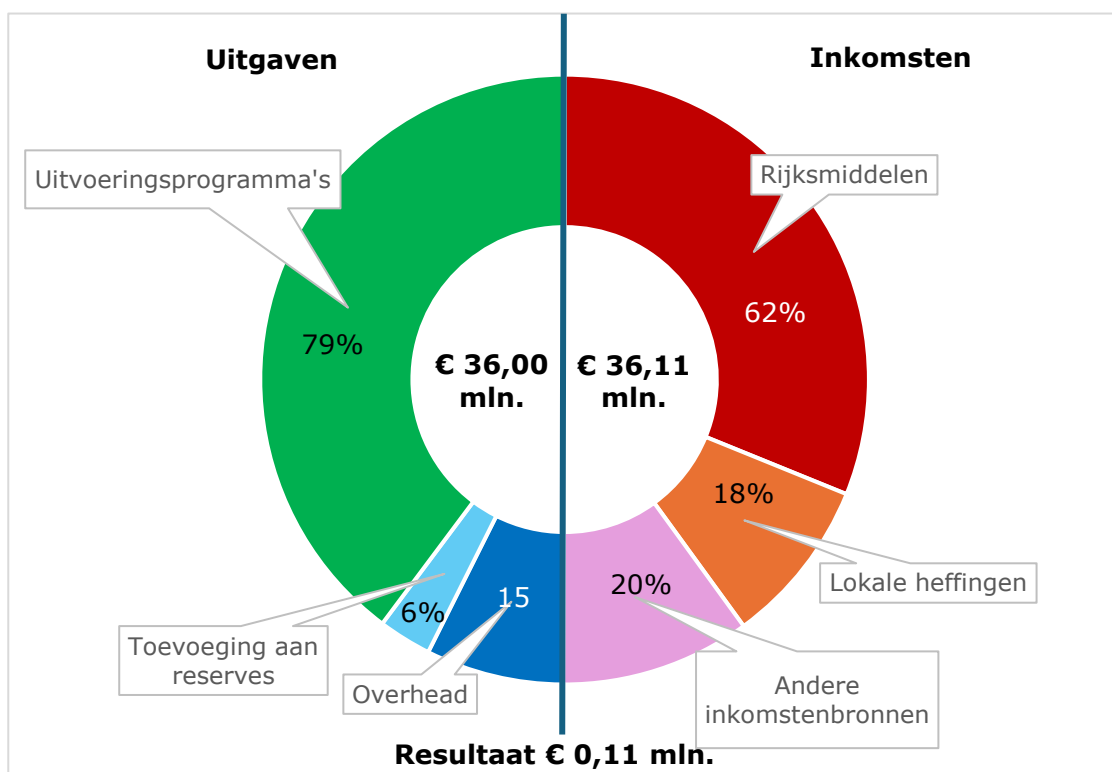
Tabel F: Programma 6 Sociaal Domein							
Nr	Organisatie	Zaaknummer	Bedrag 2024	Bedrag 2025	Financieel effect	Indexatie	Effect op begroting
1	De Zonnebloem, afd. RSW	121079	400	500	100	0	100
2	Vrijwilligerswerk	Jaarlijks	4.500	4.500	0	0	0
3	Stichting Slachtofferhulp	120272	3.848	4.019	171	0	171
4	Ned. Herv. Jeugdraad	120796	800	800	0	0	0
5	Scouting	118861	975	1.011	0	36	36
6	Speel-o-theek	116429	2.100	2.100	0	0	0
7	St. Welzijn Ouderen Scherpenzeel/Renswoude	121272	88.314	91.917	0	3.603	3.603
8	Santé	121383	142.563	147.895	0	5.332	5.332
9	De Schuilplaats	120819	17.640	18.300	0	660	660
10	Jeugdpoint	121336	33.470	34.722	0	1.252	1.252
11	Stichting de Vluchtheuvel	122092	11.562	11.994	0	432	432
12	Interkerkelijke Diaconale Hulpverlening (IDH)	122084	7.541	7.823	0	282	282
13	NPV afdeling Scherpenzeel	120708	1.000	1.000	0	0	0
14	Stichting Welzijn Barneveld	122192	111.699	115.877	0	4.178	4.178
Totaal Tabel F			426.412	442.458	271	15.775	16.046

Tabel G: Programma 7 onderdeel Volksgezondheid							
Nr	Organisatie	Zaaknummer	Bedrag 2024	Bedrag 2025	Financieel effect	Indexatie	Effect op begroting
1	VGGM/Jeugdgezondheidszorg 0 - 18	119433	96.895	98.578	0	1.683	1.683
Totaal Tabel G			96.895	98.578	0	1.683	1.683

Totaal			972.348	651.271	167	18.045	18.212
---------------	--	--	----------------	----------------	------------	---------------	---------------

5.7 Begroting in een oogopslag

Het overzicht hieronder laat de begroting voor 2025 in een oogopslag zien. De begroting laat zien waar de gemeente geld aan uitgeeft en welke inkomsten de gemeente verwacht. Na vaststelling door de gemeenteraad worden de voorgestelde plannen uitgevoerd.

Op de volgende pagina's staat een verdere toelichting op de inkomsten en uitgaven.

Inkomsten 2025: waar komt het geld vandaan?

Totaal € 36,11 mln.

Eigen inkomsten gemeente

Lokale heffingen

€ 6,39 mln.

OZB

€ 2,74 mln.

Afvalstoffenheffing

€ 1,10 mln.

Toeristenbelasting

€ 0,16 mln.

Leges, retributies en rechten

€ 1,06 mln.

Rioolheffing

€ 1,23 mln.

Hondenbelasting

€ 0,05 mln.

Marktgelden en APV

€ 0,05 mln.

Andere inkomstenbronnen

€ 7,28 mln.

Grondexploitaties

€ 5,14 mln.

Overige

€ 0,25 mln.

Onttrekkingen aan reserves

€ 1,89 mln.

Inkomsten van het Rijk

Rijksmiddelen

€ 22,46 mln.

Uitkering
gemeentefonds

€ 18,72 mln.

Specifieke uitkeringen
(SPUK's)

€ 2,40 mln.

Werk en inkomen

€ 1,33 mln.

Hoeveel betaal ik gemiddeld aan:

OZB	€ 454
Afvalstoffenheffing	€ 264
Rioolheffing	€ 259
Hondenbelasting	€ 81

Uitgaven 2025: waar gaat het geld naar toe?

Totaal € 36,00 mln.

Bestuur en
Ondersteuning

€ 2,46 mln.

Veiligheid

€ 1,16 mln.

Verkeer en Vervoer

€ 1,54 mln.

Economie

€ 0,23 mln.

Onderwijs

€ 1,01 mln.

Sport, Cultuur en
Recreatie

€ 2,16 mln.

Sociaal Domein

€ 11,34 mln.

Volksgezondheid en
Milieu

€ 3,41 mln.

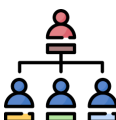
Volkshuisvesting,
Leefomgeving en
Stedelijke Vernieuwing

€ 5,37 mln.

Toevoegingen aan
reserves

€ 2,04 mln.

Overhead

€ 5,28 mln.